

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

pro základní vzdělávání



Základní škola a Mateřská škola Slapy, okres Praha-západ
Slapy 50, 252 08 Slapy

Autoři

*Mgr. Renata Hacaperková, Mgr. Bc. Michaela Vacková, Vanda Šimonová,
Mgr. Jana Soukupová, Mgr. Jindřiška Skokanová*

Poděkování

Na tomto místě bych chtěla poděkovat všem kolegyním, za jejich odborné nasazení, za trpělivost a za to, že jsme vlastními společnými silami upravily náš školní vzdělávací program. Též obdivuji jejich vydrž, pochopení, časové nasazení a vzájemné povzbuzení v těžkých chvílích v průběhu celé práce.

Dále bych chtěla poděkovat všem, kdo se nám snažili ze všech sil pomáhat, vždy nám vyšli vstříc a nikdy nám neodmítli pomoc.

Za obětavou technickou pomoc děkuji panu Janu Hacaperkovi.

Největší dík patří všem našim rodinám, manželům a dětem, za všestrannou podporu a za jejich trpělivost a pochopení.

*Mgr. Renata Hacaperková
ředitel školy*

Obsah

1 Identifikační údaje.....	4
2 Charakteristika školy – aktualizace k 1.9. 2019 v příloze	5
2.1 Velikost a úplnost školy	5
2.2 Charakteristika pedagogického sboru	5
2.3 Dlouhodobé projekty.....	5
2.4 Spolupráce s rodiči.....	5
2.5 Školská rada	5
2.6 Partneři školy	6
3 Charakteristika školního vzdělávacího programu.....	8
3.1 Zaměření školy a školního vzdělávacího programu	8
3.2 Hlavní a dílčí cíle vzdělávacího programu	9
3.3 Výchovné a vzdělávací strategie.....	9
3.4 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.....	11
3.5 Začlenění průřezových témat	17
4 Učební plán	23
4.1 Tabulka.....	23
4.2 Poznámky k učebnímu plánu	23
Učební osnovy.....	25
5. VZDĚLÁVACÍ OBLAST JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	26
5.1 Charakteristika předmětu: ČESKÝ JAZYK	27
5.2 Charakteristika předmětu: ANGLICKÝ JAZYK.....	56
6. MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE.....	71
7. INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE.....	98
8.1 Charakteristika předmětu: ČLOVĚK A SVĚT	106
8.2 Charakteristika předmětu: PŘÍRODOVĚDA	128
8.3 Charakteristika předmětu: VLASTIVĚDA.....	140
9. UMĚNÍ A KULTURA	150
9.1 Charakteristika předmětu: VÝTVARNÁ VÝCHOVA.....	152
9.2 Charakteristika předmětu: HUDEBNÍ VÝCHOVA.....	169
10. ČLOVĚK A ZDRAVÍ	188
11. ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE	218
12. Dodatek k ŠVP – zařazení etické výchovy do vzdělávacích oblastí a oborů.....	234
13. Hodnocení žáků.....	238
13.1 Hodnocení žáka ve škole.....	238
13.1.1 Závazné formy hodnocení.....	238
Příloha 1 - Novela ŠVP k 1.9.2017	239
Příloha 2 - Identifikační údaje (aktualizace k 1. 9. 2019).....	240
Příloha 3 - Charakteristika školy (aktualizace k 1. 9. 2019).....	241

1 Identifikační údaje (aktualizace k 1. 9. 2019 v příloze)

Název vzdělávacího programu:

Základní škola – „Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání – Škola Emanuela Frynty“

Adresa školy:

Základní škola a Mateřská škola Slapy, okres Praha západ

Slapy 50, 252 08 Slapy

IČO: 71006656

IZO: 000241652

REDIZO: 600053431

Ředitel školy:

Mgr. Renata Hacaperková

Statutární zástupce:

Mgr.Bc. Michaela Vacková

Koordinátor ŠVP:

Mgr. Renata Hacaperková

Kontakty:

telefon: 222352140

Ředitelství: 222352140, 607 214 350

ZŠ : 222 352 140

MŠ: 702081004

ŠJ: 222 352 141

web: www.zsamsslapy.wbs.cz

E-mail: hacaperkovarenca@seznam.cz

Zřizovatel školy:

Obecní úřad Slapy

Slapy 72

252 08 Slapy

IČO: 241652

telefon: 257750322

ou.slapy@volny.cz

www.slapynadvltavou.cz

Platnost dokumentu:

od: 1. září 2016

ŠVP byl kladně přijat Radou školy dne: 30. 8. 2016

Novelizace – viz. přílohy

.....
Mgr. Renata Hacaperková

2 Charakteristika školy – aktualizace k 1.9. 2019 v příloze

2.1 Velikost a úplnost školy

Základní škola a Mateřská škola Slapy, okres Praha – západ, Slapy čp. 50. Škola je státní s právní subjektivitou, zřizovaná Obecním úřadem Slapy. Je čtyřtřídní s 1. - 5. ročníkem prvního stupně ZŠ. Součástí školy je dvoutřídní mateřská škola, školní družina se dvěma odděleními a školní jídelna. Do školy jsou přijímáni i žáci, kteří jsou vzděláváni podle § 41 zákona č. 541/2004 sb. Individuální vzdělávání.

Škola se nachází v rekreační oblasti „Střední Povltaví“, je situována do středu obce s dobrou dostupností městské hromadné dopravy. Od roku 1669 se vyskytují v listinách zprávy o slapské škole o jejích učitelích. Od 19. století máme již zachovanou školní kroniku. Ze zápisu školní kroniky se dovídáme, že naši školu navštěvoval i zdejší rodák český básník a literát Emanuel Frynta, jehož otec působil na zdejší škole jako řídící učitel.

Charakteristickým znakem naší školy je rodinné prostředí, které spoluvytvářejí všichni zaměstnanci školy spolu s žáky, rodiči a veřejností.

Naše škola zatím neumožňuje bezbariérový přístup.

2.2 Charakteristika pedagogického sboru

Žák je v naší škole absolutním středem zájmu. Aby tomu tak ale opravdu bylo, je zapotřebí, aby ten, kdo se nejvíce těší denně do školy, byl učitel.

Spokojený učitel = spokojený žák = spokojený rodič = efektivní, dobrá a dobře hodnocená škola.

Pedagogický sbor má 8 členů (6 učitelů a 2 vychovatele), v němž se spojují mladí a zkušení pedagogové. Je složen pouze z žen. Ve škole pracuje 1 výchovný poradce, 1 metodik prevence sociálně patologických jevů, 1 specialista pro environmentální výchovu a 1 specialista pro ICT. Ve škole externě pracuje i speciální pedagog, který pomáhá dětem i rodičům.

Prioritou školy je vzdělávání a výchova žáků podle poznatků o psychosomatickém vývoji dětí a mládeže, tudíž je velký důraz kladen na další vzdělávání pedagogických pracovníků. Prioritními oblastmi DVPP jsou psychologie, pedagogika, osobnostní a sociální výchova, moderní metody v didaktice předmětů, metody kritického myšlení a v neposlední řadě i práce s výpočetní a komunikační technikou.

Všichni učitelé se aktivně zapojují do dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.

2.3 Dlouhodobé projekty

Projekty dotvářejí obsah vzdělávacího procesu ročníků i celé školy. Zařazované formy projektů jsou: ročníkové (krátkodobé) a celoškolní (krátkodobé i celoroční). Příprava realizace, výstupy a evaluace projektů zvyšují efektivitu vyučovacího procesu, motivují žáky a podporují spolupráci všech pedagogů, žáků a veřejnosti (rodičů, dobrovolných spolků a přátel školy).

2.4 Spolupráce s rodiči

Rodiče jsou o průběhu vzdělávání žáků informováni průběžně prostřednictvím žákovských knížek či záznamníků, na třídních schůzkách nebo na individuálních konzultacích s jednotlivými učiteli dle potřeb rodičů i vyučujících. Rodiče mají možnost se prostřednictvím internetu seznamovat s aktuálními informacemi o dění ve škole. Na naší škole je dlouholetou tradicí oboustranná vzájemná komunikace a spolupráce mezi rodiči a pedagogy v zájmu dítěte.

2.5 Školská rada

Školská rada se zástupci zřizovatele zástupců pedagogů i rodičovské veřejnosti je zřízena a pokračuje ve své činnosti i nadále.

2.6 Partneri školy

V naší činnosti nám pomáhá úzká spolupráce s několika institucemi a osobnostmi, které odborně podporují práci s dětmi, realizaci školního vzdělávacího programu, další vzdělávání pedagogických pracovníků i v rámci celoživotního vzdělávání. Aktivně se podílejí na konkrétních akcích a tím podporují rozvoj školy.

Pedagogicko psychologická poradna Středočeského kraje – odloučené pracoviště: Jílové u Prahy:
Šenflukova 220, 254 01 Jílové u Prahy
tel.: 720 954 275
e-mail: jilove@pppsk.cz
triskova@pppsk.cz

MAS Dolnobřežansko o.p.s.
Kancelář - Pražská 636, 252 41 Dolní Břežany
Tel: 603 402 032
hlavesova@mas-dolnobrezansko.cz
www.mas-dolnobrezansko.cz

SLAPSKÝ KULTURNÍ SPOLEK, z.s.
Slapy 67
25208 Slapy
Předsedkyně: Jana Dušková

Multifunkční centrum Štěchovice
Prof. Lista 393,
25207 Štěchovice
www.mfsstechovice.cz

Sbor dobrovolných hasičů Slapy
pod vedením Antonína Adama
252 08 Slapy

GOLF Park Slapy, Svatý Ján
Slapy nad Vltavou 413
25208 Slapy
www.golfslapy.cz

Centrum sociálních služeb Hvozdy
Masečín 119
25207 Štěchovice
IČ: 291 28 218
www.css-hvozdy.cz

ALTSTAEDTER INVESTMENTS a.s.
Zámek-firma
Radlická 180/50
15000 Praha 5

Projekt ODYSSEA
Novoškolská 696/2
190 00 Praha 9
www.odyssea.cz
koordinator@odyssea.cz

Občanské sdružení Ornita
Bělehradská 2324/58
12000 Praha 2
IČ: 266 78 535

NIDV (Národní institut pro další vzdělávání)
Senovážné náměstí 25
11000 Praha 1

Policie ČR – preventivní programy

ZŠ A MŠ SLAPY - KOPIE

3 Charakteristika školního vzdělávacího programu

3.1 Zaměření školy a školního vzdělávacího programu

Náš školní vzdělávací program vychází z filozofie našeho pojetí vzdělávání dětí: navazujeme na výchovu v rodině a na předškolní vzdělávání, poznáváme, respektujeme a rozvíjíme individuální potřeby, možnosti a zájmy každého žáka včetně žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Naší prioritou je učení spojené s činností a reálným životem, které žáky motivuje k dalšímu učení a vede je k hledání, tvorbě a poznání, objevování a nalézání vhodných cest řešení problémů na základě vlastního prožitku. Tyto cesty je vedou k aktivnímu přístupu k životu, k sebeuspokojení a k sebeúctě.

V rámci procesu vzdělávání se věnujeme mimo jiné následujícím kompetencím:

Učení

- Být schopen vzít v úvahu zkušenost,
- dávat věci do souvislostí,
- být schopen řešit problémy,
- být zodpovědný za své učení.

Objevování

- Získávat informace z různých zdrojů a posuzovat jejich věrohodnost,
- radit se s lidmi ze svého okolí,
- nebát se konzultovat s odborníky,
- vytvářet dokumentaci k objevování.

Myšlení a uvažování

- Chápat kontinuitu minulosti a současnosti,
- učit se vyrovnávat s nejistotou a neúspěchem, nesklouznout do pasivity,
- účastnit se diskusí a vyjadřovat vlastní názor,
- vnímat ekonomický kontext při vzdělávání a práci,
- hodnotit sociální chování související se zdravím, životním prostředím,
- vnímat hodnoty umění, literatury atd.

Komunikace

- Rozumět a domluvit se, číst a psát v českém jazyce a v anglickém jazyce na požadované úrovni A1 dle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky,
- učit se prezentovat, mluvit na veřejnosti,
- obhajovat a argumentovat vlastní názor,
- naslouchat a brát v úvahu názory druhých,
- vyjadřovat se písemnou formou,
- rozumět grafům, diagramům a tabulkám.

Kooperace

- Být schopen spolupráce a práce v týmu,
- činit rozhodnutí,
- snažit se řešit konflikty,
- posuzovat a hodnotit.

Práce

- Podílet se na vytváření projektů,
- přispívat k práci skupiny a společnosti,
- organizovat svou vlastní práci,
- projevovat solidaritu.

Adaptace

- Využívat informační a komunikační techniky,
- být flexibilní při změnách,
- hledat nová a netradiční řešení,
- nenechat se odradit v případě obtíží.

3.2 Hlavní a dílčí cíle vzdělávacího programu

„Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání – škola Emanuela Frynty“ vychází z koncepce vzdělávání na málotřídních školách, kterou realizujeme a zdokonalujeme více než patnáct let.

Hlavní důraz ve své vzdělávací práci klade škola na mezilidské vztahy, otevřenou, všestrannou a účinnou komunikaci, kooperaci a práci s informacemi.

Dále klademe důraz na propojení výchovy a vzdělávání, chápeme ho jako ucelený proces, který jako jediný je schopen utvářet lidskou osobnost.

Neméně důležitým cílem je pro nás odpovědnost za současnost a budoucnost vycházející z tradic regionu i celé země (znát své kořeny).

Vytvářet potřebu u žáků projevovali pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací; rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, toleranci a ohleduplnost k jiným lidem, jejich kulturám, učíme je žít společně s ostatními lidmi, ale také ke vztahu k prostředí i k přírodě.

Motivujeme žáky k osvojování strategií pro celoživotní učení.

Podněcujeme žáky k tvořivému myšlení, experimentování, logickému uvažování a ke schopnosti řešit problémy.

Připravujeme žáky k tomu, aby se projevovali jako svébytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, učili se uplatňovat svá práva a naplňovat své povinnosti.

Žáky učíme aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní i sociální zdraví a být za ně zodpovědní.

3.3 Výchovné a vzdělávací strategie

Smyslem a cílem vzdělávání je vybavit všechny žáky souborem klíčových kompetencí na úrovni, která je pro ně v dané životní etapě dosažitelná, a připravit je pro celoživotní učení, vstup do života a do pracovního procesu.

Klíčové kompetence představují souhrn vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj a uplatnění každého člena společnosti. Osvojování klíčových kompetencí je proces dlouhodobý, přirozený a ovlivňující celou osobnost člověka od narození v rodině, pokračuje v předškolním vzdělávání, základním a dalším celoživotním vzdělávání.

Kompetence k učení

- Snažíme se vytvářet takové situace, při kterých má žák radost z učení a objevování pro samotné učení a pro jeho další přínos,
- během výuky vedeme žáky k pochopení důležitosti čtení s porozuměním, práci s textem a vyhledávání a práce s informacemi,
- individuálním přístupem k žákům maximalizujeme jejich šanci prožít úspěch,
- akceptujeme vlastní nápady a podporujeme iniciativu žáků a podněcujeme jejich tvořivost,
- vedeme a ukazujeme jim cestu při realizaci nápadů,
- vedeme žáky k sebehodnocení, k sebeúctě, k seberealizaci a k sebekontrolě,
- hlavní strategií je kooperativní učení a práce s chybou,
- vedeme žáky k samostatnému organizování akcí mimo vyučování,
- žáci se zúčastňují různých soutěží a regionálních akcí,

- zadáváme žákům dle jejich zájmů netradiční domácí úkoly.

Kompetence k řešení problémů

- Podněcujeme žáky k tvořivému řešení, k logickému uvažování,
- pomocí příkladů a problémových úloh z praktického života žáky motivujeme k aplikaci získaných vědomostí a dovedností ve škole do reálného života, žáky vedeme k aktivnímu podílu na všech fázích činností, na plánování, přípravě, realizaci i hodnocení,
- snažíme se vytvářet takové situace, abychom u dětí vytvářeli ucelený obraz světa,
- vedeme žáky k postupnému zdokonalování kompetence práce s informacemi ze všech možných zdrojů, s knihou, internetem, praktickými pokusy, vlastním zkoumáním, aby je uměli vyhledávat, třídit a vhodným způsobem využívat,
- podle svých schopností a dovedností se žáci zapojují do soutěží,
- starší žáci připravují různé aktivity pro mladší spolužáky (divadlo, soutěže, zpívání, akce ve ŠD apod.).

Kompetence komunikativní

- Vedeme žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, s učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu,
- učíme žáky obhajovat a argumentovat vhodnou formou svůj vlastní názor a zároveň naslouchat názoru jiných,
- komunikaci rozvíjíme vytvářením dostatečného prostoru pro vyjadřování žáků v ranních kruzích i při vyučování a řešení problémových situací v průběhu celého dne,
- budeme se spolu s žáky snažit zpracovávat dokumentaci ze školního života a prezentovat ji na veřejnosti,
- podporujeme přátelské vztahy ve třídách a mezi třídami základní i mateřské školy,
- začleňujeme metody kooperativního učení a jejich prostřednictvím vedeme děti ke spolupráci,
- podporujeme komunikaci se školami v regionu.

Kompetence sociální a personální

- Rozvíjíme sociální dovednosti žáků a vedeme je k uvědomění si práv a povinností skrze své sociální role,
- vedeme žáky k tomu, aby dokázali přijímat i různé personální role (při skupinových pracích, při celoškolských akcích, ...),
- během vzdělávání mimo jiné používáme skupinovou práci žáků, vzájemnou pomoc při učení,
- sociální kompetence rozvíjíme v reálných situacích, které vznikají průběhu celého dne,
- žáky vedeme k respektování společně dohodnutých pravidel chování na jejichž formulaci se sami podílejí,
- učíme je zároveň k odmítavému postoji ke všemu, co by mohlo narušovat dobré mezilidské vztahy,
- chceme naučit žáky kooperace a týmové práce.

Kompetence občanské

- Rozvíjíme je především metodami sebepoznávání a seznamováním žáků s jejich právy, odpovědností a povinnostmi,
- v třídních kolektivech žáci společně a pod vedením pedagogů stanovují pravidla chování,
- v naší škole jsou respektovány individuální rozdíly (národnostní, kulturní),
- vedeme žáky k tomu, aby respektovali národní, kulturní a historické tradice,
- naším cílem je ekologicky myslící jedinec, a proto klademe důraz na Environmentální výchovu (projekt Les, třídění odpadů, ...).

Kompetence pracovní

- Výuku doplňujeme o praktické exkurze,
- pestrá nabídka zájmových i mimoškolních aktivit podněcuje u žáků zájem, který může ovlivňovat jejich další životní směřování,
- vedeme je k objektivnímu sebehodnocení a posouzení s reálnými možnostmi při profesní orientaci,
- vedeme žáky k bezpečnému používání pracovních nástrojů na základě praktického i teoretického seznámení se s nimi a k pochopení důležitosti znalosti pracovních postupů.

3.4 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Pro žáky se zvláštními vzdělávacími potřebami, tj. žáky s poruchami učení nebo chování, tělesným, smyslovým nebo zdravotním postižením či jiným znevýhodněním, ale i pro žáky mimořádně nadané, užíváme speciálně pedagogické metody, postupy a zřetele. Učitelé jsou kompetentní pomoci rozvíjet žákům jejich vnitřní schopnosti a podporovat jejich sociální integraci. Úzce spolupracujeme s pedagogicko-psychologickými poradnami a jinými odborníky.

3.4.1 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami:

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je žák, který k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Tito žáci mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření § 16 odst. 9 školského zákona.

Forma vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami uskutečňujeme formou individuální integrace do běžných tříd. Při diagnostikování speciálních vzdělávacích potřeb spolupracujeme se školskými poradenskými zařízeními, která si zvolí zákonní zástupci.

Postup školy při poskytování podpůrných opatření prvního stupně – plán pedagogické podpory

- Při zjištění obtíží a speciálních vzdělávacích potřeb žáka informuje vyučující daného předmětu třídního učitele a výchovného poradce.
- Třídní učitel je zodpovědný za vytvoření plánu pedagogické podpory žáka (PLPP). Plán pedagogické podpory vytváří s metodickou podporou výchovného poradce. Na tvorbě PLPP se účastní i vyučující jiných předmětů.
- S plánem pedagogické podpory seznámí škola žáka, zákonného zástupce žáka, všechny vyučující žáka a další pedagogické pracovníky podílející se na provádění tohoto plánu. Seznámení s PLPP jmenovaní potvrdí svým podpisem.

- Poskytování podpůrných opatření prvního stupně třídní učitel ve spolupráci s ostatními vyučujícími průběžně vyhodnocuje. V případě potřeby třídní učitel za metodické podpory výchovného poradce plán pedagogické podpory průběžně aktualizuje v souladu s vývojem speciálních vzdělávacích potřeb žáka. Nejpozději po 3 měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření poskytovaných na základě plánu pedagogické podpory výchovný poradce vyhodnotí, zda podpůrná opatření vedou k naplnění stanovených cílů. Pokud se daná opatření ukáží jako nedostatečná, výchovný poradce doporučí zákonnému zástupci žáka využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení.
- Pokud jsou daná opatření dostatečná, pedagogičtí pracovníci nadále pokračují v jejich realizaci a úpravách dle potřeb žáka.

Postup školy při tvorbě individuálního vzdělávacího plánu žáka se speciálními vzdělávacími potřebami (IVP)

- V případě, že opatření vyplývající z Plánu pedagogické podpory žáka nejsou dostačující, výchovný poradce doporučí zákonnému zástupci žáka návštěvu školského poradenského zařízení.
- Škola bezodkladně předá Plán pedagogické podpory školskému poradenskému zařízení.
- Pokud školské poradenské zařízení doporučí vzdělávání žáka dle individuálního vzdělávacího plánu, zákonný zástupce podá žádost o vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu. Ředitel školy žádost posoudí a v případě vyhovění žádosti zajistí zpracování IVP.
- Za tvorbu IVP, spolupráci se školským poradenským zařízením a spolupráci se zákonnými zástupci je odpovědný výchovný poradce. IVP vytváří třídní učitel ve spolupráci s vyučujícími dotčených předmětů, podklady kontroluje a konzultuje se školským poradenským zařízením výchovný poradce. IVP vzniká bez zbytečného odkladu, nejpozději do 1 měsíce od obdržení doporučení.
- S IVP jsou seznámeni všichni vyučující, žák a zákonný zástupce žáka.
- Zákonný zástupce stvrdí seznámení s IVP podpisem informovaného souhlasu. Ostatní zúčastnění IVP podepíší.
- Poskytování podpůrných opatření třídní učitel ve spolupráci s ostatními vyučujícími průběžně vyhodnocuje. V případě potřeby učitel daného předmětu za metodické podpory výchovného poradce individuální vzdělávací plán průběžně aktualizuje v souladu s vývojem speciálních vzdělávacích potřeb žáka.
- Školské poradenské zařízení 1x ročně vyhodnocuje naplňování individuálního vzdělávacího plánu.
- Pokud jsou daná opatření dostatečná, pedagogičtí pracovníci nadále pokračují v jejich realizaci a úpravách dle potřeb žáka.
- Stejný postup platí, i pokud zákonný zástupce žáka vyhledal pomoc školského poradenského zařízení i bez vyzvání školy

Úprava očekávaných výstupů stanovených ŠVP

Na úrovni IVP je možné na doporučení ŠPZ v rámci podpůrných opatření upravit očekávané výstupy stanovené ŠVP, případně upravit vzdělávací obsah, tak, aby byl zajištěn soulad mezi vzdělávacími požadavky a skutečnými možnostmi žáků a aby vzdělávání směřovalo k dosažení jejich osobního maxima.

K úpravám očekávaných výstupů stanovených v ŠVP se využívá podpůrné opatření IVP. To umožňuje u žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně podpory (týká se žáků s lehkým mentálním postižením) upravovat očekávané výstupy vzdělávání, případně je možné přizpůsobit i výběr učiva.

K úpravám vzdělávacích obsahů stanovených v ŠVP dochází v IVP žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně (týká se žáků s lehkým mentálním postižením). Části vzdělávacích obsahů některých vzdělávacích oborů lze nahradit jinými vzdělávacími obsahy nebo celý vzdělávací obsah některého vzdělávacího oboru lze nahradit obsahem jiného vzdělávacího oboru, který lépe vyhovuje jejich vzdělávacím možnostem.

V IVP žáků s priznanými podpůrnými opatřeními třetího stupně (týká se žáků s lehkým mentálním postižením) a čtvrtého stupně lze v souvislosti s náhradou části nebo celého vzdělávacího obsahu vzdělávacích oborů změnit minimální časové dotace vzdělávacích oblastí (oborů).

Pro žáky s priznanými podpůrnými opatřeními spočívajícími v úpravě vzdělávacích obsahů může být v souladu s principy individualizace a diferenciací vzdělávání zařazována do IVP na doporučení ŠPZ speciálně pedagogická a pedagogická intervence. Počet vyučovacích hodin předmětů speciálně pedagogické péče je v závislosti na stupni podpory stanoven v Příloze č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb. Časová dotace na předměty speciálně pedagogické péče je poskytována z disponibilní časové dotace.

Specifikace provádění podpůrných opatření

Jako podpůrná opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou v naší škole využívána podle doporučení školského poradenského zařízení a priznaného stupně podpory zejména:

Metody výuky (pedagogické postupy)

- respektování odlišných stylů učení jednotlivých žáků,
- metody a formy práce, které umožní častější kontrolu a poskytování zpětné vazby žákovi,
- důraz na logickou provázanost a smysluplnost vzdělávacího obsahu,
- respektování pracovního tempa žáků a poskytování dostatečného času k zvládnutí úkolů,
- podpora poznávacích procesů žáka (osvojování učiva, rozvoj myšlení, pozornosti, paměti),
- respektování míry nadání žáka a jeho specifika,
- orientace na rozvíjení informačně receptivních metod zaměřených na rozvoj vnímání, na práci s textem a obrazem,
- orientace na reproduktivní metody upevňující zapamatování, které vedou k osvojování vědomostí a dovedností pomocí opakování a procvičování,
- individualizace výuky (zohledňování individuálních potřeb žáka, respektování pracovních specifík žáka, stylů učení, doplňující výklad nebo procvičování, princip multisenzorického přístupu, nastavení dílčích cílů tak, aby žák mohl prožívat úspěch, opakované vrácení se ke klíčovým pojmům a dovednostem aj.),
- respektování pracovního tempa žáka, stanovení odlišných časových limitů pro plnění úkolů,
- zadávání domácích úkolů zohledňuje možnosti žáka a podmínky, které má žák k jejich plnění,
- zohledňování sociálního statusu a vztahových sítí žáka a prostředí, ze kterých žák přichází do školy,
- intervence na podporu oslabených nebo nefunkčních dovedností a kompetencí žáka ve spolupráci s externím speciálním pedagogem.

Organizace výuky

- střídání forem a činností během výuky,
- u mladších žáků využívání skupinové výuky,
- postupný přechod k systému kooperativní výuky,
- v případě doporučení může být pro žáka vložena do vyučovací hodiny krátká přestávka,
- změna zasedacího pořádku či uspořádání třídy v rámci vyučovací jednotky a se zřetelem k charakteru výuky a potřebám žáků,
- nabídka volnočasových aktivit (ve škole) a podpora rozvoje zájmů žáka,
- organizační podpora mimoškolního vzdělávání, včetně odborných exkurzí, besed a přednášek.

Hodnocení žáka

- využívání různých forem hodnocení žáka,
- hodnocení vychází ze zjištěných specifík žáka (např. neznalost vyučovacího jazyka),
- práce s kritérii hodnocení v závislosti na charakteru žákova problému, s důrazem na podporu rozvoje dovedností a vědomostí žáka,

- podpora autonomního hodnocení (sebehodnocení),
- zohlednění sociálního kontextu hodnocení, hodnocení směřuje nejen k vyhodnocení úspěšnosti žákova učení, ale také k posílení jeho motivace pro vzdělávání,
- z hodnocení jsou zřejmé konkrétní individuálně specifické podoby činnosti vyžadované po žákovi, jsou jasně a srozumitelně formulována hodnotící kritéria,
- formativní hodnocení směřuje k zpětnovazební podpoře efektivního učení žáka a je pro něj informativní a korektivní,
- celkové hodnocení žáka se speciálními vzdělávacími potřebami zohledňuje jak omezení žáka, tak zejména jeho pokroky ve vzdělání.

Zásady práce se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami

- seznámení všech pedagogů, ale i spolužáků, s daným postižením žáka,
- respektování zvláštností a možností žáka,
- vysvětlíme vyučujícím způsoby hodnocení žáka a možnostmi úlev,
- utvoření optimálního pracovního prostředí včetně vstřícné přátelské atmosféry,
- možnost kompenzace jinými činnostmi, kde dítě může být úspěšné,
- v případě dlouhodobé nemoci konzultovat a vytvořit individuální vzdělávací plán,
- kladení reálných cílů, postupné zvyšování nároků,
- podporování snahy, pochvala při sebemenším zlepšení výkonu, nedostatky neporovnávat s ostatními,
- navození příjemné a soustředěné atmosféry při práci,
- nutnost spolupráce s rodiči,
- vyhledávání činností, ve kterých může být žák úspěšný,
- dodržení častých přestávek, střídání pracovního tempa.

Zapojení dalších osob a subjektů

Při práci se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami je nutná spolupráce školy, žáka, jeho zákonného zástupce a školského poradenského zařízení (ŠPZ).

Poradenskou podporu těmto žákům, jejich zákonným zástupcům a pedagogům zajišťuje školní poradenské pracoviště, které tvoří:

- školní metodik prevence,
- výchovný poradce,
- třídní učitelé,

Při vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami škola dále spolupracuje s Mgr. Lindou Staňkovou – speciálním pedagogem externistou.

3.4.2 Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných

Nadaný a mimořádně nadaný žák

Nadaným žákem se rozumí jedinec, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Za mimořádně nadaného žáka se považuje žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností.

Forma vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných

Škola je povinna využít pro podporu nadání a mimořádného nadání podpůrných opatření podle individuálních vzdělávacích potřeb žáků v rozsahu prvního až čtvrtého stupně podpory.

Zjišťování mimořádného nadání žáka provádí školské poradenské zařízení na návrh učitele nebo

rodičů. Pro tyto žáky může být vypracován individuální vzdělávací plán, který vychází ze ŠVP a závěrů vyšetření.

Mimořádně nadaní žáci mají upraven způsob výuky tak, aby byli dostatečně motivováni k rozšiřování základního učiva do hloubky především v těch předmětech, které reprezentují nadání dítěte.

Pravidla a průběh tvorby plánu pedagogické podpory nadaného a mimořádně nadaného žáka

- Při zjištění nadání a mimořádného nadání žáka informuje vyučující daného předmětu třídního učitele a výchovného poradce.
- Učitel daného předmětu je zodpovědný za vytvoření plánu pedagogické podpory žáka. Plán pedagogické podpory vytváří s metodickou podporou výchovného poradce. Na tvorbě PLPP se účastní i vyučující dalších předmětů, kde se projevuje nadání žáka.
- S plánem pedagogické podpory seznámí škola žáka, zákonného zástupce žáka, všechny vyučující žáka a další pedagogické pracovníky podílející se na provádění tohoto plánu. Seznámení s PLPP jmenovaní potvrdí svým podpisem.
- Poskytování podpory učitel daného předmětu ve spolupráci s ostatními vyučujícími průběžně vyhodnocuje. V případě potřeby učitel za metodické podpory výchovného poradce plán pedagogické podpory průběžně aktualizuje v souladu s potřebami žáka. Nejpozději po 3 měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření poskytovaných na základě plánu pedagogické podpory výchovný poradce vyhodnotí, zda podpůrná opatření vedou k naplnění stanovených cílů. Pokud se daná opatření ukáží jako nedostatečná, výchovný poradce doporučí zákonnému zástupci žáka využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení.
- Pokud jsou daná opatření dostatečná, pedagogičtí pracovníci nadále pokračují v jejich realizaci a úpravách dle potřeb žáka.

Postup školy při tvorbě individuálního vzdělávacího plánu mimořádně nadaného žáka

- V případě, že opatření vyplývající z Plánu pedagogické podpory žáka nejsou dostačující výchovný poradce doporučí zákonnému zástupci žáka návštěvu školského poradenského zařízení.
- Škola bezodkladně předá Plán pedagogické podpory školskému poradenskému zařízení.
- Pokud školské poradenské zařízení doporučí vzdělávání žáka dle individuálního vzdělávacího programu, zákonný zástupce podá žádost o vzdělávání podle individuálního vzdělávacího programu. Ředitel školy žádost posoudí a v případě vyhovění žádosti zajistí zpracování IVP.
- Za tvorbu IVP, spolupráci se školským poradenským zařízením a spolupráci se zákonnými zástupci je odpovědný výchovný poradce. IVP vytváří třídní učitel ve spolupráci s vyučujícími dotčených předmětů, podklady kontroluje a konzultuje se školským poradenským zařízením výchovný poradce. IVP vzniká bez zbytečného odkladu, nejpozději do 1 měsíce od obdržení doporučení.
- S IVP jsou seznámeni všichni vyučující, žák a zákonný zástupce žáka.
- Zákonný zástupce stvrdí seznámení s IVP podpisem informovaného souhlasu. Ostatní zúčastnění IVP podepíší.
- Poskytování podpůrných opatření třídní učitel ve spolupráci s ostatními vyučujícími průběžně vyhodnocuje. V případě potřeby učitel daného předmětu za metodické podpory výchovného poradce individuální vzdělávací plán průběžně aktualizuje v souladu s vývojem speciálních vzdělávacích potřeb žáka.
- Školské poradenské zařízení 1x ročně vyhodnocuje naplňování individuálního vzdělávacího plánu.
- Pokud jsou daná opatření dostatečná, pedagogičtí pracovníci nadále pokračují v jejich realizaci a úpravách dle potřeb žáka.
- Stejný postup platí, pokud zákonný zástupce žáka vyhledal pomoc školského poradenského zařízení i bez vyzvání školy.

Postup školy při přeřazení žáka do vyššího ročníku

- Zákonný zástupce žáka požádá o **přeřazení do vyššího ročníku**
- Ředitel školy jmenuje komisi pro přeřazení žáka do vyššího ročníku.
- Ředitel školy stanoví termín konání zkoušky v dohodě se zletilým žákem nebo zákonným zástupcem.
- Ředitel školy stanoví obsah, formu a časové rozložení zkoušky.
- Žák vykoná zkoušku před komisí.
- Komise určí hlasováním výsledek zkoušky.
- Škola pořizuje protokol o zkoušce, který je součástí dokumentace žáka ve školní matrice.
- Ředitel školy sdělí výsledek zkoušky prokazatelným způsobem zákonnému zástupci žáka.
- V následujících vysvědčeních se na zadní straně uvede, které ročníky žák neabsolvoval.

Specifikace provádění podpůrných opatření

Metody výuky (pedagogické postupy)

- obohacení dílčích výstupů školního vzdělávacího programu nad rámec učiva vyučovacích předmětů a oblastí školního vzdělávacího programu pro nadané a mimořádně nadané žáky,
- využívání individuální a skupinové projektové práce, exkurze na odborných pracovištích na podporu rozvoje vědomostí a dovedností, včetně praktických dovedností nadaných žáků,
- povzbuzovat procesy objevování a vyhledávání dalších souvislostí a vazeb, které dané téma vzdělávání nabízí
- pestrá a podnětná výuka, která umožňuje velkou aktivitu, samostatnost a činnost (nabídka nestandardních problémových úloh)
- respektování pracovního tempa a zájmů žáka
- podpora hledání dalších možných postupů řešení problémů
- napomáhání osobnostnímu rozvoji těchto žáků, zapojovat je do kolektivních činností, vést je k rovnému přístupu k méně nadaným spolužákům, k toleranci, ochotě pomáhat slabším.

Úprava obsahu vzdělávání

- obohacování učiva (dílčích výstupů) nad rámec školního vzdělávacího programu podle charakteru nadání žáka,
- prohloubení učiva, rozšíření a obohacení o další informace,
- zadávání specifických úkolů, projektů (na složitější a abstraktnější úrovni),
- příprava a účast na soutěžích včetně celostátních a mezinárodních kol.

Organizace výuky

- předčasný nástup dítěte ke školní docházce,
- účast žáka na výuce jednoho nebo více vyučovacích předmětů ve vyšších ročnících školy nebo v jiné škole,
- vnitřní diferenciaci žáka v některých předmětech, např. cizí jazyk,
- přeřazení mimořádně nadaného žáka do vyššího ročníku bez absolvování předchozího ročníku na základě zkoušky před komisí
- žáci se účastní olympiád, soutěží nejen školních, ale i regionálních nebo krajských,
- žáci jsou směřováni k zapojení do zájmových aktivit organizovaných školou nebo základní uměleckou školou.

3.5 Začlenění průřezových témat

Průřezová témata reprezentují ve vzdělávacím programu okruhy aktuálních problémů současného světa a jsou významnou a nedílnou součástí základního vzdělávání. Vytvářejí příležitosti pro individuální uplatnění žáků i pro jejich vzájemnou spolupráci a pomáhají rozvíjet osobnost žáka především v oblasti postojů a hodnot.

Tematické okruhy průřezových témat procházejí napříč vzdělávacími oblastmi a umožňují propojení vzdělávacích oborů. Abychom co možná nejlépe využili této možnosti, integrovali jsme průřezová témata do všech vyučovacích předmětů.

Zařazení jednotlivých tematických okruhů průřezových témat je vždy součástí charakteristiky vzdělávací oblasti a jednotlivá témata jsou uvedena v tabulkách vyučovacích předmětů. Pro lepší orientaci uvádíme přehledové tabulky všech průřezových témat a jejich tematických okruhů.

Viz. tabulky níže:

ZŠ A MŠ SLAPY - KOPIE

Průřezová témata

1.období								
		1. ročník						
	Název	Český jazyk	Matematika	Člověk a Svět	Hudební výchova	Výtvarná výchova	Pracovní činnosti	Tělesná výchova
Osobnostní a sociální výchova PT1	<i>Osobnostní rozvoj PT 1.1</i>	X	X	X	X	X	X	X
	<i>Sociální rozvoj 1.2</i>	X	X	X	X	X	X	X
	<i>Morální rozvoj 1.3</i>	X	X	X	X	X	X	X
Výchova demokratického občana PT2	<i>Občanská společnost a škola 2.1</i>			X				X
	<i>Občan, občanská společnost a stát 2.2</i>			X				
	<i>Formy participace občanů v politickém životě 2.3</i>							
	<i>Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování 2.4</i>							
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech PT3	<i>Evropa a svět nás zajímá 3.1</i>	X		X	X	X	X	
	<i>Objevujeme Evropu a svět 3.2</i>							
	<i>Jsme Evropané 3.3</i>							
Multikulturní výchova PT4	<i>Kulturní diference 4.1</i>							
	<i>Lidské vztahy 4.2</i>	X						
	<i>Etnický původ 4.3</i>	X						
	<i>Multikulturalita 4.4</i>							
	<i>Princip sociálního smíru a solidarity 4.5</i>							
Environmentální výchova PT5	<i>Ekosystémy 5.1</i>							
	<i>Základní podmínky života 5.2</i>						X	
	<i>Lidské aktivity, problémy životního prostředí 5.3</i>			X		X	X	
	<i>Vztah člověka k prostředí 5.4</i>			X			X	X
Mediační výchova PT6	<i>Receptivní činnosti 6.1</i>	X						
	<i>Produktivní činnosti 6.2</i>	X				X	X	

Průřezová témata

1.období								
		2. ročník						
	Název	Český jazyk	Matematika	Člověk a Svět	Hudební výchova	Výtvarná výchova	Pracovní činnosti	Tělesná výchova
Osobnostní a sociální výchova PT1	<i>Osobnostní rozvoj PT 1.1</i>	X	X	X	X	X	X	X
	<i>Sociální rozvoj 1.2</i>	X	X	X	X	X	X	X
	<i>Morální rozvoj 1.3</i>	X	X	X	X	X	X	X
Výchova demokratického občana PT2	<i>Občanská společnost a škola 2.1</i>			X				X
	<i>Občan, občanská společnost a stát 2.2</i>			X				
	<i>Formy participace občanů v politickém životě 2.3</i>							
	<i>Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování 2.4</i>							
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech PT3	<i>Evropa a svět nás zajímá 3.1</i>	X		X	X	X	X	
	<i>Objevujeme Evropu a svět 3.2</i>							
	<i>Jsme Evropané 3.3</i>							
Multikulturní výchova PT4	<i>Kulturní difference 4.1</i>							
	<i>Lidské vztahy 4.2</i>	X						
	<i>Etnický původ 4.3</i>	X						
	<i>Multikulturalita 4.4</i>				X			
	<i>Princip sociálního smíru a solidarity 4.5</i>							
Environmentální výchova PT5	<i>Ekosystémy 5.1</i>			X				
	<i>Základní podmínky života 5.2</i>						X	
	<i>Lidské aktivity, problémy životního prostředí 5.3</i>			X		X	X	
	<i>Vztah člověka k prostředí 5.4</i>			X			X	X
Mediální výchova PT6	<i>Receptivní činnosti 6.1</i>	X						
	<i>Produktivní činnosti 6.2</i>	X				X	X	

Průřezová témata

1.období									
		3. ročník							
	Název	Český jazyk	Matematika	Anglický jazyk	Člověk a Svět	Hudební výchova	Výtvarná výchova	Pracovní činnosti	Tělesná výchova
Osobnostní a sociální výchova PT1	<i>Osobnostní rozvoj PT 1.1</i>	X	X	X	X	X	X	X	X
	<i>Sociální rozvoj 1.2</i>	X	X	X	X	X	X	X	X
	<i>Morální rozvoj 1.3</i>	X	X	X	X	X	X	X	X
Výchova demokratického občana PT2	<i>Občanská společnost a škola 2.1</i>				X				X
	<i>Občan, občanská společnost a stát 2.2</i>				X				
	<i>Formy participace občanů v politickém životě 2.3</i>								
	<i>Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování 2.4</i>								
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech PT3	<i>Evropa a svět nás zajímá 3.1</i>	X		X	X	X	X	X	
	<i>Objevujeme Evropu a svět 3.2</i>								
	<i>Jsme Evropané 3.3</i>								
Multikulturní výchova PT4	<i>Kulturní diference 4.1</i>								
	<i>Lidské vztahy 4.2</i>	X							
	<i>Etnický původ 4.3</i>	X							
	<i>Multikulturalita 4.4</i>	X		X		X			
	<i>Princip sociálního smíru a solidarity 4.5</i>								
Environmentální výchova PT5	<i>Ekosystémy 5.1</i>								
	<i>Základní podmínky života 5.2</i>							X	
	<i>Lidské aktivity, problémy životního prostředí 5.3</i>						X	X	
	<i>Vztah člověka k prostředí 5.4</i>							X	X
Mediační výchova PT6	<i>Receptivní činnosti 6.1</i>	X							
	<i>Produktivní činnosti 6.2</i>	X					X	X	

Průřezová témata

2.období										
		4. ročník								
	Název	Český jazyk	Matematika	Anglický jazyk	Přírodověda	Vlastivěda	Hudební výchova	Výtvarná výchova	Pracovní činnosti	Tělesná výchova
Osobnostní a sociální výchova PT1	<i>Osobnostní rozvoj PT 1.1</i>	X	X	X	X	X	X	X	X	X
	<i>Sociální rozvoj 1.2</i>	X	X	X	X	X	X	X	X	X
	<i>Morální rozvoj 1.3</i>	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Výchova demokratického občana PT2	<i>Občanská společnost a škola 2.1</i>					X				X
	<i>Občan, občanská společnost a stát 2.2</i>				X	X				
	<i>Formy participace občanů v politickém životě 2.3</i>					X				
	<i>Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování 2.4</i>									
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech PT3	<i>Evropa a svět nás zajímá 3.1</i>	X		X		X	X	X	X	
	<i>Objevujeme Evropu a svět 3.2</i>									
	<i>Jsme Evropané 3.3</i>					X				
Multikulturní výchova PT4	<i>Kulturní difference 4.1</i>									
	<i>Lidské vztahy 4.2</i>	X								
	<i>Etnický původ 4.3</i>	X								
	<i>Multikulturalita 4.4</i>	X		X		X				
	<i>Princip sociálního smíru a solidarity 4.5</i>					X				
Environmentální výchova PT5	<i>Ekosystémy 5.1</i>				X					
	<i>Základní podmínky života 5.2</i>				X				X	
	<i>Lidské aktivity, problémy životního prostředí 5.3</i>				X			X	X	
	<i>Vztah člověka k prostředí 5.4</i>				X				X	X
Mediační výchova PT6	<i>Receptivní činnosti 6.1</i>	X								
	<i>Produktivní činnosti 6.2</i>	X						X	X	

Průřezová témata

2.období										
		5. ročník								
	Název	Český jazyk	Matematika	Anglický jazyk	Přírodověda	Vlastivěda	Hudební výchova	Výtvarná výchova	Pracovní činnosti	Tělesná výchova
Osobnostní a sociální výchova PT1	<i>Osobnostní rozvoj PT 1.1</i>	X	X	X	X	X	X	X	X	X
	<i>Sociální rozvoj 1.2</i>	X	X	X	X	X	X	X	X	X
	<i>Morální rozvoj 1.3</i>	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Výchova demokratického občana PT2	<i>Občanská společnost a škola 2.1</i>					X				X
	<i>Občan, občanská společnost a stát 2.2</i>			X	X	X				
	<i>Formy participace občanů v politickém životě 2.3</i>					X				
	<i>Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování 2.4</i>					X				
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech PT3	<i>Evropa a svět nás zajímá 3.1</i>	X		X		X	X	X	X	
	<i>Objevujeme Evropu a svět 3.2</i>					X				
	<i>Jsme Evropané 3.3</i>					X				
Multikulturní výchova PT4	<i>Kulturní difference 4.1</i>					X				
	<i>Lidské vztahy 4.2</i>	X				X				
	<i>Etnický původ 4.3</i>	X								
	<i>Multikulturalita 4.4</i>	X		X		X	X			
	<i>Princip sociálního smíru a solidarity 4.5</i>				X	X				
Environmentální výchova PT5	<i>Ekosystémy 5.1</i>				X					
	<i>Základní podmínky života 5.2</i>				X				X	
	<i>Lidské aktivity, problémy životního prostředí 5.3</i>				X			X	X	
	<i>Vztah člověka k prostředí 5.4</i>				X				X	X
Mediační výchova PT6	<i>Receptivní činnosti 6.1</i>	X								
	<i>Produktivní činnosti 6.2</i>	X						X	X	

4 Učební plán

4.1 Tabulka

Učební plán pro 1. stupeň									
Vzdělávací oblast	Vzdělávací obor	Vyučovací předmět	Ročník					Celkem předměty	Z toho DČD
			1	2	3	4	5		
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	Český jazyk	6+3	6+3	9	6+2	6+1	42	9
	Cizí jazyk	Anglický jazyk	-	-	3	3	3	9	0
Matematika a její aplikace	Matematika a její aplikace	Matematika	3+1	4+1	4+1	5	4+1	24	4
Informační a komunikační technologie	Informační a komunikační technologie	Informatika	-	-	-	-	1	1	0
Člověk a jeho svět	Člověk a jeho svět	Člověk a svět	2	2	2+1	-	-	15	1
		Přírodověda	-	-	-	2	1+1		1
		Vlastivěda	-	-	-	2	1+1		1
Umění a kultura	Hudební výchova	Hudební výchova	1	1	1	1	1	12	0
	Výtvarná výchova	Výtvarná výchova	1	1	1	2	2		0
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10	0
Člověk a svět práce	Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	1	1	1	1	5	0
Celková povinná časová dotace			20	21	25	26	26	118	16
Z toho disponibilní časová dotace			4	4	2	2	4	16	

4.2 Poznámky k učebnímu plánu

• Vyučovací předmět **Český jazyk** je zařazen povinně do všech ročníků, integruje vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura. V 1. ročníku má komplexní charakter. V jednotlivých ročnících jsme posílili povinné hodiny o 3 + 3 + 0 + 2 + 1 disponibilní hodinu.

• Vyučovací předmět **Anglický jazyk** je zařazen povinně od 3. do 5. ročníku.

• Vyučovací předmět **Matematika** je zařazen povinně do všech ročníků. Posílili jsme ji o disponibilní hodiny v jednotlivých ročnících 1 + 1 + 1 + 0 + 1 z důvodu náročnosti probíraného učiva.

• Vzdělávací obor *Člověk a jeho svět* se realizuje v 1. až 3. ročníku ve vyučovacím předmětu **Člověk a svět**, ve 3. ročníku je posílen o 1 disponibilní hodinu. Ve 4. a 5. ročníku se realizuje v předmětech **Přírodověda** a **Vlastivěda**. V 5. ročníku jsou Přírodověda i Vlastivěda posíleny o 1 disponibilní hodinu.

• **Doplňuje a upravuje se v kapitole 4 Učební plán 4.2. Poznámky k učebnímu plánu odrážky Tělesná výchova k 1. 9. 2017**

- Vzdělávací předmět **Tělesná výchova** je zařazen povinně do všech ročníků. Z důvodů vybudování a otevření nové tělocvičny se již hodiny TV mohou organizovat 2x jedna hodina

- nebo 1x dvě hodiny dle rozhodnutí pedagogů.
- Od 1. 9. 2017 se doplňuje o povinnou výuku plavání pro žáky 1. stupně - z rozhodnutí ředitele školy pro 2. – 3. ročník
 - V našem školním programu jsme zohlednili i „Standardy pro základní vzdělávání“, jejich smyslem je účinně napomáhat při dosahování cílů stanovených v RVP ZV. Viz. příloha č.1.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

ŠVP může v souladu se školským zákonem upravovat očekávané výstupy vzdělávání. Úpravy očekávaných výstupů podle § 16 odst. 2 písm. e) školského zákona jsou pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně.

Minimální doporučená úroveň pro úpravu očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření je definována v RVP ZV.

ZŠ A MŠ SLAPY - KOPIE

Učební osnovy

ZŠ A MŠ SLAPY - KOPIE

5. VZDĚLÁVACÍ OBLAST JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Jazyk a jazyková komunikace** zaujímá stěžejní postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Dobrá úroveň jazykové kultury patří k podstatným znakům všeobecné vyspělosti absolventa základního vzdělávání. Jazyková výuka, jejímž cílem je zejména podpora rozvoje komunikačních kompetencí, vybavuje žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznávání.

Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace je realizována ve vzdělávacích oborech **Český jazyk a literatura, Cizí jazyk**, v povinných vyučovacích předmětech - **Český jazyk, Anglický jazyk**. Kultivace jazykových dovedností je nedílnou součástí všech vzdělávacích oblastí.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení jazyka jako prostředku historického a kulturního vývoje národa, a tedy jako důležitého sjednocujícího činitele národního společenství
- pochopení jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství
- rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti
- vnímání a postupnému osvojování jazyka jako prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů
- zvládnutí pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace
- samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama
- individuálnímu prožívání slovesného uměleckého díla, ke sdílení čtenářských zážitků, k rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře i k dalším druhům umění založených na uměleckém textu a k rozvíjení emocionálního a estetického vnímání

Zařazená průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova PT 1

z tematického okruhu PT 1.1 - **Osobnostní a sociální výchova - Osobnostní rozvoj**

z tematického okruhu PT 1.2 - **Sociální rozvoj**

z tematického okruhu PT 1.3 - **Morální rozvoj**

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech PT 3

z tematického okruhu PT 3.1 - **Evropa a svět nás zajímá** - rodinné příběhy, zážitky, zkušenosti z Evropy a světa, lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy

Multikulturní výchova PT 4

z tematického okruhu PT 4.1 - **Kulturní difference**

z tematického okruhu PT 4.2 - **Lidské vztahy**

z tematického okruhu PT 4.4 - **Multikulturalita**

Mediální výchova PT 6

z tematického okruhu **Receptivních činností PT 6.1**

- **kritické čtení a vnímání mediálních sdělení PT 6.1.1**

- **interpretace vztahu mediálních sdělení a reality PT 6.1.2**

- **stavba mediálních sdělení PT 6.1.3**

z tematického okruhu **Produktivních činností PT 6.2 - tvorba mediálního sdělení PT 6.2.1**

Obsah vzdělávací oblasti **Jazyk a jazyková komunikace** se realizuje ve vzdělávacích oborech **Český jazyk a literatura, Cizí jazyk.**

5.1 Charakteristika předmětu: ČESKÝ JAZYK

Dovednosti získané ve vzdělávacím oboru **Český jazyk a literatura** jsou potřebné nejen pro kvalitní jazykové vzdělání, ale jsou důležité i pro úspěšné osvojování poznatků v dalších oblastech vzdělávání. Užívání češtiny jako mateřského jazyka v jeho mluvené i písemné podobě umožňuje žákům poznat a pochopit společensko-kulturní vývoj lidské společnosti. Při realizaci daného vzdělávacího oboru se vytvářejí předpoklady k efektivní mezilidské komunikaci tím, že se žáci učí interpretovat své reakce a pocity tak, aby dovedli pochopit svoji roli v různých komunikačních situacích a aby se uměli orientovat při vnímání okolního světa i sebe sama.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru **Český jazyk a literatura** má komplexní charakter, ale pro přehlednost je rozdělen do tří složek: Komunikační a slohové výchovy, Jazykové výchovy a Literární výchovy. Ve výuce se však vzdělávací obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná.

Výuka probíhá většinou ve kmenových třídách. Tam, kde je to organizačně nutné, jsou dva ročníky spojeny do jedné třídy. Ve 3. 4. a 5. ročníku je týdenní časová dotace posílena (3. roč. + 1 hodina, 4. roč. + 2 hodiny, 5. roč. + 1 hodina). Cíle předmětu jsou naplňovány také návštěvami knihoven, prací s knihou, časopisy a texty na internetu. Důraz je kladen na rozvoj komunikačních dovedností, tomu je podřízena i výuka gramatiky.

V *Komunikační a slohové výchově* se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu různého typu vztahujícího se k nejrozličnějším situacím, analyzovat jej a kriticky posoudit jeho obsah. Ve 4. a 5. ročníku se učí posuzovat také formální stránku textu a jeho výstavbu.

V *Jazykové výchově* žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka. Učí se poznávat a rozlišovat jeho další formy. Jazyková výchova vede žáky k přesnému a logickému myšlení, které je základním předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování. Při rozvoji potřebných znalostí a dovedností se uplatňují a prohlubují i jejich obecné intelektové dovednosti, např. dovednosti porovnávat různé jevy, jejich shody a odlišnosti, třídit je podle určitých hledisek a dospívat k zobecnění. Český jazyk se tak od počátku vzdělávání stává nejen nástrojem získávání většiny informací, ale i předmětem poznávání.

V *Literární výchově* žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora a formulovat vlastní názory o přečteném díle. Učí se také rozlišovat literární fikci od skutečnosti. Postupně získávají a rozvíjejí základní čtenářské návyky i schopnosti tvořivé recepce, interpretace a produkce literárního textu. Verbální i neverbální komunikace se může vhodně rozvíjet i prostřednictvím dramatické výchovy.

Žáci dospívají k takovým poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jejich postoje, životní hodnotové orientace a obohatit jejich duchovní život.

Cíle předmětu jsou naplňovány také využíváním speciálních výukových programů na PC, DUM (digitální učební materiál) na interaktivních tabulích i pracovních listech a dalších pomůcek.

Zařazené klíčové kompetence:

Kompetence k učení KK 1

- rozvíjet u žáků dovednosti potřebné k osvojování učiva
- rozvíjet u žáka dovednosti vyhledávat a třídit informace a na základě jejich pochopení a propojení je efektivně využívat v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- seznamovat žáky s mluvnickými a literárními termíny souvisejícími s probíraným učivem
- rozvíjet u žáka pochopení smyslu a cíle učení, pozitivního vztahu k učení, posouzení vlastního pokroku, překážek či problémů bránících učení

Kompetence k řešení problémů KK 2

- vést žáky k tomu, aby samostatně nalézali pravidla, kterými se řídí probírané mluvnické jevy
- vést žáky k tomu, aby uměli nalézat chyby textu a odůvodnit správné řešení

Kompetence komunikativní KK 3

- vést žáky k správné formulaci obsahu sdělení v rámci probíraných žánrů
- nabízet žákům dostatek příležitostí k porozumění probíraných jevů, literárních textů
- pomoci literárního a gramatického učiva rozšiřovat slovní zásobu žáků
- vést žáky ke správné, srozumitelné stavbě větných celků, k vyprávění
- vést žáky k naslouchání druhých lidí, porozumění jim, k vhodnému reagování na ně, účinnému zapojování se do diskuse, k obhajobě svého názoru a vhodné argumentaci

Kompetence sociální a personální KK4

- vytvářet příležitosti k tomu, aby žáci mohli diskutovat v malých skupinách i v rámci celé třídy
- vést žáky k podílu na utváření příjemné atmosféry ve třídě i celé škole, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi se učí přispívat k upevňování dobrých mezilidských vztahů
- vést žáky k tomu, aby dokázali poskytnout pomoc nebo o ni požádat
- vytvářme příležitosti k tomu, aby každý žák měl možnost přispívat k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, školy
- vést žáky k ocenění druhých lidí, k respektování různých hledisek a čerpání poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
- vést žáky k vytváření si pozitivní představy o sobě samém (sebedůvěra, seberozvoj, sebeuspokojení a sebeúcta)

Kompetence občanské KK5

- vést žáky k seznamování, respektování a zachování našich tradic a kulturního i historického dědictví
- podporovat v žácích potřebu literárního projevu, recitace, četby

Kompetence pracovní KK 6

- vést žáky k dodržování hygienických pravidel pro čtení, psaní a práci na PC
- vést žáky k přípravě a udržování jejich učebního prostoru

ZŠ A MŠ SLAPY - KOPIE

Český jazyk

1. ročník

Očekávaný výstup z RVP	Školní výstup	Učivo	Přesahy a vazby
KOMUNIKAČNÍ SLOHOVÁ VÝCHOVA			
žák plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	žák plynule čte jednoduchý text s porozuměním	<i>výcvik praktického čtení</i> - přípravná cvičení sluchová a zrková, správné čtení slabik a uvědomělé čtení snadných slov a krátkých vět se zřetelnou spisovnou výslovností - čtení pozorné	PT 1.1
žák porozumí písemným nebo mluveným prvkům přiměřené složitosti	žák dle svých možností rozumí písemným nebo mluveným prvkům učitele	<i>základní školní dovednosti</i> (organizace v rámci hodiny, dne, práce s učebnicí dle pokynů učitele)	PT 1.1; PT 1.2
žák respektuje základní pravidla u rozhovoru	žák se učí respektovat základní pravidla v rozhovoru	<i>praktické naslouchání</i> (zdvořilé vyjadřování kontaktu s partnerem) <i>základní komunikační pravidla</i> (oslovování, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače,	PT 1.2

		zdvořilé vystupování) ● <i>věcné naslouchání</i> (pozorné soustředění, aktivní – zaznamenat slyšené, reagovat otázkami)	
● žák pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	● žák se snaží pečlivě hlasitě a srozumitelně vyslovovat	● <i>základy techniky mluveného projevu</i> (mluvní cvičení)	PT 1.1; PT 1.2
● žák v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	● žák používá základy techniky mluveného projevu	● <i>dýchání, tvoření hlasu, výslovnost, tempo řeči</i>	PT 1.1
● žák volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích	● žák poznává vhodné verbální a nonverbální prostředky řeči	● <i>vyjadřování závislé na komunikační situaci</i> ● <i>komunikační žánry</i> : pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, zpráva, oznámení, vypravování, dialog na základě obrazového materiálu ● <i>mimojazykové prostředky řeči</i> (mimika, gesta)	PT 1.2
● žák na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev	● žák se snaží tvořit krátký mluvený projev	● <i>vyprávění vlastních zážitků</i>	PT 1.1
● žák zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	● žák se učí zvládat základní hygienické návyky spojené se psaním	● <i>správné sezení</i> ● <i>držení psacího náčiní</i> ● <i>umístění sešitu a jeho sklon</i> ● <i>hygiena zraku</i> ● <i>zacházení s grafickým materiálem</i>	PT 1.1

		• činnosti a přípravné cvičky pro uvolňování ruky	
• žák píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky, kontroluje vlastní písemný projev	• žák píše správné tvary písmen a číslic • žák píše a spojuje písmena, slabiky a slova, interpunkce, znaménka • žák dodržuje správné pořadí písmen a úplnost slova	• písmena, číslice • spoje písmen, slabik, slova. Interpunkce, zámlčka • kontrola vlastního písemného projevu (opis, přepis, diktát a autodiktát)	PT 1.1
• žák píše věcně i formálně správně, jednoduchá sdělení	• žák se snaží psát správně jednoduchá sdělení	• popis obrázku, komiks • psaní velkých počátečních písmen vlastních jmen a prvního slove věty	PT 1.1
• žák seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	• žák seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	• řazení a vyprávění podle obrázků	PT 1.1
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
• žák rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	• žák se učí poznávat zvukovou a grafickou podobu slova • žák člení slova na hlásky • žák odlišuje dlouhé a krátké samohlásky • žák poznává písmena abecedy	• sluchové rozlišení hlásek • výslovnost samohlásek • výslovnost souhlásek a samohláskových skupin • modulace souvislé řeči (tempo, intonace, přízvuk) • písmeno malé, velké, tištěné a psané	PT 1.1

LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
• žák čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	• žák čte a přednáší z paměti • žák zná některá rozpočítadla, říkanky	• <i>přiměřené frázování a tempo textu</i> • <i>rozpočítadla, říkanky, hádanky, přísloví, básně pro děti a o dětech</i>	PT 1.1 PT 1.1; PT 3.1
• žák vyjadřuje své pocity z přečteného textu	• žák vyjadřuje své pocity z přečteného textu slovem i obrazem	• <i>zážitkové čtení a naslouchání</i> • <i>povídání nad literárním textem, nad knihou</i> – co rádi posloucháme, co rádi čteme – poznávání pohádkových postav z povídek ze života dětí – hodnocení vlastních postav	PT 1.1; PT 1.2; PT 1.3; PT 4.2
• žák rozlišuje vyjádření v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	• žák se snaží rozeznávat prózu a poezii, odlišit pohádku od ostatních vyprávění	• <i>báseň, pohádka, vyprávění, příběhy</i>	PT 1.1
• žák pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	• žák dle svých schopností pracuje tvořivě s literárním textem	• <i>přednes vhodných literárních textů</i> • <i>volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu</i> • <i>dramatizace</i> • <i>ilustrátoři a vlastní výtvarný doprovod</i>	PT 1.1; PT 1.2

Český jazyk

2. ročník

Očekávaný výstup z RVP	Školní výstup	Učivo	Přesahy a vazby
KOMUNIKAČNÍ SLOHOVÁ VÝCHOVA			
žák plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	žák plynule čte	- plynulé čtení s porozuměním jednoduchých vět - užívání správného slovního přízvuku - uplatnění přirozené intonace - hlasité a tiché čtení s porozuměním	
žák porozumí písemným nebo mluveným prvkům přiměřené složitosti	žák se snaží pracovat podle písemných nebo mluvených pokynů učitele	<i>základní školní dovednosti</i> (organizace v rámci hodiny, dny, práce s učebnicí ... dle pokynů učitele)	
žák respektuje základní pravidla u rozhovoru	žák se učí respektovat základní pravidla v rozhovoru	<i>školní dovednosti</i> (organizace školní práce) <i>praktické naslouchání</i> (zdvořilé vyjadřování kontaktu s partnerem)	

		• <i>základní komunikační pravidla</i> (oslovování, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování) • <i>věcné naslouchání</i> (pozorné soustředění, aktivní – zaznamenat slyšené, reagovat otázkami)	
• žák pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	• žák se snaží pečlivě hlasitě a srozumitelně vyslovovat	• <i>základy techniky mluveného projevu</i> (mluvní cvičení, krátká vyprávění)	
• žák v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	• žák používá základy techniky mluveného projevu	• <i>dýchání, tvoření hlasu, výslovnost, tempo řeči</i>	
• žák volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích	• žák volí verbální a nonverbální prostředky řeči	• <i>vyjadřování závislé na komunikační situaci</i> • <i>komunikační žánry: pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, zpráva, oznámení, vypravování, dialog na základě obrazového materiálu</i> • <i>mimojazykové prostředky řeči</i> (mimika, gesta)	
• žák na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev	• žák tvoří krátký mluvený projev	• <i>vyprávění vlastních zážitků</i>	
• žák zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	• žák přivyká základním hygienickým návykům	• <i>správné sezení</i> • <i>držení psacího náčiní</i>	

		• umístění sešitu a jeho sklon • hygiena zraku • zacházení s grafickým materiálem	Vv, Pč
• žák píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky, kontroluje vlastní písemný projev	• žák nacvičuje psaní velkých tiskacích písmen pro výuku geometrie • žák zmenšuje psaní psacích písmen podle tvarových skupin • žák správně spojuje písmena, slabiky, zachovává rozestup písmen, píše jednoduchý text • žák dodržuje požadavky na čitelnost, úhlednost a celkovou úpravu projevu	• <i>velká tiskací písmena</i> • <i>psaní písmen podle normy v přirozené velikosti, dodržování sklonu písmen</i> • <i>písmena, slabiky jednoduchý text</i> • <i>technika psaní (úhlednost, čitelnost, celková úprava)</i>	
• žák píše věcně i formálně správně, jednoduchá sdělení	• žák se snaží psát správně jednoduchá sdělení	• <i>přání, adresa</i> • <i>popis obrázku, komiks</i> • <i>užívání velkých písmen ve slovech i větě a didaktická znaménka</i>	Člověk a svět Vv
• žák seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	• žák dodržuje posloupnosti děje na základě pozorování • žák pojmenovává věci kolem nás a jejich vlastnosti	• <i>děj – základ vyprávění jednoduchý popis</i>	
JAZYK A JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
• žák rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	• žák se učí rozlišovat zvukovou a grafickou podobu slova	• <i>sluchové rozlišení hlásek</i> • <i>výslovnost souhlásek a samohláskových skupin</i>	

		• <i>abeceda</i> • <i>spodoba hlásek na konci slov</i> • <i>modulace souvislé řeči</i> (tempo, intonace, přízvuk) • <i>psané slovo (hranice mezi slovy, ve větě a předložky)</i> • <i>slovo, slabika, rozdělení slov na konci řádku</i>	
• žák porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená	• žák se učí porovnávat významy slov	• <i>synonyma</i> • <i>antonyma</i> • <i>slova nadřazená, podřazená</i>	
• žák rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky	• žák se učí rozlišovat druhy podle postoje mluvčího	• <i>otázky (ano, ne, ostatní)</i> • <i>věty rozkazovací</i> • <i>věty oznamovací</i> • <i>věty přací</i>	
• žák odůvodňuje a píše správně i/y po tvrdých a měkkých souhláskách, ú/ů, dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev, velká písmena na začátku věty a typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	• žák odůvodňuje a píše správně: a) i/y po tvrdých a měkkých souhláskách b) ú/ů c) dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě • žák odůvodňuje a píše správně hlásky na konci slov	• <i>tvrdé a měkké souhlásky</i> • <i>ú/ů</i> • <i>dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě</i> • <i>spodoba hlásek</i>	
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
• žák čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	• žák plynule čte s porozuměním jednoduché věty	• <i>správný slovní přízvuk, přirozená intonace</i> • <i>hlasité a tiché čtení</i>	M, Pr

	• žák recituje báseň	<i>s porozuměním</i> • přednes vhodných literárních textů	
• žák vyjadřuje své pocity z přečteného textu	• žák vyjadřuje své pocity z přečteného textu slovem, obrazem, pohybem	• zážitkové čtení a naslouchání • tvořivé činnosti s literárním textem, vlastní výtvarný a pohybový doprovod	
• žák rozlišuje vyjádření v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	• žák poznává odlišnosti prózy a poezie • žák se seznamuje se základními literárními pojmy	• literární druhy a žánry : rozpočítadlo, hádanky, říkanky, báseň, pohádka, příběhy o zvířatech a dětech • literární pojmy: báseň, verš, rýmy, vyprávění, vypravěč, příběh, děj, jeviště, herec, divák, ilustrace ilustrátor	
• žák pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	• žák dle svých schopností pracuje tvořivě s literárním textem	• přednes vhodných literárních textů • volná reprodukce přečteného textu • dramatizace • vlastní výtvarný doprovod	Vv

Český jazyk

3. ročník

Očekávaný výstup z RVP	Školní výstup	Učivo	Přesahy a vazby
KOMUNIKAČNÍ SLOHOVÁ VÝCHOVA			
žák plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	žák plynule čte	- plynulé čtení souvětí a vět, čtení textu a větného přízvuku - rychlé čtení tiché - hlasité čtení, předčítání - četba uměleckých, populárních a naukových textů s důrazem na upevňování čtenářských dovedností a návyků	Člověk a čas
žák porozumí písemným nebo mluveným prvkům přiměřené složitosti	žák rozumí písemných nebo mluveným pokynů učitele	školní dovednosti (organizace v hodině i mimo ni)	Všechny oblasti výuky
žák respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	žák respektuje základní pravidla v rozhovoru	- praktické naslouchání - základní komunikační pravidla - věcné naslouchání (pozorné soustředění, aktivní – zaznamenat slyšené, reagovat otázkami)	

• žák pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	• žák pečlivě, hlasitě a srozumitelně vyslovuje	• <i>základy techniky mluveného projevu (jazykolamy,...)</i>	
• žák v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	• žák vědomě používá základy techniky mluveného projevu	• <i>dýchání, tvoření hlasu, výslovnost, tempo řeči</i>	
• žák volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích	• žák používá verbální a nonverbální prostředky řeči	• <i>vyjadřování závislé na komunikační situaci</i> • <i>komunikační žánry: pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, zpráva, oznámení, vypravování, dialog na základě obrazového materiálu</i> • <i>mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta)</i>	
• žák na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev	• žák tvoří krátký mluvený projev	• <i>vyprávění vlastních zážitků, zážitků z četby, kina a z kulturních akcí,...</i>	
• žák zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	• žák zvládá základní hygienické návyky	• <i>správné sezení</i> • <i>držení psacího náčiní</i> • <i>sklon sešitu</i> • <i>hygiena zraku</i> • <i>zacházení s grafickým materiálem</i> • <i>automatizace psacího pohybu</i> • <i>osobitý rukopis – plynulý, rychlý, úhledný projev</i>	

• žák píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky, kontroluje vlastní písemný projev	• žák uvědoměle kontroluje vlastní písemný projev • žák píše psací písmena podle tvarových skupin • žák dodržuje požadavky na čitelnost, úhlednost a celkovou úpravu projevu	• <i>kontrola vlastního projevu</i> • <i>psací písmena podle normy v přirozené velikosti, dodržování sklonu písma (75°)</i> • <i>římská čísllice</i> • <i>čtení a psaní</i> • <i>technika psaní (úhlednost, čitelnost, celková úprava)</i>	Matematika
• žák píše věcně i formálně správně, jednoduchá sdělení	• žák píše správně jednoduchá sdělení	• <i>přání, adresa</i> • <i>popis obrázku, komiks?</i> • <i>užití velkých písmen ve slovech i větě a didaktická znaménka</i>	Člověk a svět Vv
• žák seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	• žák dodržuje posloupnosti dějů na základě pozorování • žák pojmenovává věci kolem nás (jejich vlastnosti) a činnosti	• <i>vyprávění dle obrázků (děj – základ vyprávění)</i> • <i>popis jednoduchý předmětů, činností</i>	
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
• žák rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	• žák rozlišuje slabiky a hlásky (písmena) a slova - jejich zvukovou a grafickou podobu	• <i>sluchové rozlišení hlásek</i> • <i>výslovnost samohlásek, souhlásek a samohláskových skupin</i> • <i>abeceda</i> • <i>souhlásky uvnitř slova</i> • <i>modulace souvislé řeči (tempo, intonace, přízvuk)</i>	

		• <i>psaní slov</i> (hranice mezi slovy)	
• žák porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledává v textu slova přirozená	• žák porovnává významy slov	• <i>synonyma</i> • <i>antonyma</i> • <i>homonyma</i> • <i>slova nadřazená, podřazená, souřadná</i> • <i>významový okruh</i> (+slova příbuzná)	
• žák porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost	• žák se seznamuje, porovnává a třídí slova podle významu	• <i>děj, věc, okolnost, vlastnost</i>	
• žák rozlišuje slovní druhy v základním tvaru	• žák poznává slovní druhy	• <i>ohebné a neohebné slovní druhy</i> • <i>podstatná jména ., slovesa</i>	Aj (podstatná jména, slovesa, osobní zájmena)
• žák užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen a sloves	• žák skloňuje podstatná jména • žák pojmenovává děj • žák časuje slovesa	• <i>pádové otázky</i> • <i>skloňování podstatných jmen</i> • <i>číslo substantiv</i> • <i>rod</i> • <i>sloveso – děj</i> • <i>tvary sloves – časování</i> (osoba, číslo, čas – přítomný, minulý, budoucí)	
• žák spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy	• žák odlišuje větu od souvětí, poznává skladební dvojice, všímá si významu slov	• <i>věta jednoduchá a její stavba</i> • <i>souvětí</i> (vzorce souvětí)	
• žák rozlišuje v textu druhy vět podle	• žák rozliší v textu druhy vět podle	• <i>druhy vět podle postoje</i>	

postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky	postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky	<i>mluvčího (melodie vět)</i>	
žák odůvodňuje a píše správně i/y po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen, osob, zvířat a místních pojmenování	- žák zdůvodňuje a píše správně i/y po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech - žák správně píše obvyklá vlastní jména	<i>vyjmenovaná slova</i> <i>obvyklá vlastní jména (osob, zvířat a místních pojmenování)</i>	
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
žák čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	žák čte a přednáší z paměti	<i>přiměřené frázování a tempo textu</i> <i>přednes vhodných literárních textů</i>	
žák vyjadřuje své pocity z přečteného textu	žák vyjadřuje své pocity z přečteného textu slovem, obrazem	<i>zážitkové čtení a naslouchání</i> <i>práce s textem</i> <i>tvořivé činnosti s literárním textem</i> <i>vlastní výtvarný doprovod</i>	
žák rozlišuje vyjádření v próze a verších a odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	- žák rozlišuje prózu a poezii - žák se seznamuje se základními literárními pojmy	<i>literární druhy a žánry (hádky, báseň, pohádka, povídka, pověst, příběhy o zvířatech a dětech)</i> <i>literární pojmy: poezie, próza, divadlo, verš, rým, přirovnání, postava, děj, dějový, herec, autor, ilustrátor</i>	

• žák pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	• žák dle svých schopností pracuje tvořivě s literárním textem	• <i>přednes vhodných literárních textů</i> • <i>volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu</i> • <i>dramatizace</i> • <i>vlastní výtvarný doprovod</i>	Vv, ČaS
--	--	--	---------

ZŠ A MŠ SLAPY - KOPIE

Český jazyk

4. ročník

Očekávaný výstup z RVP	Školní výstup	Učivo	Přesahy a vazby
KOMUNIKAČNÍ SLOHOVÁ VÝCHOVA			
žák čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas	- žák se snaží o správné a plynulé čtení - žák uvědoměle a dostatečně rychle čte potichu	- čtení uměleckých a populárně - naučných textů se správným přízvukem slovním i větným, s přirozenou intonací a správným frázováním - čtení s porozuměním - tiché čtení	VI, Př
žák rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává	- žák se učí rozlišovat podstatné a okrajové informace v textu - žák se snaží vyhledávat podstatné informace - žák využívá poznatků z četby v dalších školních činnostech	- práce s textem - věcné čtení (čtení jako zdroj informace, čtení vyhledávací, klíčová slova,...) - zaznamenávání zajímavých myšlenek - práce s učebnicí	VI, Př
žák posuzuje úplnost či neúplnost jednoho sdělení	žák se učí posuzovat úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení	poznámky, plakáty, vzkazy, vyhledávání informací na internetu, reklama,...	

• žák reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta	• žák se učí hodnotit, posuzovat a reprodukovat obsah sdělení a zapamatová si důležitá fakta	• <i>práce s textem a se sdělením z mluveného projevu (komunikační kruhy, "konference,...")</i>	
• žák vede správně dialog, technický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku	• žák se snaží vést dialog, rozhovor	• <i>praktické a věcné naslouchání</i> • <i>základní komunikační pravidla, mimojazykové prostředky řeči</i> • <i>telefonický rozhovor</i> • <i>vzkaz na záznamníku</i>	
• žák rozpozná manipulativní komunikaci v reklamě	• žák se učí rozeznat manipulaci v reklamě	• <i>reklama – TV, noviny, internet,...</i> • <i>informace kolem nás</i>	
• žák volí náležitou informaci, přízvuk, pauzu a tempo podle svého komunikačního záměru	• žák tvoří krátký mluvený projev	• <i>vyprávění vlastních zážitků, zážitků z četby, kina a z kulturních akcí,...</i>	
• žák rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost vhodně ji užívá podle komunikační situace	• žák zvládá základní hygienické návyky	• <i>správné sezení</i> • <i>držení psacího náčiní</i> • <i>sklon sešitu</i> • <i>hygiena zraku</i> • <i>zacházení s grafickým materiálem</i> • <i>automatizace psacího pohybu</i> • <i>osobitý rukopis – plynulý, rychlý, úhledný projev</i>	

• žák píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry	• žák uplatňuje svůj osobitý rukopis v přirozené velikosti při dodržení úhlednosti, čitelnost a plynulost písemného projevu	• <i>kontrola vlastního projevu</i> • <i>psací písmena podle normy v přirozené velikosti, dodržování sklonu písma (75°)</i> • <i>římská čísllice</i> • <i>čtení a psaní</i> • <i>technika psaní (úhlednost, čitelnost, celková úprava)</i>	Matematika
• žák píše věcně i formálně správně, jednoduchá sdělení	• žák píše správně jednoduchá sdělení	• <i>přání, adresa</i> • <i>popis obrázku, komiks?</i> • <i>užití velkých písmen ve slovech i větě a diakritická znaménka</i>	Člověk a svět Vv
• žák seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	• žák dodržuje posloupnosti dějů na základě pozorování • žák pojmenovává věci kolem nás (jejich vlastnosti) a činnosti	• <i>vyprávění dle obrázků (děj – základ vyprávění)</i> • <i>popis jednoduchý předmětů, činností</i>	
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
• žák rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	• žák rozlišuje slabiky a hlásky (písmena) a slova - jejich zvukovou a grafickou podobu	• <i>sluchové rozlišení hlásek</i> • <i>výslovnost samohlásek, souhlásek a samohláskových skupin</i> • <i>abeceda</i> • <i>souhlásky uvnitř slova</i> • <i>modulace souvislé řeči (tempo, intonace, přízvuk)</i>	

		• <i>psaní slov</i> (hranice mezi slovy)	
• žák porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledává v textu slova přirozená	• žák porovnává významy slov	• <i>synonyma</i> • <i>antonyma</i> • <i>homonyma</i> • <i>slova nadřazená, podřazená, souřadná</i> • <i>významový okruh</i> (+slova příbuzná)	
• žák porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost	• žák se seznamuje, porovnává a třídí slova podle významu	• <i>děj, věc, okolnost, vlastnost</i>	
• žák rozlišuje slovní druhy v základním tvaru	• žák poznává slovní druhy	• <i>ohebné a neohebné slovní druhy</i> • <i>podstatná jména ., slovesa</i>	Aj (podstatná jména, slovesa, osobní zájmena)
• žák užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen a sloves	• žák skloňuje podstatná jména • žák pojmenovává děj • žák časuje slovesa	• <i>pádové otázky</i> • <i>skloňování podstatných jmen</i> • <i>číslo substantiv</i> • <i>rod</i> • <i>sloveso – děj</i> • <i>tvary sloves – časování</i> (osoba, číslo, čas – přítomný, minulý, budoucí)	

• žák spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy	• žák odlišuje větu od souvětí, poznává skladební dvojice, všímá si významu slov	• věta jednoduchá a její stavba • souvětí (vzorce souvětí)	
• žák rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky	• žák rozliší v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky	• druhy vět podle postoje mluvčího (melodie vět)	
• žák odůvodňuje a píše správně i/y po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen, osob, zvířat a místních pojmenování	• žák zdůvodňuje a píše správně i/y po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech • žák správně píše obvyklá vlastní jména	• vyjmenovaná slova • obvyklá vlastní jména (osob, zvířat a místních pojmenování)	
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
• žák čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	• žák čte a přednáší z paměti	• přiměřené frázování a tempo textu • přednes vhodných literárních textů	
• žák vyjadřuje své pocity z přečteného textu	• žák vyjadřuje své pocity z přečteného textu slovem, obrazem	• zážitkové čtení a naslouchání • práce s textem • tvořivé činnosti s literárním textem • vlastní výtvarný doprovod	
• žák rozlišuje vyjádření v próze a verších a odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	• žák rozlišuje prózu a poezii • žák se seznamuje se základními literárními pojmy	• literární druhy a žánry (hádky, báseň, pohádka, povídka, pověst, příběhy o	

		zvířatech a dětech) • <i>literární pojmy</i> : poezie, próza, divadlo, verš, rým, přirovnání, postava, děj, dějový, herec, autor, ilustrátor	
• žák pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	• žák dle svých schopností pracuje tvořivě s literárním textem	• <i>přednes vhodných literárních textů</i> • <i>volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu</i> • <i>dramatizace</i> • <i>vlastní výtvarný doprovod</i>	Vv, ČaS

Český jazyk

5. ročník

Očekávaný výstup z RVP	Školní výstup	Učivo	Přesahy a vazby
KOMUNIKAČNÍ SLOHOVÁ VÝCHOVA			
žák čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas	- žák čte správně a plynule - žák výrazně čte texty	- čtení uměleckých a populárně - naučných textů - předčítání, recitace (umělecké a naučné texty)	VI, Př
žák rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává	- žák se učí rozlišovat podstatné a okrajové informace v textu - žák se zdokonaluje v rozlišování podstatné a okrajové informace v textu - žák vyhledává podstatné informace - žák využívá poznatků z četby v dalších školních činnostech	- studijní čtení (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova) - práce s textem - zaznamenávání zajímavých a důležitých myšlenek - práce s knihou, s časopisem, internetem	VI, Př
žák posuzuje úplnost či neúplnost jednoho sdělení	žák posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení	internet, reklama, vzkazy, nástěnné prezentace,...	
žák reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta	žák hovoří souvisle o přečteném textu, zapamatovává si důležitá fakta, vyjadřuje své názory a pocity	práce s textem a se sdělením z mluveného projevu (komunikační kruhy, konference, kulatý stůl,...)	

● žák vede správně dialog, technický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku	● žák vede dialog, rozhovor, je schopen zanechat vzkaz	● <i>praktické a věcné naslouchání</i> ● <i>základní komunikační pravidla, mimojazykové prostředky řeči</i> ● <i>rozhovor, vzkaz (záznamník)</i>	
● žák rozpozná manipulativní komunikaci v reklamě	● žák se učí rozeznat manipulaci v reklamě	● <i>reklama – TV, tisk, rozhlas, internet</i> ● <i>reklamní kampaň</i>	
● žák volí náležitou informaci, přízvuk, pauzu a tempo podle svého komunikačního záměru	● žák užívá náležitou intonaci, přízvuk, pauzu a tempo podle svého komunikačního záměru	● <i>základy techniky mluveného projevu</i> ● <i>vyjadřování závislé na komunikační situaci</i>	Př, V1
● žák rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost vhodně ji užívá podle komunikační situace	● žák rozeznává a učí se užívat spisovný jazyk, hovorová čeština v komunikaci	● <i>dramatizace</i> ● <i>chápaní rolí (ž-u, ž-ž,...)</i> ● <i>nácvik komunikačních situací</i>	
● žák píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry	● žák uplatňuje svůj osobitý rukopis v přirozené velikosti při dodržení úhlednosti, čitelnosti a plynulosti písemného projevu	● <i>kultura písemného vyjadřování (stručnost, účelovost, čitelnost) – zápisky, výpisky, poznámky</i> ● <i>vzkaz, zpráva, oznámení, pozvánka, dopis, adresa, tiskopisy</i>	Př, V1, čtenářský deník

• žák sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytvoří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržением časové posloupnosti	• žák sestavuje osnovu • žák na základě osnovy vytvoří mluvený nebo písemný projev	• vyhledává klíčové body, vyprávění popisu (odstavce) • vypravování (časová posloupnost) popis předmětu, osoby, prostředí, popis děje, popis pracovního postupu (uspořádanost)	PČ, Literární výchova
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
• žák porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová	• žák porovnává významy slov	• nauka o slově -význam slova - komunikace bez slova - jednoznačná a mnohoznačná slova - synonyma, antonyma - citově zabarvená - nadřazenost, podřadnost, souřadnost	
• žák rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary	• žák rozpoznává slova spisovná a nespisovná	• slova spisovná a nespisovná	
• žák rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku	• žák rozlišuje stavbu slov	• kořen, část předponová, příponová (přípona, koncovka) • předpony, přípony s-, z-, vz- • odvozování slov, zdvojené samohlásky -mě-, -mně-	
• žák píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách	• žák uvědoměle používá i/y po obojetných souhláskách i ve složitějších případech	• vyjmenovaná slova, slova příbuzná	

• žák určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu	• žák určuje slovní druhy • žák skloňuje podstatná jména • žák časuje slovesa • žák vytváří tvary slovesných způsobů • žák rozlišuje druhy přídavných jmen • žák skloňuje přídavné jména tvrdá, měkká, přivlastňovací • žák rozlišuje druhy zájmen + skloňování • žák rozlišuje druhy číslovek a skloňuje základní číslovky	• <i>slovní druhy</i> • <i>skloňování podstatných jmen – mluvnické kategorie</i> (pád, číslo, rod a vzor) • <i>časování sloves – mluvnické kategorie</i> (osoba, číslo, čas) • <i>podmiňovací způsob</i> • <i>druhy přídavných jmen</i> • <i>skloňování – přídavných jmen tvrdých, měkkých</i> (rody, vzory) • <i>druhy zájmen</i> • <i>skloňování zájmen</i> já, ty, se, my, vy • <i>druhy číslovek</i> (skloňování základních číslovek (dva, oba, tři, čtyři, 5 - 99))	
• žák vyhledává základní skladební dvojice a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty	• žák rozpozná druhy vět • žák rozpozná základ věty • žák vyhledá základní skladební dvojice	• <i>druhy vět</i> (oznamovací, rozkazovací, otázka – zjišťovací, věta zvací) • <i>základ věty</i> • <i>přísudek</i> • <i>podmět</i>	
• žák zvládá základní překlady syntaktického pravopisu	• žák zvládá základní překlady syntaktického pravopisu	• <i>shoda přísudku s holým podmětem</i>	
• žák odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí	• žák rozlišuje větu jednoduchou a souvětí	• <i>věta jednoduchá, souvětí</i>	

• žák užívá spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje	• žák užívá a obměňuje spojovací výrazy	• stavba souvětí (vzorec)	
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
• žák čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	• žák čte a přednáší z paměti	• přiměřené frázování a tempo textu • přednes vhodných literárních textů	
• žák vyjadřuje své pocity z přečteného textu	• žák vyjadřuje své pocity z přečteného textu slovem, obrazem	• zážitkové čtení a naslouchání • práce s textem • tvořivé činnosti s literárním textem • vlastní výtvarný doprovod	
• žák rozlišuje vyjádření v próze a verších a odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	• žák rozlišuje prózu a poezii • žák se seznamuje se základními literárními pojmy	• literární druhy a žánry (hádky, báseň, pohádka, povídka, pověst, příběhy o zvířatech a dětech) • literární pojmy: poezie, próza, divadlo, verš, rým, přirovnání, postava, děj, dějový, herec, autor, ilustrátor	
• žák pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	• žák dle svých schopností pracuje tvořivě s literárním textem	• přednes vhodných literárních textů • volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu • dramatizace • vlastní výtvarný doprovod	Vv, ČaS

5.2 Charakteristika předmětu: ANGLICKÝ JAZYK

Anglický jazyk přispívá k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Poskytují živý jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa.

Osvojování cizích jazyků pomáhá snižovat jazykové bariéry a přispívá tak ke zvýšení mobility jednotlivců jak v jejich osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění. Umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice. Prohlubuje vědomí závažnosti vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance a vytváří podmínky pro spolupráci škol na mezinárodních projektech.

Požadavky na vzdělávání v cizích jazycích formulované v RVP ZV vycházejí ze Společného evropského referenčního rámce pro jazyky, který popisuje různé úrovně ovládnutí cizího jazyka. Na 1. stupni ZV směřuje vzdělávání v Cizím jazyce k dosažení úrovně A1 (podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky). Cílem předmětu anglický jazyk na 1. stupni je poskytnout žákům základ slovní zásoby a běžných konverzačních frází, na jednoduchých textech budovat čtenářské dovednosti, gramatické dovednosti a na nich pak schopnost psát.

Anglický jazyk je vyučován ve 3. až 5. ročníku, týdenní dotace ve všech ročnících jsou 3 hodiny. Výuka probíhá vždy v celém ročníku najednou. V rámci spojených tříd může nastat situace, kdy jedna hodina může být vyučována s jiným předmětem ve druhém ročníku (nejčastěji čtení, psaní nebo literární výchova), na hodinu konverzace bývá vyčleněna samostatná hodina.

Jeho obsahem je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Cizí jazyk a souvisejících tematických okruhů průřezových témat RVP ZV. Cílem výuky anglického jazyka je poskytnout žákům nástroj komunikace při kontaktu mezi národy v rámci Evropy i světa, ale i pro práci s počítačem, internetem atd. Přípravuje se jak praktickému užívání jazyka, tak k objevování a chápání skutečností, které se nacházejí i mimo oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem.

3. a 4. ročník ZV tvoří úvod do cizojazyčného vzdělávání. Jde především o probuzení zájmu a vytváření pozitivního vztahu ke studiu cizího jazyka. Pozornost soustředíme na osvojení zvukové i grafické podoby jazyka, na rozvoj základů řečových a poslechových dovedností a dále na první seznámení s některými gramatickými jevy a typickými jevy života a kultury zemí příslušné jazykové oblasti. Žáky vedeme k jednoduché a přirozené reakci na nejběžnější situace každodenního života přiměřených jejich věku.

Metody a formy práce jsou založeny na pozorování, poslechu imitaci, tvořivých činnostech a hře. Výuka je výrazně propojena s hudební, pohybovou, výtvarnou a dramatickou výchovou. Vyučující rozvíjí představivost dětí, podněcuje a oceňuje jejich aktivitu a invenci, jejich tvůrčí přístup k činnostem.

V 5. ročníku ZV jde již více o osvojování cizího jazyka jako prostředku dorozumívání a prostředku získávání dalších poznatků. Žáci si začínají uvědomovat odlišnosti struktur anglického jazyka a mateřského jazyka.

Zásadní a výchovné vzdělávací postupy, které ve vyučovacím předmětu **Anglický jazyk** směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení KK 1

- umožnit žákovi pochopit důležitost schopnosti komunikovat anglicky pro další studium i praktický život
- vést žáka k pozitivnímu vztahu k učení cizího jazyka

- vést žáka k posuzování vlastního pokroku

Kompetence k řešení problémů KK 2

- vést žáky k řešení jednoduchých problémových situací v cizojazyčném prostředí
- vést žáky k sebevědomé a otevřené komunikaci s anglicky mluvícím člověkem

Kompetence komunikativní KK 3

- porozumět jednoduchému sdělení v anglickém jazyce
- umět zformulovat jednoduché myšlenky anglicky
- snažit se porozumět textům v interpretaci rodilých mluvčích v anglickém jazyce

Kompetence sociální a personální KK 4

- v jednoduchých situacích se pokusit požádat o pomoc a radu nebo ji poskytnout
- vést žáky ke spolupráci na jednoduchém úkolu v anglicky hovořící skupině

Kompetence občanské KK 5

- získává představu o zvycích v anglicky mluvících zemích, porovnává je se zvyky našimi a odlišnosti respektuje

Kompetence pracovní KK 6

- samostatně pracovat s dvojjazyčným slovníkem

Anglický jazyk

3. ročník

Očekávaný výstup z RVP	Školní výstup	Učivo	Přesahy a vazby
ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI			

• žák rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně • žák rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu	• žák postupně nacvičuje poslech, porozumění a výslovnost seznamuje se a učí se reagovat na základní pokyny • žák rozumí jednoduchým větám a umí na ně reagovat, má vizuální oporu • žák se naučí odlišnou výslovnost anglických hlásek, včetně transkripce v dané slovní zásobě • žák naslouchá a procvičuje pomocí poslechu i s vizuální oporou správnou výslovnost • žák počítá od 1 do 10 • žák se seznamuje s číslovkami od 11 do 20	• <i>sedni si, otevři si, napiš si, čti a přelož, polož, dej mi</i> • <i>základní gramatické struktury</i> - věta jednoduchá - pořádek slov ve větě • <i>základní lexikální princip pravopisu slov</i> • <i>slovní zásoba a tvoření slov</i> – tematické okruhy – člen určitý, neurčitý – množné číslo podstatných jmen – příslovce here, there – zájmena osobní – slovesa (3. os. č.j.) • <i>písně, říkadla</i> • <i>nácvik čtení</i> – správná výslovnost anglických hlásek, přídech, správná výslovnost koncovek • <i>číslovky 1 – 10</i> • <i>číslovky 11 – 20</i>	PT 1.1 PT 1.3
• žák přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení	• žák si uvědomuje rozdíl mezi psanou a mluvenou formou jazyka • žák se učí naslouchat nahrávkám na CD	• <i>slovní zásoba a tvoření slov</i> • <i>poslech CD</i> • <i>spelování svého jména</i>	PT 3.1

• žák rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu	• žák zaznamenává podobu slova do slovníčku • žák se seznamuje se spelováním • žák rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu	• <i>četba krátkých textů s vizuální oporou v textu</i>	
• žák zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal	• žák naslouchá výslovnosti nahrávek CD a učitele • žák naslouchá s porozuměním • žák pochopí obsah a smysl jednoduché konverzace • žák sestaví jednoduchou odpověď <i>(jsou tolerovány elementární chyby, které nenaruší smysl sdělení a porozumění)</i>	• <i>pravidla komunikace v běžných každodenních situacích</i> – pozdrav, poděkování, představování (moje jméno, kdo jsem, kolik je mi let, co mám) • <i>základní gramatické struktury a typy vět:</i> • <i>jednoduchá sdělení</i> I have.... Give me.. • <i>otázky typu:</i> What is it? What colour..?	PT 3:1

4. ročník

Očekávaný výstup z RVP	Školní výstup	Učivo	Přesahy a vazby
POSLECH S POROZUMĚNÍM			
- žák rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností - žák rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	- žák chápe význam jednoduchých pokynů a otázek učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností - žák rozumí známým slovům a jednoduchým větám se vztahem k osvojovaným tématům s vizuální oporou	<i>jednoduché pokyny a otázky učitele</i> <i>Tematické okruhy:</i> - domov, bydliště, rodina, zvířata, volný čas – hračky, tradice a zvyky – Vánoce, narozeniny, roční období, dny v týdnu, škola, jídlo,	PT 4.4 PT 3.1 PT 4.1 PT 4.2

	rozhovoru slovní zásobu z tematických okruhů • žák si umí připravit se spolužákem krátký rozhovor • žák umí vyprávět pomocí jednoduchých vět	číslovky 11-20 a 0 – 100 • <i>základní gramatické struktury a typy vět</i> – <i>věta jednoduchá, otázka, zápor, pořadí slov ve větě (Do you ..?, Have you got ..?, Can I get..?, Where is ..?)</i> • <i>přivlastňování,</i>	
• žák sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	• žák sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • žák se snaží aplikovat získanou slovní zásobu • žák je schopen jednoduché konverzace • žák používá spelování	• <i>tematické okruhy</i> – <i>v přiměřeném rozsahu</i> • <i>pravidla komunikace</i> • <i>spelování vlastního jména</i>	
• žák odpovídá na jednoduché otázku týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá	• žák se učí zeptat, jak se někomu daří a na takové otázky odpovídat • žák se umí zeptat na jméno kamaráda a jeho bydliště	• <i>jednoduché otázky k daným tématům – pořadí slov ve větě</i> – <i>tvorba kladné i záporné odpovědi + zkrácený tvar sloves: do, have, can,</i>	
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM			
• žák vyhledá potřebnou informaci	• žák čte jednoduchý text s porozuměním	• <i>jednoduché texty</i>	

v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojeným tématům	žák vyhledává informaci		
	žák čte plynule nahlas se správnou výslovností texty s přiměřenou slovní zásobou	<i>čtení textů</i> - správná výslovnost při čtení anglických hlásek (přídech, hlásky na konci slov...)	
	žák se seznamuje s dvojjazyčným slovníkem a učí se ho používat	<i>orientace ve slovníku</i>	
žák rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	žák chápe smysl textu s vizuální oporou	<i>slovní zásoba v daných tématech a tvoření slov</i> - význam slov v textu	
PRODUKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI			
žák rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	- žák se snaží porozumět jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - žák se snaží aplikovat získanou slovní zásobu - žák je schopen jednoduché konverzace	<i>tematické okruhy v přiměřeném rozsahu</i> <i>pravidla komunikace</i>	
PSANÍ			
žák napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního	- žák se učí sestavit v rámci dané slovní zásoby a osvojené gramatiky krátké texty různého typu - žák nahradí podstatná jména zájmeny	<i>základní gramatické struktury</i> - zájmena osobní - i přivlastňovací, koncovka	PT 4.4

života		„s“ ve 3. os.č.j., přivlastňování tvary <i>slovesa „být“</i> • věta jednoduchá, pořádek slov ve větě • <i>jednoduché sdělení</i> – adresa, blahopřání, pozdrav na pohlednici (jméno, bydliště, věk, telefon) • <i>Přítomný čas průběhový, čas prostý</i>	
• žák vyplní osobní údaje do formuláře	• žák se učí vyplnit formulář, jméno, bydliště,	• <i>vyplnění formuláře</i>	

Anglický jazyk

5. ročník

Očekávaný výstup z RVP	Školní výstup	Učivo	Přesahy a vazby
POSLECH S POROZUMĚNÍM			
- žák rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností - žák rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	- žák rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností - žák rozumí známým slovům a jednoduchým větám se vztahem k osvojovaným tématům s vizuální oporou	<i>jednoduché pokyny a otázky učitele</i> <i>Tematické okruhy:</i> - škola, domov, bydliště, rodina, jídlo, recepty, povolání, zvířata - ZOO, volný čas, kalendářní rok – svátky – Velikonoce, Vánoce, narozeniny, roční období, měsíce v roce, dny v týdnu, hodiny, číslovky 20 – 100, lidské tělo, oblékání, nákupy, dopravní prostředky	PT 4.4 PT 3.1 PT 4.1 PT 4.2
žák rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu	- žák naslouchá s porozuměním nahrávkám na CD k učebnici s vizuální oporou - žák rozumí známým slovům a větám	<i>základní slovní zásoba – osvojení a užití</i> <i>poslech CD, obrázkové materiály</i>	PT 3.1

	• žák chápe jednoduchý příběh s obrázky	• <i>písně, říkadla</i>	
MLUVENÍ			
• žák se zapojí do jednoduchých rozhovorů	• žák zvládá pravidla běžné komunikace • žák se umí zeptat na jméno kamaráda a jeho bydliště • žák umí pozdravit v různou denní dobu a umí se rozloučit • žák se učí zeptat jak se někomu daří a na takové otázky odpovídat • žák dokáže o něco požádat a poděkovat za to • žák umí představit sebe, členy své rodiny a svého kamaráda, kamarádku • žák umí využívat v rozhovoru slovní zásobu z tematických okruhů • žák si umí připravit se spolužákem krátký rozhovor • žák umí vyprávět pomocí jednoduchých vět	• <i>pravidla komunikace v běžném životě</i> – pozdrav, poděkování, představování, jednoduché pokyny • <i>tematické okruhy</i> – škola, domov, bydliště, rodina, jídlo, recepty, povolání, zvířata - ZOO, volný čas, kalendářní rok – svátky – Velikonoce, Vánoce, narozeniny, roční období, měsíce v roce, dny v týdnu, hodiny, číslovky 20 – 100, lidské tělo, oblékání, nákupy, dopravní prostředky • <i>základní gramatické struktury a typy vět</i> – věta jednoduchá, tvorba otázky a záporu, pořádek slov ve větě (zájmena osobní a přivlastňovací – skloňování, přivlastňování), slovesa	PT 4.4 PT 3.1 PT 4.1 PT 4.2

		v 3. os.č.j., nepravidelné množné číslo, zkrácené tvary sloves (to be, have, do) + hovorové verze záporu, podmínovací způsob I would, podstatná jména, počitatelná, nepočitatelná (How many..? How much ..?) předložky, příslovce v otázce (when, where, what, how, who ...) přítomný čas průběhový • <i>základy lexikálního principu pravopisu slov</i> • <i>jednoduché sdělení</i>	
• žák sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	• žák sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • žák se snaží aplikovat získanou slovní zásobu • žák je schopen jednoduché konverzace • žák používá spelování	• <i>tématické okruhy</i> – v přiměřeném rozsahu • <i>pravidla komunikace</i> • <i>spelování</i>	
• žák odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	• žák se zeptá nacvičenými typy otázek: jak se někomu daří, co máš, kolik je ti	• <i>jednoduché otázky k daným tématům – pořadí slov ve větě</i> – tvorba kladné i záporné	

a podobné otázky pokládá	let,.... a na takové otázky odpovídá • žák se umí zeptat na jméno kamaráda a jeho bydliště	odpovědi + zkrácený tvar sloves: do, have, can... viz. výše MLUVENÍ	
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM			
• žák vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům	• žák čte jednoduchý text s porozuměním • žák vyhledává informaci	• <i>jednoduché texty</i>	
	• žák čte plynule nahlas se správnou výslovností texty s přiměřenou slovní zásobou	• <i>čtení textů</i> - správná výslovnost při čtení anglických hlásek (přídech, hlásky na konci slov...)	
	• žák používá dvojjazyčný slovník	• <i>aktivní práce se slovníkem</i>	
• žák rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	• žák chápe smysl textu s vizuální oporou	• <i>slovní zásoba v daných tématech a tvoření slov význam slov v textu</i>	
PRODUKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI			
• žák rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	• žák se snaží porozumět jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	• <i>tematické okruhy v přiměřeném rozsahu</i> • <i>pravidla komunikace a konverzace v běžných</i>	

	• žák aplikuje získanou slovní zásobu • žák zvládá pravidla běžné komunikace • žák je schopen jednoduché konverzace	<i>každodenních situacích</i>	
PSANÍ			
• žák napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života	• žák sestaví v rámci dané slovní zásoby a osvojené gramatiky krátké texty různého typu • žák nahradí podstatná jména zájmeny	• <i>základní gramatické struktury</i> – zájmena osobní – i přivlastňovací, koncovka „s“ ve 3. os.č.j., přivlastňování tvary slovesa „být“ • věta jednoduchá, pořádek slov ve větě • <i>jednoduché sdělení</i> – adresa, blahopřání, pozdrav na pohlednici, krátký dopis (jméno, bydliště, věk, telefon) • <i>Přítomný čas průběhový, čas prostý</i>	<i>PT 4.4</i>
• žák vyplní osobní údaje do formuláře	• žák se učí vyplnit formulář, jméno, bydliště, věk	• <i>vyplnění formuláře</i>	

6. MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace je v ZV založena především na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě a umožňuje tak získávat matematickou gramotnost. Pro tuto svoji nezastupitelnou roli prolíná celým základním vzděláváním a vytváří předpoklady pro další úspěšné studium.

Vzdělávání klade důraz na důkladné porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům. Žáci si postupně osvojují některé pojmy, algoritmy, terminologii, symboliku a způsoby jejich užití.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru **Matematika a její aplikace** vychází ze zásad RVP ZV a je rozdělen na čtyři tematické okruhy:

- *Čísla a početní operace* - na prvním stupni
- *Závislosti, vztahy a práce s daty*
- *Geometrie v rovině a v prostoru*
- *Nestandardní aplikační úlohy a problémy*

a realizován v povinném předmětu **Matematika**.

Žáci se učí využívat prostředky výpočetní techniky (především kalkulátory, vhodný počítačový software, určité typy výukových programů) a používat některé další pomůcky, což umožňuje přístup k matematice i žákům, kteří mají nedostatky v numerickém počítání a v rýsovacích technikách. Zdokonalují se rovněž v samostatné a kritické práci se zdroji informací.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- využívání matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech – odhady, měření a porovnávání velikostí a vzdáleností, orientace
- rozvíjení paměti žáků prostřednictvím numerických výpočtů a osvojováním si nezbytných matematických vzorců a algoritmů
- rozvíjení kombinatorického a logického myšlení, ke kritickému usuzování a srozumitelné a věcné argumentaci prostřednictvím řešení matematických problémů
- rozvíjení abstraktního myšlení osvojováním si a využíváním základních matematických pojmů a vztahů, k poznávání jejich charakteristických vlastností a na základě těchto vlastností k určování a zařazování pojmů
- vytváření zásoby matematických nástrojů (početních operací, algoritmů, metod řešení úloh) a k efektivnímu využívání osvojeného matematického aparátu
- vnímání složitosti reálného světa a jeho porozumění; k rozvíjení zkušenosti s matematickým modelováním (matematizací reálných situací), k vyhodnocování matematického modelu a hranic jeho použití; k poznání, že realita je složitější než její matematický model, že daný model může být vhodný pro různorodé situace a jedna situace může být vyjádřena různými modely
- provádění rozboru problému a plánu řešení, odhadování výsledků, volbě správného postupu

k vyřešení problému a vyhodnocování správnosti výsledku vzhledem k podmínkám úlohy nebo problému

- přesnému a stručnému vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky, prováděním rozborů a zápisů při řešení úloh a ke zdokonalování grafického projevu
- rozvíjení spolupráce při řešení problémových a aplikovaných úloh vyjadřujících situace z běžného života a následně k využití získaného řešení v praxi; k poznávání možností matematiky a skutečnosti, že k výsledku lze dospět různými způsoby
- rozvíjení důvěry ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh, k soustavné sebekontrolě při každém kroku postupu řešení, k rozvíjení systematickosti, vytrvalosti a přesnosti, k vytváření dovednosti vyslovovat hypotézy na základě zkušenosti nebo pokusu a k jejich ověřování nebo vyvracení pomocí protipříkladů
- orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního rozpočtu

Zařazená průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova PT 1

z tematického okruhu PT 1.1 - **Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopností poznávání**

- Sebepoznání a sebepojetí
- Seberegulace a sebeorganizace
- Psychohygiena
- Kreativita

z tematického okruhu PT 1.2 - **Sociální rozvoj - Poznávání lidí**

- Mezilidské vztahy
- Komunikace
- Kooperace

z tematického okruhu PT 1.3 - **Morální rozvoj - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti**

Výchova demokratického občana PT 2

z tematického okruhu PT 2.1 - **Občanská společnost a škola**

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech PT 3

z tematického okruhu PT 3.1 - **Evropa a svět nás zajímá**

Multikulturní výchova PT 4

z tematického okruhu PT 4.1 - **Kulturní difference**

z tematického okruhu PT 4.2 - **Lidské vztahy**

Environmentální výchova PT 5

z tematického okruhu PT 5.4 - **Vztah člověka k prostředí - naše obec**

- **naš životní styl**

Charakteristika předmětu: MATEMATIKA

Matematika tvoří osu vzdělávacího procesu ZV. Poskytuje žákům vědomosti, dovednosti potřebné pro orientaci v praktickém životě a vytváří předpoklady pro úspěšné uplatnění v budoucím životě. Snažíme se rozvíjet intelektuální schopnosti žáků, jejich paměť, představivost, kreativitu, abstraktní myšlení i schopnost logického úsudku. Současně vedeme děti k vytváření rysů osobnosti jako je vytrvalost, pracovitost, kritičnost, schopnost týmové práce, schopnost poučit se z chyby, umět pomoci a říci si o pomoc. Ukazujeme dětem cestu, že matematika je předpokladem k poznávání přírodních věd, ekonomiky, techniky i informatiky.

Kapitolu Finanční gramotnosti – „ze světa financí“ jsme zařadili do předmětu MATEMATIKA. Žáci jsou seznamováni se světem financí a tyto oblasti přispívají k rozvoji finanční gramotnosti. Rozvíjí orientaci žáků ve světě financí. Cílem této kapitoly je získání kompetence žáka v orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního rozpočtu.

Výuka probíhá v kmenových třídách. Tam, kde je to organizačně nutné, jsou dva ročníky spojeny do jedné třídy. Ve 2. a 3. ročníku je týdenní časová dotace posílena (2. roč. + 1 hodina, 3. roč. + 1 hodina). Cíle předmětu jsou naplňovány také využíváním speciálních výukových programů na PC, DUM na interaktivních tabulích i pracovních listech, pomocí kalkulátorů a dalších pomůcek.

Zařazené klíčové kompetence:

Kompetence k učení KK 1

- rozvíjet u žáků dovednosti potřebné k osvojování učiva
- rozvíjet u žáka dovednosti vyhledávat a třídit informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívat v procesu učení, vytváří
- si komplexnější pohled na matematické jevy i okolní svět
- seznamovat se s obecně užívanými termíny, znaky a symboly
- rozvíjet u žáka pochopení smyslu a cíle učení, pozitivního vztahu k učení, posouzení vlastního pokroku, překážek či problémů bránících učení

Kompetence k řešení problémů KK 2

- vést žáky k tomu, aby vnímaly problémové situace ve škole i mimo ni, učit je rozpoznávat a chápat problémy a nesrovnalosti
- užívat při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy
- vést žáky k ověřování správnosti řešení problému
- ukázat žákům různé varianty řešení, zdroje informací, které mohou vést k řešení problému a vést je k jejich ověřování a srovnávání
- vést žáky k tomu, aby uměli nalézat chyby a s chybou uměli pracovat
- vést žáky k tomu, aby se nenechali odradit případným nezdarem a vytrvale hledali konečné řešení problému

Kompetence komunikativní KK 3

- vést žáky k správné formulaci a vyjádření svých myšlenek a názorů v logickém sledu
- nabízet žákům dostatek příležitostí k porozumění probíraných jevů

- vést žáky k naslouchání druhých lidí, porozumění jim, k vhodnému reagování na ně, účinnému zapojování se do týmové práce, k obhajobě svého názoru a vhodné argumentaci

Kompetence sociální a personální KK4

- vytvářet příležitosti k tomu, aby žáci mohli diskutovat v malých skupinách, v týmech i v rámci celé třídy
- předkládat žákům možnosti stanovení pravidel pro činnost skupiny a vést je k jejich dodržování
- vést žáky k podílu na utváření příjemné atmosféry ve třídě i celé škole, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi se učí přispívat k upevňování dobrých mezilidských vztahů
- vést žáky k tomu, aby dokázali poskytnout pomoc nebo o ni požádat
- vést žáky k ocenění druhých lidí, k respektování různých hledisek a čerpání poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
- vést žáky k vytváření si pozitivní představy o sobě samém (sebedůvěra, seberozvoj, sebeuspokojení a sebeúcta)

Kompetence občanské KK5

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot

Kompetence pracovní KK 6

- vést žáky k dodržování hygienických pravidel pro čtení, psaní a práci na PC
 - vést žáky k přípravě a udržování jejich učebního prostoru
 - poukázat na možná zdravotní a hygienická při práci a vést žáka k jejich eliminaci (práce s kružítkem, tuhou, pravítkem, ...)
- naučit žáky pracovat podle návodu nebo podle předem stanoveného postupu a umožnit jim hledat vlastní postup

Matematika

1. ročník

Očekávaný výstup z RVP	Školní výstup	Učivo	Přesahy a vazby
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE			
žák používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků	žák používá přirozená čísla, celá čísla do dvaceti	- počítá předměty v daném souboru - vytváří různé soubory s daným počtem prvků	PT 1.1
žák čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do tisíce, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	- žák čte, zapisuje a užívá přirozená čísla, celá čísla do dvaceti - žák porovnává přirozená čísla, celá čísla do dvaceti - žák používá číselnou osu k porovnání čísel	- číslice, - čtení a psaní čísel - znaménka $<$, $>$, $=$ - porovnávání čísel - řešení a vytváření slovních úloh na porovnání čísel (do 20)	PT 1.1 PT 1.1 PT 1.1
žák užívá lineární uspořádání, zobrazí číslo na číselné ose	žák ukáže, vyhledá čísla na číselné ose	číselná osa, číselná řada	PT 1.1
žák provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	žák sčítá a odečítá v oboru do dvaceti bez přechodu před desítku	- rozklady čísel - znaménka $+$ a $-$ - součet čísel	PT 1.1

		• <i>rozdíl čísel (bez přechodu přes desítku)</i>	
• žák řeší a tvoří úlohy ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	• žák používá sčítání a odečítání při řešení praktických úloh • žák sestavuje a řeší slovní úlohy na sčítání a odečítání čísel v oboru 0 – 20 bez přechodu přes desítku • žák sestavuje a řeší slovní úlohy typu o „n“ - více (méně) v daném oboru (n–kurz.)	• <i>slovní úlohy na sčítání a odečítání</i> • <i>slovní úlohy se vztahy o „n“ - více (méně)</i>	PT 1.1 PT 1.1 PT 1.1
ZÁVISLOSTI A VZTAHY			
• žák popisuje jednoduché závislosti z praktického života	• žák se orientuje v prostoru	• <i>pojmy: vpravo, vlevo, pod, nad, před, za vedle, hned před, hned za</i> • <i>konkrétní orientace v prostoru</i>	PT 1.1
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU			
• žák rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa, nachází v realitě jejich reprezentaci	• žák rozpozná, pojmenuje, vymodeluje a jednoduše popíše trojúhelník, obdélník, čtverec a kruh, krychle, kvádr, válec, koule	• <i>čtverec, trojúhelník, obdélník, kruh, krychle, kvádr, válec, koule</i> • <i>vyhledávání v realitě</i> • <i>modelování</i>	PT 1.1
• žák porovnává a odhaduje velikost útvarů a těles	• žák porovná a odhadne velikost tvaru a tělesa	• <i>porovnávání a odhadování velikosti útvarů a těles</i>	PT 1.1
• žák rozezná a modeluje jednoduché	• žák poznává a dle svých možností	• <i>dětské skládky a</i>	PT 1.1

souměrné útvary v rovině	vymodeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	stavebnice, vystřihovánky		
FINANČNÍ GRAMOTNOST				
• žák se orientuje v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vrátet dluhy	• žák se seznamuje se základními formami vlastnictví • žák se seznamuje a poznává české mince a bankovky • žák uvádí příklady využití platební karty • žák odhaduje cenu základních potravin a celkovou cenu nákupu	• <i>vlastnictví - moje, kamaráda, rodiny, školní práce se sadou výukových papírových peněz</i> • <i>co je platební karta, kdy se používá</i> • <i>odhady cen základních potravin - „Hra na obchod“</i> • <i>odhady ceny celého nákupu – příprava – co si mohu za dané peníze koupit – „na co mám“</i> • <i>nákup „v obchodě“ – kupuji si svačinu</i>		

Matematika

2. ročník

Očekávaný výstup z RVP	Školní výstup	Učivo	Přesahy a vazby
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE			
žák používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném prostoru, vytváří soubory s daným počtem prvků	žák používá přirozená čísla, celá čísla v oboru do 100	- počítání předmětů v daném souboru - vytváření různých souborů s daným počtem prvků - počítání po desítkách, po jedné (do 100)	
žák čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	- žák čte, zapisuje a užívá přirozená čísla, celá čísla do 100 - žák porovnává přirozená čísla, celá čísla do 100 - žák používá číselnou osu a jiné modely k porovnávání čísel	- čtení a psaní čísel do 100 - porovnávání čísel do 100 pomocí symbolů - řešení a vytváření úloh na porovnávání čísel v oboru do 100	
žák užívá lineární uspořádání zobrazí číslo na číselné ose	žák se orientuje na číselné ose	číselná osa, číselná řada	
žák provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	- žák sčítá a odčítá v oboru do dvaceti s přechodem přes desítku - žák sčítá odčítá čísla v oboru do 100	- rozklady čísel - sčítání a odčítání v oboru	

	s přechodem přes desítku, násobilka 1 - 5	<i>do dvaceti s přechodem přes desítku</i> • <i>sčítání a odčítání násobků deseti</i> • <i>sčítání a odčítání v oboru do 100</i>	
• žák řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	• žák používá sčítání a odčítání při řešení praktických úloh • žák řeší a vytváří slovní úlohy na násobení a dělení • žák řeší a vytváří úlohy se dvěma početními úkony • žák se učí používat závorky • žák řeší a vytváří slovní úlohy na vztahy „n“-krát více (méně) • žák sestavuje a řeší slovní úlohy na sčítání a odčítání čísel v oboru do 100 • žák sestavuje a řeší slovní úlohy typu o „n“-více(méně) v daném oboru • žák zaokrouhluje dané číslo na desítky • žák znázorňuje a sestavuje násobení a dělení na souborech různých předmětů • žák násobí v oboru násobílek 1 – 5 • žák dělí v oboru násobílek 1 - 5	• <i>slovní úlohy na sčítání a odčítání</i> • <i>slovní úlohy na násobení a dělení</i> • <i>slovní úlohy se dvěma početními úkony</i> • <i>závorky</i> • <i>slovní úlohy se vztahy „n“-krát více (méně)</i> • <i>slovní úlohy se vztahy o „n“-více (méně)</i> • <i>zaokrouhlování na 10</i> • <i>názorné soubory předmětů (krát, děleno)</i> • <i>násobení jako opakované sčítání</i> • <i>násobek, činitel, záměna činitelů</i> • <i>řady násobků daného čísla (1,2,3,4,5)</i> • <i>dělení v oboru těchto násobílek</i> • <i>vztahy mezi násobením</i>	

		<i>a dělením v daném oboru</i>	
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY			
• žák se orientuje v čase, provádí jednoduché převody jednotek času	• žák čte časové údaje na různých typech hodin	• čtení údajů na hodinách (i digitálních) • den 24 hodin, hodina – 60 minut, čtvrt hodiny	
• žák popisuje jednoduché závislosti z praktického života	• žák sleduje a popisuje jednoduché závislosti na čase	• časové závislosti př. změna teploty (během dne)(příchod a odchod do školy, doba snídání, svačiny, oběda a večere, ...)	<i>Člověk a svět</i>
• žák doplňuje tabulky schémat posloupnosti čísel	• žák se seznamuje, sestavuje a doplňuje tabulky, schémata	• tabulky a schémata	
GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU			
• žák rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa, nachází v realitě jejich reprezentaci	• žák poznává geometrická tělesa v praxi • žák modeluje základní tělesa • žák rozpozná, pojmenuje, vymodeluje a jednoduše popíše trojúhelník, čtverec, obdélník, kruh • žák kreslí křivé a rovné čáry • žák označuje body • žák rýsuje úsečky	• poznávání a modelování těles (krychle, kvádr, koule, válec) • stavebnice ke stavbám dle fantazie i obrázků • trojúhelník, čtverec, obdélník, kruh • křivá, rovná čára • lomená čára • bod • úsečka	

		• označení bodů a úseček	
• žák porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky	• žák odhaduje délku úsečky • žák odhaduje délku úsečka na dm, cm • měří délku úsečky	• odhady délek úsečky • měření délky úsečky na cm, dm, m	
• žák rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	• žák rozezná dle svých možností jednoduché souměrné útvary v rovině	• dětské skládačky, vystřihovánky, dokreslovačky	Pč
FINANČNÍ GRAMOTNOST			
• žák se orientuje v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy	• žák se zorientovává v základních formách vlastnictví • žák pozná české mince a bankovky • žák uvede příklad využití platební karty • žák odhadne cenu základních potravin a celkovou cenu nákupu	• vlastnictví - moje, kamaráda, rodiny, školní • práce se sadou výukových papírových peněz • co je platební karta, kdy se používá, PIN a jeho ochrana • odhady cen základních potravin- „Hra na obchod“ • odhady ceny celého nákupu – příprava – co si mohu za dané peníze koupit – „na co mám“ • nakupování	

Matematika

3. ročník

Očekávaný výstup z RVP	Školní výstup	Učivo	Přesahy a vazby
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE			
žák používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném prostoru, vytváří soubory s daným počtem prvků	žák používá přirozená čísla, celá čísla v oboru 0 – 1.000	- počítání po 100, 10, jednotkách - vytváření různých souborů s daným počtem prvků	
žák čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	- žák čte, zapíše a užívá přirozená čísla, celá čísla do 1.000 - žák porovnává přirozená čísla, celá čísla do 1.000 pomocí číselné osy	- čtení a psaní čísel do 1.000 - porovnávání čísel do 1.000	
žák užívá lineární uspořádání zobrazí číslo na číselné ose	- žák se orientuje na číselné ose 0 – 1.000 - žák znázorňuje čísla na číselné ose - žák používá číselnou osu a jiné modely k porovnání čísel	- číselná osa, číselná řada - znázorňování čísel na ose - porovnávání čísel pomocí osy a symbolů - řešení a vytváření úloh na porovnávání trojciferných čísel	

• žák provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	• žák násobí • žák zaokrouhluje na 100 a 10	• násobilka 6 – 10, 0 • dělení v oboru násobílek • pamětní násobení dvojčíslným číslem • dělení jednočíslným číslem • násobení a dělení součtu nebo rozdílu dvou čísel – užívání závorek • dělení se zbytkem (součin, podíl, zbytek)	
	• žák sčítá a odčítá v oboru do 1.000	• rozklad čísel v desítkové soustavě • součet a rozdíl čísel – sčítání odčítání násobků 100 – sčítání a odčítání čísel bez přechodu násobků 100 – sčítání odčítání s přechodem násobků 100	
	• žák odhadne a kontroluje výsledek • žák si osvojuje písemné algoritmy sčítání a odčítání	• odhad a kontrola výsledku písemné sčítání dvou sčítanců, kontrola výsledků záměnou sčítanců • písemné odčítání, kontrola výsledků sčítáním	

• žák řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	• žák řeší a vytváří slovní úlohy na sčítání a odčítání • žák řeší a vytváří slovní úlohy se dvěma různými početními operacemi • žák řeší slovní úlohy vedoucí k užití vztahů „n“-krát více, méně o „n“-krát více méně • žák řeší a vytváří úlohy se dvěma početními úkony	• slovní úlohy na sčítání a odčítání, násobení, dělení • slovní úlohy se vztahy „n“-krát více, méně • slovní úlohy sčítání a odčítání trojciferných čísel • slovní úlohy se dvěma početními úkony	
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY			
• žák se orientuje v čase, provádí jednoduché převody jednotek času	• žák čte časové údaje na různých typech hodin	• čtení a převádění údajů na hodinách (s ručičkou, na digitálních) • převody jednotek den, hodina, minuta, sekunda	ČaS
• žák popisuje jednoduché závislosti z praktického života	• žák sleduje a popisuje závislosti na čase	• měření a zaznamenávání času při běžných životních situacích	
• žák doplňuje tabulky schémata, posloupnosti čísel	• žák sestavuje tabulky, schémata	• znázornění časových údajů v běžných životních situacích (diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády)	Tv, ČaS

GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU			
• žák rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa, nachází v realitě jejich reprezentaci	• žák kreslí, rýsuje rovinné obrazce, čtvercové sítě • žák modeluj stavby tvaru kvádrů, krychle podle daného plánu • žák rozezná, pojmenuje, vymodeluje krychli, kvádr, kouli, válec, jehlan, kužel	• rovinné obrazce • čtvercová síť • trojúhelník, čtverec, obdélník, kosočtverec, kruh, kružnice, střed r, d • práce s kružítkem • strana rovinného obrazce • přímka, polopřímka • vzájemná poloha dvou přímek • seznámení a praktické výhled. různoběžek, rovnoběžek • průsečík • rýsování úseček v cm, mm • stavby z kostek	
• žák porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky	• žák porovnává a měří • žák se orientuje v jednotkách délky, času, hmotnosti objemu	• odhady délek úsečky • měření a sestavení úseček na mm • měření délek stran rovinných obrazů a stran těles • odhady délek různých úseček a vzdáleností • jednotky délky, času, hmotnosti, objemu • jednoduché převody	

● žák rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	● žák rozezná souměrné útvary v rovině	● <i>dětské skládačky, origamy, vystřihovánky, tangramy</i>	<i>Pč (kelímek, sáček, vlaštovka, vločky) Vv (odrazy ve vodě)</i>
FINANČNÍ GRAMOTNOST			
● žák se orientuje v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy	● žák se orientuje v základních formách vlastnictví ● žák uvede příklady využití platební karty ● žák odhadne cenu základních potravin a celkovou cenu nákupu ● zkontroluje, kolik peněz je vráceno při placení ● vlastními slovy vyjádří, co znamená, že je banka správce peněz	● <i>vlastnictví - moje, kamaráda, rodiny, školní práce se sadou</i> ● <i>platební karta, kdy se používá, nebezpečí zneužití, PIN a jeho ochrana</i> ● <i>úlohy na odhady cen základních potravin</i> ● <i>úlohy na odhady ceny celého nákupu – příprava – co si mohu za dané peníze koupit – „na co mám“</i> ● <i>nakupování</i> ● <i>kontrola vrácených peněz</i> ● <i>seznámení s tím, co jsou banky, co znamená, že je banka správce peněz</i>	

Matematika

4. ročník

Očekávaný výstup z RVP	Školní výstup	Učivo	Přesahy a vazby
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE			
žák využívá při pamětním i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení	- žák používá přirozená čísla, celá čísla v oboru do 1 milionu - žák počítá pamětně i písemně ; vymezení základních vlastností početních výkonů - žák užívá závorky - žák využívá komutativní a asociativní zákon (sčítání, násobení)	- počítání po 1.000, 10.000, 1000.000 - čtení a zápis čísel - zobrazování čísel na číselné ose - pamětní sčítání a odčítání čísel v daném oboru (vztahy + - nejvýše dvě číslice různé od nuly) - pamětní násobení čísel v daném oboru (vztah $\times$, nejvýše se dvěma různými číslicemi, jednociferným číslem) - písemné sčítání - písemné násobení jednociferným a dvouciferným číslem - závorky, pořadí výpočtů	

• žák provádí písemně početní operace v oboru přirozených čísel	• žák provádí písemné (+, -, : x) v oboru přirozených čísel na základě přirozených algoritmů	• <i>algoritmus písemného sčítání, odčítání, násobení a dělení</i>	
• žák zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel	• žák porovnává čísla do 1 miliónu a řeší příslušné nerovnice • žák rozkládá čísla v desítkové soustavě • žák zaokrouhluje na desítky, sta, tisíce, desetitisíce a statisíce	• <i>porovnávání čísel</i> • <i>jednoduché nerovnice s užitím číselné osy</i> • <i>rozklad čísla v desítkové soustavě</i> • <i>zaokrouhlování s danou přesností</i> • <i>vyznačování intervalů na číselné ose patřících k danému zaokrouhlenému číslu</i> • <i>odhad výsledku</i> • <i>kontrola výpočtu</i> • <i>práce s kalkulátorem</i>	
• žák řeší a tvoří slovní úlohy ve kterých aplikuje osvojuje početní operace v celém oboru přirozených čísel	• žák řeší slovní úlohy vedoucí k porovnávání čísel, provádění početních výkonů s čísly v daném oboru a na vztahy o „n“-více (méně), „n“-krát více(méně)	• <i>slovní úlohy k porovnávání na početní výkony a vztahy</i> • <i>slovní úlohy na 2 až 3 početní výkony (do 1 miliónu)</i>	
• žák modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku	• žák se seznamuje s pojmem část celku, používá zápis ve formě zlomku	• <i>části celku – modelování (různé typy – čokoláda, koláče, ...) zápis formou zlomku (čitatel, zlomková čára, jmenovatel)- využívá názorných obrázků k určování 1/2, 1/4, 1/3, 1/5, 1/10 celku</i>	

		• porovná zlomky se stejným jmenovatelem (poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny)	
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY			
• žák vyhledává, sbírá a třídí data	• žák dle svých možností vyhledává, sbírá a třídí data	• rozpočty, jízdní řády, ...	
• žák čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	• žák čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	• diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády	ICT
GEOMETRIE V ROVINĚ			
• žák sestrojí rovnoběžky a kolmice	• žák určuje vzájemnou polohu přímek • žák sestrojí rovnoběžku, kolmice s danou přímkou	• vzájemná poloha dvou přímek v rovině, rovnoběžky, různoběžek • kreslení a rýsování rovnoběžek, různoběžek a kolmice	
• žák narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník, kružnici), užívá jednoduché konstrukce	• žák načrtne a narýsuje čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh • žák rysuje kružnici s daným středem a poloměrem	• rýsování libovolného rovnoběžníku • rýsování obdélníku, čtverce • kružnice, kruh • střed, poloměr kružnice • rýsování kružnice s daným středem a poloměrem	
• žák sčítá a odečítá graficky úsečky, určí délku, lomené čáry, obvod, „n“-	• žák sčítá a odečítá graficky úsečky • žák určí délku lomené čáry a obvod „n“.	• grafické + - úsečky • obvod sčítáním délek stran	

úhelníku sečtením délek jeho stran	úhelníku sečtením délky jeho stran		
žák rozezná, pojmenuje, vyjmenuje a jednoduše popíše jednoduchá tělesa	žák rozezná, pojmenuje, vymodeluje a jednoduše popíše jednoduchá tělesa	krychle kvádr, koule, válec, jehlan, kužel	
žák určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu	- žák určí obsah jednoduchého obrazce ve čtvercové síti - žák užívá základní jednotky obsahu (cm^2, m^2, mm^2)	- čtvercová síť - základní jednotky obsahu - řešení jednoduchých slovních úloh na výpočty obsahů obdélníků a čtverců	
žák rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru	- žák rozezná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary - žák určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru	- osově souměrné útvary - dětské skládačky, origamy	Pč, Vv
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY			
žák řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy jejichž řešení je do značné míry nezávislé do obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	žák řeší jednoduché problémové úlohy z praxe	- slovní úlohy - číselné a obrázkové řady - magické čtverce (SUDOKU) - prostorová představivost (rébusy, hlavolamy)	
FINANČNÍ GRAMOTNOST			
žák se orientuje v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu	- žák se orientuje v základních formách vlastnictví - žák zkontroluje, kolik peněz je vráceno při placení	- vlastnictví hmotné a nehmotné, - nákupy v obchodě, příprava nákupu – co potřebuji, na co	

ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy	• žák vlastními slovy vyjádří, co znamená, že je banka správce peněz • žák porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi • žák se seznamuje s jednoduchým osobním rozpočtem, pokouší se ho sestavit • žák se seznamuje s příklady základních příjmů a výdajů domácnosti	<i>mám, kontrola vrácených peněz</i> • <i>banka jako správce peněz</i> • <i>hotovostní a bezhotovostní forma peněz</i> • <i>způsoby placení</i> • <i>úspory</i> • <i>půjčky</i> • <i>finanční možnosti a má přání, úlohy ze života</i> • <i>osobní rozpočet – dle kapesného (týdenní, měsíční, našetřené peníze z kasičky)</i> • <i>příjmy a výdaje rodiny - fiktivní</i> • <i>fiktivní rodinný rozpočet, ev. spolupráce s rodinami – rodinné rozpočty – základní položky, fiktivní částky</i>	
--	--	---	--

Matematika

5. ročník

Očekávaný výstup z RVP	Školní výstup	Učivo	Přesahy a vazby
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE			
žák využívá při pamětním i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení	- žák používá přirozená čísla, celá čísla v oboru do milionu a přes milión - žák počítá pamětně v daném oboru	- čtení a zápis čísel větších než milión - číselná osa - početní výkony s přirozenými čísly a jejich vlastnosti - pamětné $+ a - N$ - pamětné $\times a : N$ v jednoduchých případech	
žák provádí písemně početní operace $+$, $-$, $\times$, $:$ v N	- žák užívá písemných algoritmů - žák užívá vlastností početních výkonů	- písemné sčítání tří až čtyř N - písemné odčítání dvou N - písemný algoritmus násobení (až čtyřciferní činitelé) - dělení jedno a dvojciferným dělitelem - komutativnost, asociativnost	
žák zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky	žák porovnává přirozené číslo v daném oboru	porovnávání přirozených čísel	

početních operací v N	- žák řeší jednoduché nerovnice - žák zaokrouhluje N na desítky, sta, tisíce, desetitisíce, statisíce, milióny - žák provádí odhady a kontroly výsledků a výpočtů	- číselná osa - jednoduché nerovnice - zaokrouhlování N s požadovanou přesností - odhad výsledků - kontrola výpočtu - práce s kalkulaátorem	
žák řeší a tvoří slovní úlohy ve kterých aplikuje osvojené početní operace v N	žák řeší jednoduché a složené slovní úlohy vedoucí k jednomu nebo dvěma výpočtům s N	jednoduché a složené slovní úlohy	
žák modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku	- žák modeluje a určuje části celku - žák používá zápis ve formě zlomku	- modelování částí celku různých typů (koláče, čokolády, vejce v krabici, ...) - vyjádří celek z jeho dané poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny - zápis zlomků (čitatel, zlomková čára, jmenovatel)	
žák porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel	- žák porovnává zlomky - žák sčítá zlomky - žák odčítá zlomky vždy se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel	- porovnávání zlomků se stejným jmenovatelem - sčítání zlomků se stejným jmenovatelem - odčítání zlomků se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel – zpočátku s oporou na praktických příkladech, později jen	

		numericky - žák sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem (poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny) pomocí názorných obrázků a tyto početní operace zapisuje	
žák přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty	- žák přečte zápis desetinného čísla - žák vyznačí desetinné číslo na číselné ose	- desetinný zlomek - vyvození desetinného čísla - čtení zápisu desetinných čísel - vysvětlí a znázorní vztah mezi celkem a jeho částí vyjádřenou desetinným číslem na příkladech z běžného života - vyznačení desetinných čísel na číselné ose - přečte, zapíše, znázorní desetinná čísla v řádu desetin a setin na číselné ose, ve čtvercové síti nebo v kruhovém diagramu	
žák porozumí znaku „-“, pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose	- žák porozumí znaku „-“, pro zápis celého záporného čísla - žák toto číslo vyznačí na číselné ose	- praktické příklady záporných čísel – model, teploměry v zimě, mrazáky, záporný rozpočet = dluh, šetřím si na něco, ... - příklady záporných celých čísel – porozumění znaku „-“,	

		• znázorní na číselné ose, přečte, zapíše a porovná celá čísla v rozmezí -100 až $+100$	
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY			
• žák vyhledává, sbírá a třídí data	• žák vyhledává, sbírá a třídí data	• rozpočty, jízdní řády, ...	
• žák čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	• žák čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	• diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády, soustava souřadnic	ICT
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU			
• žák narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník, kružnici), užívá jednoduché konstrukce	• žák načrtne, narýsuje a konstruuje čtverec, obdélník, pravoúhlý trojúhelník, rovnostranný a rovnoramenný trojúhelník • žák rýsuje kružnici s daným středem a poloměrem	• konstrukce (čtverce, obdélníku, pravoúhlého, rovnoramenného, rovnostranného trojúhelníku)	
• žák určí obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran	žák určí obvod „n“-úhelníku sečtením délek jeho stran a dle svých možností vyvozuje základní vzorce pro výpočet obvodu	• obvod „n“-úhelníku (odhady a výpočty)	
• žák sestrojí rovnoběžky a kolmice	• žák sestrojí rovnoběžky a kolmice daným bodem	• rovnoběžky, kolmice	
• žák určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu	• žák určí obsahy obrazců ve čtvercové síti • žák užívá základní další jednotky obsahu	• čtvercová síť • a, ha, km²	

• žák rozezná a pojmenuje, vymodeluje a popíše jednoduchá tělesa	• žák rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše jednoduchá tělesa • žák určí a vytvoří osu souměrnosti útvaru překládáním papíru	• <i>osově souměrné útvary</i> • <i>dětské skládačky, origami</i>	Pč, Vv		
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY					
• žák řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy jejichž řešení je do značné míry nezávislé do obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	• žák řeší jednoduché problémové úlohy z praxe	• <i>slovní úlohy</i> • <i>číselné a obrázkové řady</i> • <i>magické čtverce (SUDOKU)</i> • <i>prostorová představivost (rébusy, hlavolamy)</i>			
FINANČNÍ GRAMOTNOST					
• žák se orientuje v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech	• žák porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi • žák sestaví jednoduchý osobní rozpočet • žák objasní, jak řešit situaci, kdy jsou příjmy větší než výdaje	• <i>rozpočet osobní, rodinný</i> • <i>příjmy a výdaje domácnosti</i> • <i>hotovostní a bezhotovostní forma peněz</i> • <i>způsoby placení</i>			

chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy	• žák objasní, jak řešit situaci, kdy jsou příjmy menší než výdaje • žák na příkladech objasní rizika půjčování peněz • žák uvede příklady základních příjmů a výdajů domácnosti • žák na příkladu vysvětlí, jak reklamovat zboží	• <i>banka jako správce peněz</i> • <i>úspory</i> • <i>půjčky</i> • <i>reklamace</i>		
--	--	---	--	--

ZŠ A MŠ SLAPY - KOPIE

7. INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Informační a komunikační technologie** umožňuje všem žákům dosáhnout *základní úrovně* informační gramotnosti - získat *elementární dovednosti* v ovládání výpočetní techniky a moderních informačních technologií, orientovat se ve světě informací, tvořivě pracovat s informacemi a využívat je při dalším vzdělávání i v praktickém životě.

Dovednosti získané ve vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie umožňují žákům aplikovat výpočetní techniku s bohatou škálou vzdělávacího software a informačních zdrojů ve všech vzdělávacích oblastech celého základního vzdělávání. Tato aplikační rovina přesahuje rámec vzdělávacího obsahu vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie, a stává se součástí všech vzdělávacích oblastí ZV.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- poznání úlohy informací a informačních činností a k využívání moderních informačních a komunikačních technologií
- porozumění toku informací, počínaje jejich vznikem, uložením na médium, přenosem, zpracováním, vyhledáváním a praktickým využitím
- schopnosti formulovat svůj požadavek a využívat při interakci s počítačem algoritmické myšlení
- porovnávání informací a poznatků z většího množství alternativních informačních zdrojů, a tím k dosahování větší věrohodnosti vyhledaných informací
- využívání výpočetní techniky, aplikačního i výukového software ke zvýšení efektivnosti své učební činnosti a racionálnější organizaci práce
- tvořivému využívání softwarových a hardwarových prostředků při prezentaci výsledků své práce
- pochopení funkce výpočetní techniky jako prostředku simulace a modelování přírodních i sociálních jevů a procesů
- respektování práv k duševnímu vlastnictví při využívání SW
- zaujetí odpovědného, etického přístupu k nevhodným obsahům vyskytujících se na internetu či jiných médiích
- šetrné práci s výpočetní technikou

Vzdělávací oblast **Informační a komunikační technologie** je realizována ve vzdělávacích oborů **Informační a komunikační technologie** a v povinném vyučovacím předmětu - **Informatika**.

Zařazená průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova PT 1

z tematického okruhu PT 1.1 - **Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopností poznávání**

- **Seberegulace a sebeorganizace**

- **Psychohygienu** - dobrá organizace času

- dovednosti zvládání stresových situací

- **Kreativita** - cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady)

z tematického okruhu PT 1.2 - **Sociální rozvoj - Mezilidské vztahy** - chování podporující dobré vztahy, respektování

- **Komunikace** - komunikace v různých situacích

- efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci (bezpečný internet)

- **Kooperace**

z tematického okruhu PT 1.3 - **Morální rozvoj - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti**

- **Hodnoty, postoje, praktická etika** - vytváření podvědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, respektování atd.

Multikulturní výchova PT 4

z tematického okruhu PT 4.4 - **Multikulturalita** - multikulturalita současného světa

- význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění

Mediální výchova PT 6

z tematického okruhu PT 6.1 - **Receptivní činnosti - PT 6.1.1 kritické čtení a vnímání mediálních sdělení**

- pěstování kritického přístupu ke zveřejněným informacím

- identifikování základních orientačních prvků v textu (i na internetu)

- **PT 6.1.5 fungování a vliv médií ve společnosti**

z tematického okruhu PT 6.2 - **Produktivní činnosti - PT 6.2.1 tvorba mediálního sdělení**

- **PT 6.2.2 práce v realizačním týmu**

Charakteristika předmětu: INFORMATIKA

Předmět **Informatika** poskytuje žákům vědomosti a dovednosti potřebné pro orientaci v oblasti výpočetní techniky a vytváří předpoklady pro úspěšné uplatnění v budoucím životě. Dovednosti získané v předmětu Informatika umožňují žákům aplikovat výpočetní techniku s bohatou škálou vzdělávacího software a informačních zdrojů ve všech vzdělávacích oblastech celého základního vzdělávání. Získané elementární dovednosti v práci s výpočetní technikou a moderními technologiemi přesahují rámec vzdělávacího obsahu vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie, a proto jich můžeme využívat v ostatních předmětech.

Při výuce klademe důraz na zodpovědné a bezpečné chování při práci na PC a na internetu (bezpečný internet), zdůrazňujeme etické chování. Vedeme žáky k smysluplnému vyhledávání a využívání informací.

Snažíme se rozvíjet intelektuální schopnosti žáků, jejich představivost, kreativitu, abstraktní myšlení i schopnost logického úsudku. Současně vedeme žáky k vytváření rysů osobnosti: zodpovědnost, sebekontrolu, kritičnost, schopnost týmové práce, schopnost poučit se z chyby, umět pomoci a říci si o pomoc. Ukazujeme dětem cestu, že Informatika je i jedna z cest poznávání přírodních věd, ekonomiky, techniky atd.

Výuka probíhá v kmenových třídách. Tam, kde je to organizačně nutné, jsou dva ročníky spojeny do jedné třídy. V 5. ročníku je týdenní časová dotace 1 hodina. Cíle předmětu jsou naplňovány také využíváním speciálních výukových programů na PC a dalších pomůcek.

Zásadní a výchovné vzdělávací postupy, které ve vyučovacím předmětu **Informatika** směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení KK 1

- rozvíjet u žáků dovednosti potřebné k osvojování učiva
- rozvíjet u žáka dovednosti vyhledávat a třídit informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívat v procesu učení a tvorbě mediálních sdělení
- seznamovat se s obecně užívanými termíny, znaky a symboly
- rozvíjet u žáka pochopení smyslu a cíle učení, pozitivního vztahu k učení, posouzení vlastního pokroku, překážek či problémů bránících učení

Kompetence k řešení problémů KK 2

- vést žáky k tomu, aby vnímaly problémové situace, učit je rozpoznávat a pochopit problémy a nesrovnalosti
- užívat při řešení problémů logické a empirické (vyzkoušených a ověřených) postupů
- ukázat žákům různé varianty řešení, zdroje informací, které mohou vést k řešení problému a vést je k jejich ověřování a srovnávání
- vést žáky k tomu, aby uměli nalézat chyby a s chybou uměli pracovat

Kompetence komunikativní KK 3

- vést žáky k využívání informačních a komunikačních prostředků a technologií pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- nabízet žákům dostatek příležitostí k porozumění probíraných jevů
- vést žáky k účinnému zapojování se do týmové práce, k obhajobě svého názoru a vhodné argumentaci

Kompetence sociální a personální KK4

- vytvářet příležitosti k tomu, aby žáci mohli diskutovat v malých skupinách, v týmech i v rámci celé třídy
- předkládat žákům možnosti stanovení pravidel pro činnost skupiny a vést je k jejich dodržování
- vést žáky k podílu na utváření příjemné atmosféry ve třídě i v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi se učí přispívat k upevňování dobrých mezilidských vztahů
- vedeme žáky k potřebě pochopit efektivní spolupráci s druhými při řešení daného úkolu, oceňovat zkušenosti druhých lidí a respektovat jejich pohledy a postupy

Kompetence občanské KK5

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot
- vedeme žáky k uvědomění si svých práv a povinností

Kompetence pracovní KK6

- vést žáky k dodržování hygienických pravidel pro práci na PC
- vést žáky k přípravě a udržování jejich pracovního prostoru
- poukázat na možná zdravotní a hygienická rizika při práci a vést žáka k jejich eliminaci
- naučit žáky pracovat podle návodu nebo podle předem stanoveného postupu a umožnit jim hledat vlastní postup

Informační a komunikační technologie

5. ročník

Očekávaný výstup z RVP	Školní výstup	Učivo	Přesahy a vazby
ZÁKLADY PRÁCE S POČÍTAČEM			
žák využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejbližší periferie	- žák zná a využívá standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie - žák se seznamuje se zásadami BOZP a hygieny práce na PC a aktivně jich využívá	- struktura funkce a popis počítače a přídatných zařízení - mediální využití počítače - operační systémy a jejich základní funkce - základní pojmy informační činnosti - informace - informační zdroje - informační instituce (knihovny, služby a další info-instituce, služby) - zásady bezpečnosti práce a prevence zdravotních rizik spojených s dlouhodobým využíváním výpočetní techniky	prolíná se prací ve všech předmětech obou období

• žák respektuje pravidla bezpečné práce s hardware i software a postupuje poučeně v případě jejich závady	• žák se seznámí a používá formáty souborů • žák se seznámí s jednoduchou údržbou počítače, HW i SW • žák se seznamuje s běžnými postupy při běžných problémech s HW a SW	• <i>seznámení s formáty souborů (doc, gif, ...)</i> • <i>jednoduchá údržba počítače, postupy při běžných problémech s hardware (HW) a software (SW)</i>	
• žák chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím	• žák používá správné formáty souborů při ochraně dat	• <i>užívání formátů souborů (ukládání, kopírování zálohování dat)</i> • <i>antivirové ochrany, spamy, ...</i>	
VYHLEDÁNÍ INFORMACÍ A KOMUNIKACÍ			
• žák při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty	• žák se seznamuje s internetem • žák vyhledává informace • žák využívá jednoduché a bezpečné cesty	• <i>společenský tok informací (vznik, přenos, transformace a distribuce informací)</i> • <i>bezpečný internet dětem</i> • <i>metody a nástroje vyhledávání informací</i>	
• žák vyhledává informace na portálech v knihovnách a databázích	• žák vyhledává informace a pracuje s nimi	• <i>formulace požadavku při vyhledávání na internetu, vyhledávací atributy (klíčová slova)</i> • <i>vyhledávání informací a práce s nimi</i>	
• žák komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení	• žák komunikuje pomocí internetu a dalších komunikačních zařízení	• <i>základní způsoby komunikace (e-mail, chat, telefonování, ICQ, SKYPE,...)</i>	

ZPRACOVÁNÍ A VYUŽITÍ INFORMACÍ			
• žák pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru	• žák se seznamuje s textovým a grafickým editorem • žák pracuje s textem i obrázkem v textovém i grafickém editoru	• <i>seznámení se základními funkcemi textového a grafického editoru</i> • <i>textový editor, grafický editor</i>	

ZŠ A MŠ SLAPY - KOPIE

8. ČLOVĚK A JEHO SVĚT

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Člověk a jeho svět** je jedinou vzdělávací oblastí RVP ZV, která je koncipována pouze pro 1. stupeň základního vzdělávání. Tato komplexní oblast vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví a dalších témat. Uplatňuje pohled do historie i současnosti a směřuje k dovednostem pro praktický život. Svým široce pojatým syntetickým (integrovaným) obsahem spoluutváří povinné základní vzdělávání na 1. stupni.

Vzdělávání v oblasti Člověk a jeho svět rozvíjí poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti a utváří se tak jejich prvotní ucelený obraz světa. Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují s místně i časově vzdálenějšími osobami i jevy a se složitějšími ději. Učí se vnímat lidi a vztahy mezi nimi, všimnout si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvořů a přírodních jevů, soustředěně je pozorovat, přemýšlet o nich a chránit je. Na základě poznání sebe, svých potřeb, porozumění světu kolem sebe se žáci učí vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům (včetně situací ohrožení), učí se vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko budoucnosti. Při osvojování poznatků a dovedností ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět se žáci učí vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných.

Kapitolu Finanční gramotnosti – „ze světa financí“ jsme zařadili do předmětu MATEMATIKA. Cílem této kapitoly je kompetence žáka v orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního rozpočtu.

V naší škole je prioritou úspěšného vzdělávání dětí je jejich vlastní prožitek vycházející z konkrétních nebo modelových situací při osvojování potřebných dovedností, způsobů jednání a rozhodování. K tomu významně přispívá i celkové klima školy a osobní příklad učitelů a rodiny.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět je podle RVP ZV členěn do pěti tematických okruhů:

- Místo, kde žijeme
- Lidé kolem nás
- Lidé a čas
- Rozmanitost přírody
- Člověk a jeho zdraví

a realizován v povinných předmětech pro 1. až 3. ročník **Člověk a jeho svět**, pro 4. a 5. ročník **Přírodověda, Vlastivěda**

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- orientaci ve světě informací a k časovému a místním propojování historických,

zeměpisných a kulturních informací

- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenovávání pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě respektu a společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, k plnění povinností a společných úkolů
- samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní a bezkonfliktní komunikaci i v méně běžných situacích, k bezpečné komunikaci prostřednictvím elektronických médií, k poznávání a ovlivňování své jedinečnosti (možností a limitů)
- utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně
- přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět
- poznávání podstaty zdraví a příčin jeho ohrožení, vzniku nemocí a úrazů a jejich předcházení
- poznávání a upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých, včetně chování při mimořádných událostech.

Zařazená průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova PT 1

tematický okruh PT 1.1 - **Osobnostní rozvoj**

tematický okruh PT 1.2 - **Sociální rozvoj**

tematický okruh PT 1.3 - **Morální rozvoj**

Výchova demokratického občana PT 2

tematický okruh PT 2.1 - **Občanská společnost a škola**

tematický okruh PT 2.2 - **Občan, občanská společnost a stát**

tematický okruh PT 2.3 - **Formy participace občanů v politickém životě**

tematický okruh PT 2.4 - **Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování**

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech PT 3

tematický okruh PT 3.1 - **Evropa a svět nás zajímá**

tematický okruh PT 3.2 - **Objevujeme Evropu a svět**

tematický okruh PT 3.3 - **Jsme Evropané**

Multikulturní výchova PT 4

tematický okruh PT 4.1 - **Kulturní difference**

tematický okruh PT 4.2 - **Lidské vztahy**

tematický okruh PT 4.3 - **Etnický původ**

tematický okruh PT 4.4 - **Multikulturalita**

tematický okruh PT 4.5 - **Princip sociálního smíru a solidarity**
Enviromentální výchova PT 5

tematický okruh PT 5.1 - **Ekosystémy**

tematický okruh PT 5.2 - **Základní podmínky života**

tematický okruh PT 5.3 - **Lidské aktivity a problémy životního prostředí**

tematický okruh PT 5.4 - **Vztah člověka k prostředí**
Mediální výchova PT 6

z tematického okruhu **Receptivních činností PT 6.1**

- interpretace vztahu mediálních sdělení a reality PT 6.1.2
- stavba mediálních sdělení PT 6.1.3
- vnímání autora mediálních sdělení PT 6.1.4
- fungování a vliv médií ve společnosti PT 6.1.5

tematický okruh **Produktivních činností PT 6.2**

- tvorba mediálního sdělení PT 6.2.1
- práce v realizačním týmu PT 6.2.2

Obsah vzdělávací oblasti **Člověk a jeho svět** se realizuje ve vzdělávacím oboru **Člověk a jeho svět** a povinných předmětech pro 1. období **Člověk a svět**, pro 2. období **Přírodověda, Vlastivěda**.

8.1 Charakteristika předmětu: ČLOVĚK A SVĚT

Vyučovací předmět **Člověk a svět** je určen pro ročníky prvního období tj. 1. až 3. ročník. Jeho obsahem je celá vzdělávací oblast **Člověk a jeho svět**, která je v RVP ZV určena pro 1. stupeň.

Takto pojatý předmět vyžaduje širokou škálu forem práce. Začleňujeme krátkodobé projekty, při pobytech ve zdravotně příznivém prostředí využíváme možností, které nabízejí specifika dané oblasti. **Člověk a jeho svět** realizujeme také prostřednictvím dlouhodobých (i celoročních) ročníkových i celoškolních projektů (př. třídění odpadů, Projekt les ...).

Jednotlivé části vyučovacího předmětu se snažíme vhodně propojovat mezi sebou i s mimoškolními činnostmi.

Vyuuka probíhá většinou ve kmenových třídách. Tam, kde je to organizačně nutné, jsou dva ročníky spojeny do jedné třídy. Ve 3. ročníku je týdenní časová dotace posílena o jednu hodinu z důvodu celkové vyzrállosti dětí a jejich potřeb.

Zásadní a výchovné vzdělávací postupy, které ve vyučovacím předmětu **Člověk a svět** směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení KK 1

- rozvíjet u žáků dovednosti potřebné k osvojování učiva
- vést žáky k aktivnímu vyhledávání a třídění informací a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívat
- rozvíjet u žáka pochopení smyslu a cíle učení, pozitivního vztahu k učení, posouzení vlastního pokroku, překážek či problémů bránících učení
- na základě prožitku úspěchu vést žáky k potřebě dalšího studia a celoživotního vzdělávání
- nabízet žákům různé způsoby metody a strategie učení, které jim umožní učit se samostatně organizovat a řídit vlastní učení

Kompetence k řešení problémů KK 2

- vést žáky k vnímání problémových situací ve škole i mimo ni, učit je rozpoznávat a chápat problémy, přemýšlet o nesrovnalostech a jejich příčinách, promýšlet a naplánovat způsob řešení problémů, učit je využívat k tomu vlastního úsudku a vlastních zkušeností
- ukázat žákům různé zdroje informací, které mohou vést k řešení problémů a vést je k jejich ověřování a srovnávání
- vést žáky k ověřování správnosti řešení problému

Kompetence komunikativní KK 3

- nabízet žákům dostatek příležitostí k porozumění probíraných jevů
- vést žáky k naslouchání druhých lidí, porozumění jim, k vhodnému reagování na ně, účinnému zapojování se do diskuse, k obhajobě svého názoru a vhodné argumentaci
- rozvíjet u dětí dovednost správně, výstižně a logicky formulovat své myšlenky a názory na lidskou společnost, přírodní jevy a historické události
- předkládat žákům různé typy textů a obrazových materiálů o probíraných tématech (kroniky, encyklopedie, učebnice, návody, odborná literatura, internet ...)
- vést žáky k využívání širokých možností informačních a komunikačních prostředků

Kompetence sociální a personální KK4

- vytvářet příležitosti k tomu, aby žáci mohli diskutovat v malých skupinách i v rámci celé třídy
- vést žáky k podílu na utváření příjemné atmosféry ve třídě i celé škole, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi se učí přispívat k upevňování dobrých mezilidských vztahů
- vést žáky k tomu, aby dokázali poskytnout pomoc nebo o ni požádat
- vytváříme příležitosti k tomu, aby každý žák měl možnost přispívat k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, školy
- vést žáky k ocenění druhých lidí, k respektování různých hledisek a čerpání poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
- vést žáky k vytváření si pozitivní představy o sobě samém (sebedůvěra, seberozvoj, sebeuspokojení a sebeúcta)

Kompetence občanské KK5

- vést žáky k seznamování, respektování a zachování našich tradic a kulturního i historického dědictví
- vést žáky k chápání základní vztahů v různých ekosystémech a souvisejících environmentálních problémů
- ukázat žákům význam jednotlivých složek životního prostředí i prostředí jako celku
- vést žáky k chápání základních principů společenských norem, k uvědomování si svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- vést žáky k zodpovědnému chování a k dovednosti poskytnout dle svých možností účinnou pomoc v krizových situacích i situacích ohrožujících život a zdraví člověka

Kompetence pracovní KK 6

- vést žáky k bezpečnému používání materiálů, nástrojů a vybavení s ohledem na jejich zdravotní a hygienická rizika, k dodržování vymezených pravidel, k plnění povinností a závazků a adaptaci na změněné nebo nové pracovní podmínky a udržování učebního prostoru
- vést žáky k práci dle návodu, předem stanoveného postupu a umožnit jim hledat vlastní postup
- vést žáky k ochraně životního prostředí i ochraně kulturních a společenských hodnot

Člověk a svět

1. ročník

Očekávaný výstup z RVP	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
MÍSTO, KDE ŽIJEME			
žák vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	- žák se seznamuje a poznává nejbližší okolí bydliště, popíše cestu do školy – uplatňuje bezpečné způsoby pohybu a chování v silničním provozu při cestě do školy a ze školy, charakterizuje nebezpečná místa - žák poznává a seznamuje se s prostředím domova a školy - žák se seznamuje s rizikovými místy a situacemi doma, ve škole	- domov – orientace v místě bydliště - popis okolí - škola – okolí školy, bezpečná cesta do školy - prostředí domova - adresa, kontakt na rodiče - popis domova - škola – prostředí školy, činnosti ve škole - riziková místa a situace ve škole, doma	PT 1.1; PT 1.2; PT 2.1 PT 1.1,;PT 2.1
žák začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (měste)	- žák poznává a objevuje nejdůležitější části a místa obce (obchod, pošta, úřad, ...) - žák poznává a objevuje základní směry do jiné části obce	obec, místní krajina – její části: poloha v krajině minulost a současnost obce (města) význačné budovy, dopravní síť	PT 1.1

• žák rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost	• žák se seznamuje s pojmy okolní krajina, dominanty krajiny • žák vyjadřuje v rámci svých možností různými způsoby estetické hodnoty a rozmanitosti krajiny	• <i>okolní krajina</i> (místní oblast, region) – zemský povrch a jeho tvary, vodstvo na pevnině, rozlišení půd, rostlinstva a živočichů, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí, orientační body a linie světové strany	PT 1.1
LIDÉ KOLEM NÁS			
• žák rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům	• žák pojmenovává základní příbuzenské vztahy • žák se seznamuje a poznává role v rodině • žák se přiměřeně chová ke členům rodiny, domácím zvířatům, rostlinám, vlastnímu i společnému majetku, ke známým i méně známým osobám • žák se seznamuje s odlišnostmi spolužáků a lidí ve svém okolí • žák se vhodně chová v různých situacích a upevňuje základní pravidla slušného chování • žák se seznamuje s možnostmi řešení sporů nenásilným způsobem, nevynucovat si požadavky násilím, respektovat odlišné názory a zájmy jiných (za pomoci rodičů a učitele)	• <i>rodina</i> • postavení jedince v rodině • role člena rodiny • příbuzenské a mezigenerační vztahy • života funkce rodiny • práce fyzická a duševní • <i>soužití lidí</i>- mezilidské vztahy - komunikace • <i>soužití lidí</i> • pomoc nemocným a sociálně slabým • tolerance k odlišnostem • chování lidí • vlastnosti lidí- ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality • pravidla slušného chování • rizikové chování, předcházení konfliktům	PT 1.1; PT 1.2; PT 2.2

• žák odvodí význam a průběh různých povolání a pracovních činností	• žák poznává různá řemesla a povolání • žák se seznamuje s nejrozšířenější činností lidí • žák si váží výsledků práce své i druhých	• <i>práce fyzická a duševní, zaměstnání</i> • <i>práce, zábava, umění, cestování, nakupování, získávání informací...</i>	PT 1.1; PT 1.2
LIDÉ A ČAS			
• žák využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti a budoucnosti	• žák se orientuje v základních časových celcích • žák se seznamuje s pojmy - minulost, přítomnost, budoucnost • žák poznává základní pravidelné činnosti denního režimu	• <i>orientace v čase a časový řád</i> • <i>určování času, hodiny</i> • <i>čas jako fyzikální veličina</i> • <i>kalendáře</i> • <i>generace</i> • <i>rok, měsíc, den</i> • <i>roční období</i> • <i>čas na práci, hry odpočinek</i> • <i>denní režim</i>	PT 1.1
• žák uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost	• žák objevuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost	• <i>současnost a minulost</i> • <i>v našem životě</i> • <i>průběh lidského života</i> • <i>státní svátky a významné dny, tradice</i>	PT 1.1
ROZMANITOST PŘÍRODY			
• žák pozoruje, popisuje a porovnává viditelné proměny v přírodě v	• žák pozoruje, objevuje a porovnává viditelné proměny v přírodě v jednotlivých	• <i>roční období</i> • <i>přírodní společenstva</i>	PT 1.1

jednotlivých ročních obdobích	ročních obdobích	(ekosystémy) - krajina - oběh vody v přírodě - rizika v přírodě spojená s ročními obdobími a sezónními činnostmi - mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi	
žák roztrídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě	- žák poznává nápadné určující znaky některých přírodnin a třídí je - žák vnímá sebe jako součást přírody	- neživá příroda - živá příroda - rostliny - živočichové - houby - rovnováha v přírodě - základní společenstva - ohleduplné chování v přírodě a ochrana přírody - odpovědnost lidí - ochrana a tvorba životního prostředí - ochrana rostlin a živočichů - likvidace odpadů - živelné pohromy a ekologické katastrofy	PT 1.1 PT 1.1; PT 1.3
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ			
žák uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní	žák získává elementární znalosti o lidském těle	lidské tělo	PT 1.1

návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chování a činnostmi vztah ke zdraví	• žák se seznamuje se základními osobními hygienickými návyky a režimovými a jinými zdravotně preventivními návyky; projevuje vhodné chování a činnosti ve vztahu ke zdraví (sport,...)	• životní prostředky a projevy • základní stavba a funkce • pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou • průběh lidského života • hygiena (stres a jeho rizika) • zdravý životní styl • denní režim • pitný režim • správná výživa, vhodná skladba stravy • nemoc, drobné poranění • první pomoc při drobných poraněních (BOZP) + způsob sebeochrana při poskytování PP	
• žák rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	• žák se učí odmítat návykové látky, seznamuje se se zásadami bezpečného internetu, počítače • žák se seznamuje a rozpozná rizika v různých prostředích • žák se seznamuje nebezpečími různého charakteru • žák se seznamuje s tím, co je bezpečné místo pro hru a trávení volného času • žák se seznamuje a uplatňuje základní pravidla účasti silničního provozu v roli chodce	• <i>návykové látky a zdraví</i> • odmítání návykových látek • počítače • <i>osobní bezpečí</i> - bezpečné chování v rizikovém prostředí (BOZP) • <i>osobní bezpečí</i> - bezpečné chování v silničním provozu • <i>dopravní značky</i> • <i>předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních</i>	PT 1.1; PT 1.2; PT 1.3

		<i>prostředcích (bezpečnostní prvky)</i>	
• žák se chová obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek	• žák nacvičuje vhodné chování při snaze neznámého člověka o navazování kontaktu • žák si osvojuje rozhodné způsoby odmítání • žák procvičuje dovednost přivolat pomoc • žák se seznamuje se způsoby komunikace s operátory tísňových linek	• <i>krizové situace (šikana atd.)</i> • <i>modelové situace</i> • <i>služby odborné pomoci</i> • <i>důležitá telefonní čísla</i> • <i>modelové situace k přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví přes tísňovou linku</i>	PT 1.1; PT 1.2; PT 1.3
• žák reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	• žák adekvátně reaguje na pokyny dospělých při nebezpečí	• <i>situace hromadného ohrožení</i> • <i>postupy v případě ohrožení (evakuace)</i> • <i>požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru)</i>	PT 1.1; PT 1.2; PT 1.3

Člověk a svět

2. ročník

Očekávaný výstup z RVP	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
MÍSTO, KDE ŽIJEME			
žák vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	- žák se orientuje v nejbližším okolí bydliště, zná nejkratší a nejbezpečnější trasu domov - škola - uplatňuje bezpečné způsoby pohybu a chování v silničním provozu při cestě do školy a ze školy, charakterizuje nebezpečná místa - žák prozkoumává, hledá rozdíly v prostředí domova a orientuje se v prostředí školy - žák se snaží rozpoznat riziková místa a situace ve svém okolí	<i>domov</i> - orientace v místě bydliště <i>popis okolí</i> <i>škola</i> - okolí školy, bezpečná cesta do školy <i>prostředí domova</i> <i>adresa, kontakt na rodiče</i> <i>popis domova</i> <i>škola</i> – prostředí školy, činnosti ve škole <i>riziková místa a situace ve škole, v obci, doma, ...</i>	PT 1.1; PT 1.2; PT 2.1 PT 1.1; PT 2.1
žák začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (měste)	- žák označuje, popisuje nejdůležitější části a místa obce - žák popisuje orientaci v obci, pojmenovává a vyznačuje základní směry do jiných částí obce	<i>obec, místní krajina – její části:</i> - poloha v krajině - minulost a současnost obce (města) - význačné budovy - dopravní síť	PT 1.1

• žák rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost	• žák se seznamuje a poznává zeměpisné dominanty v místní krajině • žák vyjádří v rámci svých možností různými způsoby estetické hodnoty a rozmanitost krajiny	• <i>okolní krajina</i> (místní oblast, region) – zemský povrch a jeho tvary, vodstvo na pevnině, rozlišení půd, rostlinstva a živočichů, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí, orientační body a linie, světové strany	PT 1.1
LIDÉ KOLEM NÁS			
• žák rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům	• žák pojmenuje základní a širší příbuzenské vztahy • žák popisuje role v rodině • žák zvládá své chování ke členům rodiny, domácím zvířatům, rostlinám, vlastnímu i společnému majetku, ke známým i méně známým osobám • žák vnímá a rozlišuje základní rozdíly mezi spolužáky a lidmi ve svém okolí • žák se vhodně chová v různých situacích a upevňuje základní pravidla slušného chování • žák se seznamuje s možnostmi řešení sporů nenásilným způsobem, nevynucovat si požadavky násilím, respektovat odlišné názory a zájmy jiných, (za pomoci rodičů a učitele)	• <i>rodina</i> • postavení jedince v rodině • role člena rodiny • příbuzenské a mezigenerační vztahy • života funkce rodiny • práce fyzická a duševní • <i>soužití lidí</i>- mezilidské vztahy - komunikace • <i>soužití lidí</i> • pomoc nemocným a sociálně slabým • tolerance k odlišnostem • chování lidí • vlastnosti lidí- ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality • pravidla slušného chování • rizikové chování, předcházení konfliktům	PT 1.1; PT 1.2; PT 2.2

• žák odvodí význam a průběh různých povolání a pracovních činností	• žák vypráví o profesi svých rodičů • žák objevuje a poznává nejrozšířenější činnosti lidí • žák si váží výsledků práce své i druhých	• <i>práce fyzická a duševní, zaměstnání</i> • <i>práce, zábava, umění, cestování, nakupování, získávání informací ...</i>	PT 1.1; PT 1.2
LIDÉ A ČAS			
• žák využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti a budoucnosti	• žák se orientuje v časových údajích • žák rozpoznává rozdíly mezi dějem v minulosti, přítomnosti a budoucnosti • žák upevňuje dodržování základních pravidelných činností denního režimu	• <i>orientace v čase a časový řád</i> • určování času, hodiny • čas jako fyzikální veličina • kalendáře • generace • denní režim • rok, měsíc, den • roční období • <i>čas na práci, hry odpočinek</i>	PT 1.1
• žák uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost	• žák pojmenovává a popisuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí na příkladech porovnává minulost a současnost	• <i>současnost a minulost</i> • v našem životě • průběh lidského života • státní svátky a významné dny, tradice	PT 1.1
ROZMANITOST PŘÍRODY			
• žák pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	• žák pozoruje, popisuje a porovnává viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	• <i>roční období</i> • <i>přírodní společenstva (ekosystémy)</i>	PT 1.1

znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chování a činnostmi vztah ke zdraví	• žák uplatňuje základní návyky osobní hygieny, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky; projevuje vhodné chování a činnosti ve vztahu ke zdraví (sport,...)	• pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou • průběh lidského života • <i>hygiena</i> (stres a jeho rizika) • <i>zdravý životní styl</i> • <i>denní režim</i> • <i>pitný režim</i> • <i>správná výživa, výběr potravin</i> • <i>vhodná skladba stravy</i> • <i>nemoc, drobné poranění, přenosné nemoci</i> • <i>první pomoc (BOZP)- při drobných poraněních- způsob sebeochrana při poskytování PP</i>	
• žák rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	• žák se seznamuje a uvědomuje si nebezpečí různého charakteru • žák se seznamuje a učí se rozpoznávat a charakterizovat, co je bezpečné místo pro hru a trávení volného času • žák se seznamuje a uplatňuje základní pravidla účasti silničního provozu v roli chodce • uvede základní ochranné prvky v silniční dopravě v roli chodce a cyklisty, cíleně je používá (chodec už na úrovni 2. ročníku) • žák se učí odmítat návykové látky, seznamuje se se zásadami bezpečného internetu, počítače	• <i>osobní bezpečí</i> - bezpečné chování v rizikovém prostředí (BOZP) • <i>osobní bezpečí</i> – ve škole, doma, na veřejnosti, bezpečné chování v silničním provozu • <i>dopravní značky</i> • <i>předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky)</i> • <i>návykové látky a zdraví</i> • odmítání návykových látek	PT 1.1; PT 1.2; PT 1.3

		počítače	
• žák se chová obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek	• žák nacvičuje vhodné chování při snaze neznámého člověka o navazování kontaktu • žák si osvojuje rozhodné způsoby odmítání • žák procvičuje dovednost přivolat pomoc • žák si osvojuje způsoby komunikace s operátory tísňových linek	• <i>krizové situace (šikana atd.)</i> • <i>modelové situace</i> • <i>služby odborné pomoci</i> • <i>důležitá telefonní čísla</i> • <i>modelové situace k přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví přes tísňovou linku</i>	PT 1.1; PT 1.2; PT 1.3
• žák reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	• žák adekvátně reaguje na pokyny dospělých při nebezpečí	• <i>situace hromadného ohrožení</i> • <i>postupy v případě ohrožení (varovný signál, evakuace)</i> • <i>požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru)</i>	PT 1.1; PT 1.2; PT 1.3

Člověk a svět

3. ročník

Očekávaný výstup z RVP	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
MÍSTO, KDE ŽIJEME			
žák vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	- žák se bezpečně orientuje v nejbližším okolí bydliště, zná nejkratší a nejbezpečnější trasu domov – škola - žák zvládá bezpečné způsoby pohybu a chování v silničním provozu při cestě do školy a ze školy, charakterizuje nebezpečná místa - žák se bezpečně orientuje v prostředí domova a školy - žák rozpoznává riziková místa a situace ve svém okolí	- domov - orientace v místě bydliště - popis okolí - škola - okolí školy, bezpečná cesta do školy - prostředí domova - adresa, kontakt na rodiče - popis domova - škola – prostředí školy, činnosti ve škole - riziková místa a situace ve škole, v obci, doma, ...	PT 1.1; PT 1.2; PT 2.1 PT 1.1; PT 2.1
žák začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obecního centra ČR, pozoruje a popisuje změny v nejbližším okolí, obci (městě)	- žák pojmenuje nejdůležitější části a místa obce - žák se orientuje v obci určuje základní směry do jiných částí obce a umístění vyznačených budov a zaznamenává do mapy	- obec, místní krajina – její části: - poloha v krajině - minulost a současnost obce (města) - význačné budovy - dopravní síť	PT 1.1

• žák rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost	• žák ukáže hlavní zeměpisné dominanty v místní krajině, vodní toky a plochy, silnice, železniční trať, lesní a rekreační oblasti • žák vyjadřuje různými způsoby estetické hodnoty a rozmanitosti krajiny	• <i>okolní krajina</i> (místní oblast, region) – zemský povrch a jeho tvary, vodstvo na pevnině, rozšíření půd, rostlinstva a živočichů, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí, orientační body a linie, světové strany	PT 1.1
LIDÉ KOLEM NÁS			
• žák rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi; projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům	• žák rozlišuje základní a širší příbuzenské vztahy • žák charakterizuje role v rodině • žák ovládá, chování ke členům rodiny, domácím zvířatům, rostlinám, vlastnímu i společnému majetku, ke známým i méně známým osobám • žák rozlišuje základní rozdíly mezi spolužáky a lidmi ve svém okolí • žák se vhodně chová v různých situacích a zvládá základní pravidla slušného chování • žák uplatňuje za pomoci dospělé osoby možnosti řešení sporů nenásilným způsobem, nevynucuje si požadavky násilím, učí se respektovat odlišné názory a zájmy jiných	• <i>rodina</i> – postavení jedince v rodině – role člena rodiny – příbuzenské a mezigenerační vztahy – života funkce rodiny – práce fyzická a duševní • modelové situace, ranní kruhy, „schodišťáky“ • <i>soužití lidí</i>- mezilidské vztahy - komunikace • <i>soužití lidí</i> • pomoc nemocným a sociálně slabým • tolerance k odlišnostem • chování lidí • vlastnosti lidí- ohleduplnost, etické zásady, postupné zvládání	PT 1.1; PT 1.2; PT 2.2

		vlastní emocionalitu • pravidla slušného chování • rizikové chování, předcházení konfliktům	
• žák odvodí význam a průběh různých povolání a pracovních činností	• žák se rámcově orientuje v profesi svých rodičů • žák zná a chápe nejrozšířenější činnosti lidí • žák si váží výsledků práce své i druhých	• práce fyzická a duševní, zaměstnání • práce, zábava, umění, cestování, nakupování, získávání informací ...	PT 1.1; PT 1.2
LIDÉ A ČAS			
• žák využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti a budoucnosti	• žák se orientuje v čase • žák chápe rozdíl mezi dějem v minulosti, přítomnosti, budoucnosti • žák dodržuje základní pravidelné činnosti denního režimu a jejich vhodnou délku	• orientace v čase a časový řád – určování času, hodiny – čas jako fyzikální veličina – kalendáře – generace – denní režim – rok, měsíc, den – roční období • čas na práci, hry, odpočinek	PT 1.1

• žák pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu a interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem v němž žije	• žák pojmenuje některé památky, významné události regionu, některé rodáky, významné události regionu, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí, na příkladech porovnává minulost a současnost	• <i>regionální památky</i> – péče o památky, rodáci, události, pověsti báje	PT 1.1
• žák uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost	• žák aplikuje poznatky o sobě, o rodině,... a poznává vlastní kořeny • žák na příkladech porovnává minulost a současnost	• <i>současnost a minulost</i> – v našem životě – průběh lidského života – státní svátky a významné dny, tradice	PT 1.1
ROZMANITOST PŘÍRODY			
• žák pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	• žák pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	• <i>roční období</i> • <i>přírodní společenstva</i> (ekosystémy) • <i>krajina</i> • <i>oběh vody v přírodě</i> • příklady některých přírodních jevů a zákonitostí • <i>rizika v přírodě spojená s ročními obdobími a sezónními činnostmi</i> • <i>mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi</i>	PT 1.1
• žák roztrídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé	• žák třídí některé přírodniny podle nápadných znaků	• <i>neživá příroda</i> • <i>živá příroda</i> – rostliny	PT 1.1

lokalitě	• žák uvádí příklady výskytu organismů ve známé lokalitě • žák vnímá sebe jako součást přírody a chápe nutnost ochrany přírody	– živočichové – houby • <i>rovnováha v přírodě</i> – základní společenstva • <i>ohleduplné chování v přírodě a ochrana přírody</i> – odpovědnost lidí – ochrana a tvorba životního prostředí – ochrana rostlin a živočichů – likvidace odpadů – živelné pohromy a ekologické katastrofy	PT 1.1; PT 1.3
• žák provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů	• žák poznává veličiny na základě praktických činností • žák určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti • žák změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů	• <i>základní veličiny</i> – délka – hmotnost – objem – teplota + skupenství vody – čas	PT 1.1
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ			
• žák uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chování a činností vztah ke zdraví	• žák pojmenuje elementární části lidského těla a chápe základní funkce orgánů • žák uplatňuje a pravidelně řadí do denního režimu základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní	• <i>lidské tělo</i> – životní potřeby a projevy – základní stavba a funkce – průběh lidského života • <i>hygiena (stres a jeho rizika)</i> • <i>zdravý životní styl</i> • <i>denní režim</i>	PT 1.1

	návyky; projevuje vhodné chování a činnosti ve vztahu ke zdraví (sport,...)	• <i>pitný režim</i> • <i>správná výživa, výběr potravin</i> • <i>vhodná skladba stravy</i> • <i>nemoc, drobné poranění, přenosné nemoci</i> • <i>první pomoc (BOZP)- při drobných poraněních- způsob sebeochrana při poskytování PP</i>	
• žák rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	• žák si uvědomuje nebezpečí různého charakteru • žák rozpoznává a charakterizuje, co je bezpečné místo pro hru a trávení volného času • žák uplatňuje základní pravidla účasti silničního provozu v roli chodce a cyklisty • prokazuje v situaci dopravního hřiště bezpečné způsoby chování a jednání v roli cyklisty • uvede základní ochranné prvky v silniční dopravě v roli chodce a cyklisty, cíleně je používá • charakterizuje bezpečné a ohleduplné jednání v prostředcích hromadné přepravy a při akcích školy je uplatňuje • žák zvládá odmítnutí návykových látek,, seznamuje se se zásadami bezpečného internetu, počítače • žák rozpoznává a předvídá rizika v různých prostředích	• <i>osobní bezpečí</i> - bezpečné chování v rizikovém prostředí (BOZP) • <i>osobní bezpečí</i> – ve škole, doma, na veřejnosti, bezpečné chování v silničním provozu • <i>dopravní značky</i> • <i>předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky)</i> • dopravní hřiště, doprava veřejnými prostředky hromadné přepravy při akcích školy • <i>návykové látky a zdraví</i> – odmítání návykových látek – počítače	PT 1.1; PT 1.2; PT 1.3

• žák se chová obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek	• žák nacvičuje vhodné chování při snaze neznámého člověka o navazování kontaktu • žák si osvojuje rozhodné způsoby odmítání • žák procvičuje dovednost přivolat pomoc • žák zvládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek	• <i>krizové situace (šikana atd.)</i> – modelové situace • <i>služby odborné pomoci</i> • <i>důležitá telefonní čísla</i> • <i>modelové situace k přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví přes tísňovou linku</i>	PT 1.1; PT 1.2; PT 1.3
• žák reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	• žák adekvátně reaguje na pokyny dospělých při nebezpečí	• <i>situace hromadného ohrožení</i>	PT 1.1; PT 1.2; PT 1.3

8.2 Charakteristika předmětu: PŘÍRODOVĚDA

Vyučovací předmět **Přírodověda** je určen pro ročníky druhého období tj. 4. a 5. ročník.

Jeho obsahem je celá vzdělávací oblast Člověk a jeho svět, která je v RVP ZV určena pro 1. stupeň. Takto pojatý předmět vyžaduje širokou škálu forem práce. Žáci zde získávají základní vědomosti o Zemi, člověku a technice, poznávají základní jevy a vztahy v přírodě, souvislosti mezi organismy navzájem, mezi organismy a prostředím i mezi člověkem a ostatní biosférou.

Utvářejí si kladný vztah k přírodě, ke svému zdraví a zdravému způsobu života i k ochraně životního prostředí jako celku.

Začleňujeme krátkodobé projekty, při pobytech ve zdravotně příznivém prostředí využíváme možnosti, které nabízejí specifika dané oblasti. Realizujeme také prostřednictvím dlouhodobých (i celoročních) ročníkových i celoškolních projektů (př. třídění odpadů, Projekt les ...)

Jednotlivé části vyučovacího předmětu se snažíme vhodně propojovat mezi sebou i s mimoškolními činnostmi.

Výuka probíhá většinou ve kmenových třídách. Tam, kde je to organizačně nutné, jsou dva ročníky spojeny do jedné třídy. V 5. ročníku je týdenní časová dotace posílena o jednu hodinu z důvodu potřeb žáků k ověřování vlastních hypotéz přiměřených věku a jejich ověřování v praxi.

Zásadní a výchovné vzdělávací postupy, které ve vyučovacím předmětu **Přírodověda** směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení KK 1

- rozvíjet u žáků dovednosti potřebné k osvojování učiva
- vést žáky k aktivnímu vyhledávání a třídění informací a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívat
- vést žáky k pozorování a experimentování, k porovnávání získaných výsledků, k posuzování a vyvozování závěrů pro jejich využití v budoucnosti
- rozvíjet u žáka pochopení smyslu a cíle učení, pozitivního vztahu k učení, posouzení vlastního pokroku, překážek či problémů bránících učení
- na základě prožitku úspěchu vést žáky k potřebě dalšího studia a celoživotního vzdělávání
- nabízet žákům různé způsoby metody a strategie učení, které jim umožní učit se samostatně organizovat a řídit vlastní učení

Kompetence k řešení problémů KK 2

- vést žáky k vnímání problémových situací ve škole i mimo ni, učit je rozpoznávat a chápat problémy, přemýšlet o nesrovnalostech a jejich příčinách, promýšlet a naplánovat způsob řešení problémů, učit je využívat k tomu vlastního úsudku a vlastních zkušeností
- ukázat žákům různé zdroje informací, které mohou vést k řešení problémů a vést je k jejich ověřování a srovnávání
- vést žáky k ověřování správnosti řešení problému

Kompetence komunikativní KK 3

- nabízet žákům dostatek příležitostí k porozumění probíraných jevů
- vést žáky k naslouchání druhých lidí, porozumění jim, k vhodnému reagování na ně, účinnému zapojování se do diskuse, k obhajobě svého názoru a vhodné argumentaci
- rozvíjet u dětí dovednost správně, výstižně a logicky formulovat své myšlenky a názory na lidskou společnost, přírodní jevy a historické události

- předkládat žákům různé typy textů a obrazových materiálů o probíraných tématech (kroniky, encyklopedie, učebnice, návody, odborná literatura, internet ...), reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění
- vést žáky k využívání širokých možností informačních a komunikačních prostředků

Kompetence sociální a personální KK4

- vytvářet příležitosti k tomu, aby žáci mohli diskutovat v malých skupinách i v rámci celé třídy
- vést žáky k podílu na utváření příjemné atmosféry ve třídě i celé škole, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi se učí přispívat k upevňování dobrých mezilidských vztahů
- vést žáky k tomu, aby dokázali poskytnout pomoc nebo o ni požádat
- vytváříme příležitosti k tomu, aby každý žák měl možnost přispívat k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, školy
- vést žáky k ocenění druhých lidí, k respektování různých hledisek a čerpání poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
- vést žáky k vytváření si pozitivní představy o sobě samém (sebedůvěra, seberozvoj, sebeuspokojení a sebeúcta)

Kompetence občanské KK5

- vést žáky k seznamování, respektování a zachování našich tradic a kulturního i historického dědictví
- vést žáky k chápání základní vztahů v různých ekosystémech a souvisejících environmentálních problémech, k respektování požadavků na kvalitní životní prostředí, k rozhodování se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti
- ukázat žákům význam jednotlivých složek životního prostředí i prostředí jako celku
- vést žáky k chápání základních principů společenských norem, k uvědomování si svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- vést žáky k zodpovědnému chování a k dovednosti poskytnout dle svých možností účinnou pomoc v krizových situacích i situacích ohrožujících život a zdraví člověka

Kompetence pracovní KK 6

- vést žáky k bezpečnému používání materiálů, nástrojů a vybavení s ohledem na jejich zdravotní a hygienická rizika, k dodržování vymezených pravidel, k plnění povinností a závazků a adaptaci na změněné nebo nové pracovní podmínky a udržování učebního prostoru
- vést žáky k práci dle návodu, předem stanoveného postupu a umožnit jim hledat vlastní postup
- vést žáky k ochraně životního prostředí i ochraně kulturních a společenských hodnot

Přírodověda

4.ročník

Očekávaný výstup	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
ROZMANITOST PŘÍRODY			
žák objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé, neživé přírody, přijímá rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka	- žák objevuje a zjišťuje význam a propojenost živé, neživé přírody a jejich vliv na životní podmínky v regionu ČR - žák sleduje a hodnotí vliv člověka na přírodu	<i>životní podmínky</i> - rozmanitost podmínek života - význam rostlinstva a živočišstva - význam ovzduší, vodstva a půd <i>látky a jejich vlastnosti</i> - vlastnosti - porovnávání látek - změny látek a skupenství - měření veličin s praktický využívání základních jednotek <i>voda a vzduch</i> - výskyt - vlastnosti a forma - oběh vody v přírodě - vlastnosti, složení a proudění vzduchu - význam pro život	

		• <i>nerosty, horniny a půda</i> – vlastnosti, zvětrávání, činnost člověka – vznik půdy a jejich význam	
• žák porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organizmech, prakticky třídí organismy do základních skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy	• žák pozoruje konkrétní projevy života • žák dle svých schopností prakticky třídí organismy • žák porovnává projevy života, organismy • žák využívá k práci klíče a atlasy	• <i>rostliny, houby živočichové</i> – znaky života – životní prostředí a projevy – průběh a způsob života, výživa – stavba těla u některých nejznámějších druhů regionu ČR – třídění organismů (klíče, atlasy) – význam v přírodě	
• žák založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu	• žák na základě pokusů poznává porovnává, popisuje, posuzuje, vyhodnocuje a vysvětluje správnost navržené hypotézy	• <i>pokusy z živé a neživé přírody</i>	
• žák zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí	• žák zkoumá základní společenstva vztahy mezi organismy, sleduje přizpůsobení organismů prostředí	• <i>rovnováha v přírodě</i> – základní společenstva – vzájemné vztahy mezi organismy – význam rovnováhy	

● žák zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat	● žák rozlišuj aktivity člověka působící na přírodu a hodnotí je	● <i>ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody</i> – odpovědnost lidí – ochrana a tvorba životního prostředí – ochrana rostlin a živočichů – třídění a likvidace odpadů – živelné pohromy a ekologické katastrofy	
● žák stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí; v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit	● žák se seznámí v modelových situacích s ohrožením bezpečí, v běžných situacích volí správné situace ochrany, přivolání pomoci i pomoci jiným ● žák uvede přírodní jevy i jiné situace, které mohou ohrozit lidské zdraví a životy, vymezí (vybere z příkladů) vhodný způsob ochrany ● žák v modelových situacích prokáže schopnost vhodně reagovat na pokyny dospělých a jednat v souladu s pravidly ochrany	● modelové situace ohrožení, nebezpečí ● vhodné reakce na pokyny dospělých	
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ			
● žák účelně plánuje svůj čas, pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob	● žák hledá možnosti, jak účelně plánovat svůj čas (s ohledem na potřeby i jiných osob)	● <i>péče o zdraví</i> – denní režim, pitý režim, pohybový režim – osobní, intimní a duševní hygiena (stres a jeho rizika) – reklamní vlivy	

● žák uplatňuje účelně způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista	● žák rozpoznává situace ohrožující zdraví a uplatňuje účelné způsoby chování v daných či simulovaných situacích ● žák uvede základní ochranné prvky v silniční dopravě v roli chodce a cyklisty, cíleně je používá ● žák charakterizuje bezpečné a ohleduplné jednání v prostředcích hromadné přepravy a při akcích školy je uplatňuje ● žák v modelových situacích (vycházka, výlet) vyhodnotí nebezpečná místa v silničním provozu a v hromadné dopravě (v méně známých místech obce, v neznámých místech mimo obec) a určuje vhodný způsob bezpečného chování	● <i>situace hromadného ohrožení</i> ● <i>osobní bezpečí</i> – bezpečné chování v rizikovém prostředí – krizové situace (šikana, týrání, sexuální zneužívání atd.) – brutalita a jiné formy násilí (v životních situacích, v médiích) ● bezpečné chování v silničním provozu – bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce a cyklisty ● <i>dopravní značky</i> ● <i>předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky)</i> ● vycházka, dopravní hřiště, doprava veřejnými prostředky hromadné přepravy při akcích školy	Prevence sociálně patologických jevů
● žák předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek	● žák předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek	● <i>návykové látky a zdraví</i> – odmítání návykových látek – hraní automaty, počítače a ostatní média	
● žák uplatňuje základní dovednosti a zvyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou	● žák uplatňuje základní dovednosti a návyky souvisejících s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou ve škole doma	● <i>péče o zdraví</i> ● <i>zdravá výživa</i>	Pč (vaření a stolování)

• žák rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobné poranění a zajistí lékařskou pomoc	• žák ošetří drobné poranění a zajistí lékařskou pomoc • žák se učí zhodnotit situaci a vyhledává pomoc dospělého • žák se seznamuje se život ohrožujícími zraněními	• <i>péče o zdraví</i> – nemoc – drobné úrazy a poranění – život ohrožující zranění – první pomoc, zajištění lékařské pomoci (zavolání dospělého, zná 155, ví kde je telefon,...)	
• žák uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku	• žák se seznamuje se závadami partnerského soužití • žák uplatňuje ohleduplnost chování k danému pohlaví	• <i>partnerství, rodičovství</i> • <i>základy sexuální výchovy</i> – rodina a partnerství – biologické a psychologické změny v dospívání	

Přírodověda

5.ročník

Očekávaný výstup	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
ROZMANITOST PŘÍRODY			
žák objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé, neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka	- žák objevuje a zjišťuje význam a propojenost živé, neživé přírody a jejich vliv na životní podmínky na zemi. - žák sleduje a hodnotí vliv člověka na přírodu	<i>životní podmínky</i> - rozmanitost podmínek života na zemi - význam rostlinstva a živočišstva na zemi - podnebí a počasí <i>člověk a přírodní zdroje</i> - některé hospodářsky významné horniny, nerosty - další přírodní zdroje (obnovitelné a neobnovitelné)	
žák vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi, jako součásti vesmíru, souvislosti s rozdělením času a střídáním ročních období	- žák získává základní poznatky o zemi, sluneční soustavě - žák hledá souvislosti v zákonitostech vesmíru s rozdělením času a střídáním ročních období na zemi	<i>vesmír a Země</i> - den a noc - roční období - sluneční soustava	

• žák porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organizmech, prakticky třídí organismy do základních skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy	• žák na základě získaných zkušeností vyvozuje a objasňuje základní projevy života organismů • žák prakticky třídí organismy	• <i>rostliny, houby živočichové</i> – životní proběhy a projevy – průběh a způsob života, výživa – stavba těla u některých druhů na Zemi – třídění organismů – význam v přírodě a pro člověka	
• žák založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu	• žák na základě pokusů poznává porovnává, popisuje, posuzuje, vyhodnocuje a vysvětluje správnost navržené hypotéz	• pokusy: lidé a technika (páka, kladka,...) + měření veličin s praktickým základ. jednotek	
• žák zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat	• žák rozliší a hodnotí aktivity člověka působící na přírodu • žák aplikuje získané poznatky v životě školy i regionu (Země-globální výchova)	• <i>ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody</i> – odpovědnost lidí – ochrana a tvorba životního prostředí – ochrana rostlin a živočichů – likvidace odpadů – živelné pohromy a ekologické katastrofy	
• žák stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí; v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit	• žák zvládá chování v modelových situacích ohrožení bezpečí, v běžných situacích volí správné situace ochrany, přivolání pomoci i pomoci jiným • žák uvede přírodní jevy i jiné situace, které mohou ohrozit lidské zdraví a životy, vymezí (vybere z příkladů) vhodný způsob ochrany	• modelové situace ohrožení, nebezpečí • vhodné reakce na pokyny dospělých	

	• žák v modelových situacích prokáže schopnost vhodně reagovat na pokyny dospělých a jednat v souladu s pravidly ochrany		
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ			
• žák využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života	• žák poznává potřeby a projevy lidského těla • žák poznává a vysvětluje základní stavbu a funkci • žák využívá poznatků pro zdravý způsob života	• <i>lidské tělo</i> – životní potřeby a projevy – základní stavba a funkce – pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou • <i>naše tělo a zdraví , zdravá výživa</i>	
• žák rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jejich narození	• žák rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození	• <i>základy lidské reprodukce</i> – vývoj jedince (etapy lidského života)	
• žák účelně plánuje svůj čas, pro učení, práci, zábavu a odpočinek, podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob	• Žák účelně plánuje svůj čas (práce i odpočinek) s ohledem na oprávněné nároky jiných osob	• <i>péče o zdraví</i> – denní režim, pitý režim, pohybový režim – osobní, intimní a duševní hygiena (stres a jeho rizika) – reklamní vlivy	
• žák uplatňuje účelně způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí	• žák pozná situace ohrožující zdraví a uplatňuje v praxi či v modelových situacích účelné způsoby chování	• <i>situace hromadného ohrožení</i> • <i>osobní bezpečí</i> – bezpečné chování v rizikovém prostředí (+ BOZP) – krizové situace (šikana, týrání,	Prevence sociálně patologických jevů

odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista	• žák uvede základní ochranné prvky v silniční dopravě v roli chodce a cyklisty, cíleně je používá • žák charakterizuje bezpečné a ohleduplné jednání v prostředcích hromadné přepravy a při akcích školy je uplatňuje • žák v modelových situacích (vycházka, výlet) vyhodnotí nebezpečná místa v silničním provozu a v hromadné dopravě (v méně známých místech obce, v neznámých místech mimo obec) a určuje vhodný způsob bezpečného chování	sexuální zneužívání) brutalita a jiné formy násilí (v životních situacích, v médiích) služby odborné pomoci krizová centra • bezpečné chování v silničním provozu • <i>dopravní značky</i> • <i>předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky)</i> • vycházka, dopravní hřiště, doprava veřejnými prostředky hromadné přepravy při akcích školy • bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce a cyklisty	
•žák předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek	• žák předvede, objasní, rozebere situaci, zhodnotí a vyvodí závěry	• <i>návykové látky a zdraví</i> – odmítání návykových látek – hrací automaty, počítače – ostatní média – závislost – nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií	

● žák uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou	● žák uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou ve škole i doma	● <i>péče o zdraví</i> – nebezpečí civilizačních chorob ● <i>zdravá výživa</i>	Pč (vaření, stolování)
● žák rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc	● žák ošetří drobná poranění, zajistí lékařskou pomoc ● žák zhodnotí situaci a dokáže vyhledává pomoc dospělého ● žák se učí odpovědnosti za vzniklou situaci ● žák rozpozná život ohrožující zranění	● <i>péče o zdraví</i> – nemoc – drobné úrazy a poranění – život ohrožující zranění – první pomoc – úrazová zábrana (předcházení úrazům) ● <i>centrální záchranný systém</i>	
● žák uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku	● žák se seznamuje se zásadami partnerského soužití (tolerance, komunikace, odpovědnost) ● žák uplatňuje ohleduplnost chování v partnerském soužití	● <i>partnerství</i> – rodina a partnerství ● <i>rodičovství</i> ● <i>základy sexuální výchovy</i> – rodina a partnerství – biologické a psychologické změny v dospívání – etická stránka sexuality – <i>HIV/AIDS (cesty přenosu)</i>	

8.3 Charakteristika předmětu: VLASTIVĚDA

Vyučovací předmět **Vlastivěda** je určen pro ročníky druhého období tj. 4. a 5. ročník. Jeho obsahem je celá vzdělávací oblast Člověk a jeho svět, která je v RVP ZV určena pro 1. stupeň.

Žáci zde získávají základní vědomosti o významných přírodních, hospodářských, společenských, kulturních a historických okolnostech života lidí a o výsledcích jejich činnosti, s důležitými událostmi a významnými osobnostmi regionálních a národních dějin. Formuje u žáků vědomí příslušnosti k vlastnímu národu, pěstuje žádoucí hodnotové orientace, rozvíjí zájem žáků o poznávání života, tradic, zvyklostí a zvláštností společenství v různých historických obdobích a v různých kulturních oblastech světa. Dále na základě poznatků z nižších ročníků prohlubuje znalosti práce s různými druhy map a jejich využití v praktickém životě.

Jednotlivé části vyučovacího předmětu se snažíme vhodně propojovat mezi sebou i s mimoškolními činnostmi.

Výuka probíhá většinou ve kmenových třídách. Tam, kde je to organizačně nutné, jsou dva ročníky spojeny do jedné třídy. V 5. ročníku je týdenní časová dotace posílena o jednu hodinu z důvodu potřeb žáků prohlubovat znalosti prostřednictvím získávání informací (PC, internet, literatura, média, tisk ...)

Zásadní a výchovné vzdělávací postupy, které ve vyučovacím předmětu **Vlastivěda** směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení KK 1

- rozvíjet u žáků dovednosti potřebné k osvojování učiva
- vést žáky k aktivnímu vyhledávání a třídění informací a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívat
- rozvíjet u žáka pochopení smyslu a cíle učení, pozitivního vztahu k učení, posouzení vlastního pokroku, překážek či problémů bránících učení
- na základě prožitku úspěchu vést žáky k potřebě dalšího studia a celoživotního vzdělávání
- nabízet žákům různé způsoby metody a strategie učení, které jim umožní učit se samostatně organizovat a řídit vlastní učení

Kompetence k řešení problémů KK 2

- vést žáky k vnímání problémových situací ve škole i mimo ni, učit je rozpoznávat a chápat problémy, přemýšlet o nesrovnalostech a jejich příčinách, promýšlet a naplánovat způsob řešení problémů, učit je využívat k tomu vlastního úsudku a vlastních zkušeností
- ukázat žákům různé zdroje informací
- na základě historických poznatků vést žáky ke kritickému myšlení a uvědomování si zodpovědnosti za svá rozhodnutí

Kompetence komunikativní KK 3

- nabízet žákům dostatek příležitostí k porozumění probíraných jevů
- vést žáky k naslouchání druhých lidí, porozumění jim, k vhodnému reagování na ně, účinnému zapojování se do diskuse, k obhajobě svého názoru a vhodné argumentaci
- rozvíjet u žáků dovednost správně, výstižně a logicky formulovat své myšlenky a názory na lidskou společnost, přírodní jevy a historické události
- předkládat žákům různé typy textů a obrazových materiálů o probíraných tématech (kroniky, encyklopedie, učebnice, návody, odborná literatura, internet ...), reaguje na ně a tvořivě je využívá

ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění

- vést žáky k využívání širokých možností informačních a komunikačních prostředků

Kompetence sociální a personální KK4

- vytvářet příležitosti k tomu, aby žáci mohli diskutovat v malých skupinách i v rámci celé třídy
- vést žáky k podílu na utváření příjemné atmosféry ve třídě i celé škole, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi se učí přispívat k upevňování dobrých mezilidských vztahů
- vytváříme příležitosti k tomu, aby každý žák měl možnost přispívat k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, školy
- vést žáky k ocenění druhých lidí, k respektování různých hledisek a čerpání poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
- vést žáky k vytváření si pozitivní představy o sobě samém (sebedůvěra, seberozvoj, sebeuspokojení a sebeúcta)

Kompetence občanské KK5

- vést žáky k seznamování, respektování a zachování našich tradic a kulturního i historického dědictví
- vést žáky k respektování požadavků na kvalitní životní prostředí, k rozhodování se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti
- vést žáky k chápání základních principů společenských norem, k uvědomování si svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- vést žáky k zodpovědnému chování a k dovednosti poskytnout dle svých možností účinnou pomoc v krizových situacích

Kompetence pracovní KK 6

- vést žáky k ochraně kulturních a společenských hodnot
- žák poznává podstatu, cíl a riziko podnikání, rozvíjí své podnikatelské myšlení

Vlastivěda

4.ročník

Očekávaný výstup z RVP	Školní výstup	Učivo	Přesahy a vazby
MÍSTO, KDE ŽIJEME			
žák určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu	- žák určí a vysvětlí polohu svého bydliště (pobytu) vzhledem ke krajině a státu - žák rozpozná riziková místa a situace ve svém okolí	- obec, město bydliště, pobyt - místní krajina - její části - poloha v krajině - riziková místa v okolí působnosti žáka	
žák určí světové strany i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě	- žák se učí určovat světové strany (S, J, V, Z) - žák používá k orientaci podle světových stran kompas - žák se řídí podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě	- světové strany (S, J, V, Z), orientační body a linie v krajině - práce s kompasem - bezpečný pohyb a pobyt v přírodě	
žák rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map	žák rozpozná náčrt, plán, základní typy map	- náčrty, plány - mapy obecně zeměpisné a tematické (obsah grafika, vysvětlivky)	

• žák vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky	• žák vyhledává jednoduché údaje na mapách ČR	• mapy ČR • region ČR – zemský povrch a jeho tvary – vodstvo na pevnině – historie osídlování našeho území (výhodné podmínky pro život)	
• žák vyhledává typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodaření a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického	• žák vyhledává a seznamuje se s typickými regionálními zvláštnostmi ČS a posuzuje jejich význam	• regiony ČR – vybrané oblasti ČR – Praha – hlavní město – surovinové zdroje – dary země (zemědělství) • naše vlast – národ – památná místa – zvláštnosti přírodní, historické, politické a vlastnické	
• žák zprostředkuje ostatním zkušenosti zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích	• žák zprostředkovává své zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest po ČR i jiných zemích	• zážitky z vlastních cest	
• žák rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam	• žák rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce • žák rozezná symboly našeho státu a objasní jejich význam	• základ státního zřízení a politického systému ČR • státní správa a samospráva • symboly státu a jejich význam • armáda ČR	

LIDÉ A ČAS			
• žák pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy	• žák pracuje s časovými údaji, snaží se chápat vztahy mezi ději a jevy	• <i>orientace v čase a časový řád</i> - určování času - čas jako fyzikální veličina - denní režim - roční období - kalendáře - letopočet - dějiny jako časový sled událostí	
• žák využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek	• žák se seznamuje s archivy, knihovnami, sbírkami muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti • zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek	• <i>dle možností návštěvy archivů, knihoven, sbírek, galerií</i> • <i>regionální památky</i> - péče o památky • <i>báje, mýty, pověsti – minulost kraje a předků</i> • <i>domov</i> • <i>vlast</i> • <i>rodný kraj</i>	
• žák rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik	• žák rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik	• <i>současnost a minulost v našem životě – vlast i region</i> • <i>pravěk až raný novověk (Habsburkové)</i>	

• žák srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik	• žák srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik	• <i>proměny způsobu života</i> - bydlení - předměty denní potřeby - průběh lidského života v dějinách našeho národa	
• žák objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů	• žák se seznamuje s historickými důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů	• <i>státní svátky a významné dny</i>	

ZŠ A MŠ SLAPY -

Vlastivěda

5.ročník

Očekávaný výstup z RVP	Školní výstup	Učivo	Přesahy a vazby
MÍSTO, KDE ŽIJEME			
žák určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu	- žák určí a vysvětlí polohu ČR vzhledem k Evropě (a světu) - žák rozpozná riziková místa a situace	<i>Evropa a svět</i> - ČR a Evropa - Kontinenty - riziková místa v okolí působnosti žáka	
žák určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě	- žák určí světové strany - žák používá k orientaci podle světových stran kompas a buzolu	<i>hlavní a vedlejší světové strany</i> <i>orientační body a linie v krajině</i> <i>práce s kompasem a buzolou</i>	
žák rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map	žák pracuje s náčrty, plány a mapami	<i>mapy obecně zeměpisné a tematické (obsah grafika, vysvětlivky)</i>	
žák vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapě Evropy a polokouli	žák vyhledává jednoduché údaje na mapě Evropy a polokouli	<i>Evropa a svět</i> - státy Evropy (vodopis, horopis, hlavní města,...) - EU - cestování	

• žák vyhledává typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodaření a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického	• žák vyhledává typické zvláštnosti Evropy a posuzuje jejich význam • žák se seznamuje s hospodářstvím ČR	• <i>regiony Evropy</i> • <i>evropské státy</i> (jejich specifika přírodní, historická, politická, správní, vlastnická) • <i>co je to hospodářství</i> • <i>zemědělská výroba</i> • <i>průmysl</i> • <i>doprava</i>	
• žák zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích	• žák zprostředkuje dle možností své zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest po Evropě nebo ze zkušeností z jiných informačních zdrojů	• <i>ČR, Evropa a svět</i> – cestování – zážitky z vlastních cest • <i>práce s encyklopediemi, internet,...</i>	
LIDÉ A ČAS			
• žák pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy	• žák pracuje s časovými údaji, chápe vztahy mezi ději a jevy	• <i>orientace v čase a časový řád</i> – dějiny jako časový sled událostí – časová osa (slohy)	
• žák využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí, galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti	• žák využívá různé informační zdroje pro pochopení minulosti	• <i>dle možností návštěvy archivů, knihoven, sbírek, muzeí a galerií, internet</i>	
• žák zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých a movitých kulturních památek	• žák zdůvodňuje základní význam chráněných částí přírody, kulturních památek	• <i>kulturní památky</i> • <i>chráněné části přírody</i>	EVVO

• žák rozezná současné, minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti s využitím regionálních specifik	• žák rozeznává a orientuje se v hlavních reáliích minulosti naší vlasti	• <i>od počátku vzkříšení českého národa po současnost (regionální specifika)</i> • <i>doba pobělohorská až k demokracii (Sametová revoluce, NATO, EU, prezidenti)</i>	
• žák srovnává a hodnotí na vybraných ukazatelích způsob života a práce předků na našem území v minulosti s využitím regionálních specifik	• žák srovnává a hodnotí na vybraných ukazatelích způsob života a práce předků na našem území v minulosti s využitím regionálních specifik	• <i>cestovatelé a objevitelé (svět práce a techniky, jubilejní výstava,...)</i>	
• žák objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů	• žák objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů	• <i>státní svátky</i> • <i>významné dny</i> - <i>historické důvody</i>	
LIDÉ KOLEM NÁS			
• žák vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)	• žák vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)	• <i>soužití lidí</i> - <i>mezilidské vztahy</i> - <i>kommunikace</i> - <i>principy demokracie</i> - <i>obchod, firmy</i> - <i>zájmové spolky</i> - <i>politické strany</i> - <i>círky</i> - <i>pomoc nemocným, sociálně slabým</i> - <i>společný „evropský dům“</i>	
• žák rozlišuje základní rozdíly mezi	• žák rozlišuje základní rozdíly mezi	• <i>chování lidí</i>	

lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl a dohodne se na společném postupu řešení	jednotlivci, obhájí při konkrétních činnostech své názory, popřípadě připustí svůj omyl, dohodne se na společném postupu a řešení se spolužáky	– vlastnosti lidí – pravidla slušného chování • <i>kultura</i> – podoby a projevy kultury – kulturní instituce	
• žák rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy	• žák rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy	• <i>právo a spravedlnost</i> – základní lidská práva a povinnosti a práva povinnosti dítěte – práva a povinnosti žáků školy – protiprávní jednání – korupce – právní ochrana občanů a majetku včetně nároku na reklamaci, soukromého vlastnictví, duševních hodnot	
		• <i>soužití lidí</i> – obchod služby, cestovní ruch – firmy – církve – společný „evropský dům“	
• žák poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města)	• žák poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města)	• <i>základní globální problémy</i>	

9. UMĚNÍ A KULTURA

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Umění a kultura** umožňuje žákům jiné než pouze racionální poznávání světa a odráží nezastupitelnou součást lidské existence – umění a kulturu. Kulturu chápeme jako neoddělitelnou součást každodenního života a umění, jako proces specifického poznání a dorozumívání, v němž vznikají informace o vnějším a vnitřním světě a jeho vzájemné provázanosti, které nelze formulovat a sdělovat jinými než uměleckými prostředky.

Součástí procesu je hledání a nalézání vazeb mezi druhy umění na základě společných témat, schopnosti vcítit se do kulturních potřeb ostatních lidí a jimi vytvořených hodnot a přistupovat k nim s vědomím osobní účasti.

V etapě základního vzdělávání je oblast Umění a kultura zastoupena vzdělávacími obory **Hudební výchova a Výtvarná výchova**.

Vzdělávací oblast **Umění a kultura** je realizována v souladu s RVP ZV ve vzdělávacích oborech **Hudební výchova a Výtvarná výchova**, v povinných vyučovacích předmětech - **Hudební výchova a Výtvarná výchova**.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace
- chápání umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součásti lidské existence; k učení se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, citění, prožívání a představy; k rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevů a potřeb a k utváření hierarchie hodnot
- spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností
- uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince; k tvořivému přístupu ke světu, k možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života
- zaujímání osobní účasti v procesu tvorby a k chápání procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě

Zařazená průřezová témata:

Tato námi zařazená průřezová témata jsme nezařadili k jednotlivým očekávaným výstupům, protože prolínají celou vzdělávací oblastí.

Osobnostní a sociální výchova PT 1

z tematického okruhu PT 1.1 - **Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopností poznávání**

- Sebepoznání a sebepojetí
- Seberegulace a sebeorganizace
- Psychohygiena
- dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému

- Kreativita

- cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality
- z tematického okruhu PT 1.2 - **Sociální rozvoj - Poznávání lidí**
- vzájemné poznávání se ve skupině/třídě
 - rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech
- **Mezilidské vztahy** - péče o dobré vztahy
- chování podporující empatii a pohled na svět očima druhého, respektování, podporu a pomoc
- **Komunikace** - řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětu a prostředí vytvářeného člověkem
- cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání
- **Kooperace** - rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci

z tematického okruhu PT 1.3 - **Morální rozvoj** - Hodnoty, postoje, praktická etika

- vytváření povědomí o kvalitách typu: tolerance a odpovědnost

Výchova demokratického občana PT 3

tematický okruh PT 3.1 - **Evropa a svět nás zajímá**

Multikulturní výchova PT 4

z tematického okruhu PT 4.1 - **Kulturní difference** - jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti

- člověk jako nedílná jednotka tělesné i duševní stránky, ale i jako součást etnika
- poznávání vlastního kulturního zakotvení
- respektování zvláštností různých etnik

tematický okruh PT 4.2 - **Lidské vztahy**

z tematického okruhu PT 4.4 - **Multikulturalita** - multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování

- vstřícný postoj k odlišnostem

Enviromentální výchova PT 5

z tematického okruhu PT 5.3 - **Lidské aktivity a problémy životního prostředí**

Mediální výchova PT 6

z tematického okruhu PT 6.1 - **Receptivní činnosti**

- **fungování a vliv médií ve společnosti PT 6.1.5**

- vliv médií na kulturu

z tematického okruhu PT 6.2 - **Produktivních činností**

- **tvorba mediálního sdělení PT 6.2.1**

- **práce v realizačním týmu PT 6.2.2** - utváření týmu, význam různých věkových

a sociálních skupin obohacení týmu

- stanovení si cíle, časového harmonogramu a delegování úkolu a zodpovědnosti

Obsah vzdělávací oblasti **Umění a kultura** se realizuje v souladu s věkem žáků ve vzdělávacích oborech **Hudební výchova** a **Výtvarná výchova**, v povinných předmětech **Hudební výchova**, **Výtvarná výchova**.

9.1 Charakteristika předmětu: VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Vyučovací předmět **Výtvarná výchova** je vyučován ve všech ročnících prvního stupně. Jeho obsahem je celý vzdělávací obor **Výtvarná výchova**, který je v RVP ZV stanoven pro první stupeň.

Na 1. stupni ZV žáky seznamujeme prostřednictvím činností s výrazovými prostředky výtvarného umění. Vedeme žáky s nimi tvořivě pracovat, užívat je jako prostředků pro sebevyjádření. Odhalujeme zákonitosti tvorby, seznamujeme je s vybranými uměleckými díly, učíme je vzhledem k jejich zkušenostem chápat, rozpoznávat a interpretovat výpovědi sdělované uměleckým dílem.

Výtvarná výchova je nástrojem poznávání a prožívání lidské existence. Vedeme žáky k tvořivému přístupu k práci při tvorbě, vnímání a interpretaci výtvarného díla, protože je pro nás důležité, aby se žák mohl osobně realizovat a zažívat jedinečné pocity a prožitky.

Celá výuka je postavena na tvůrčích činnostech - tvorbě, vnímání a interpretaci. Jsme přesvědčeni o potřebě těmito činnostmi umožnit žákovi jeho rozvoj a možnost uplatnění vlastního vnímání, citění, myšlení, prožívání, představivosti, fantazii, intuici a invenci. K naplňování cílů a klíčových kompetencí Výtvarné výchovy nabízíme žákům nejen tradiční a ověřené prostředky, ale i nově vznikající v současném výtvarném umění a v obrazových médiích. Tvůrčími činnostmi a experimenty vedeme žáky k odvaze a chuti uplatnit osobně jedinečné pocity a prožitky a zapojení se do tvorby a komunikace dle svých zájmů a možností.

Výuka probíhá většinou v kmenových třídách. Tam, kde je to organizačně nutné, jsou dva ročníky spojeny do jedné třídy. Výuka Výtvarné výchovy probíhá ve dvouhodinových blocích jedenkrát za čtrnáct dní z důvodu většího časového prostoru k vlastní tvorbě, diskusím, ... (výuka s střídá s výukou Pracovních činností) a ve druhém období bude jedna vyučovací hodina Výtvarné výchovy vyučována samostatně každý týden. Naše škola se nachází v esteticky příznivém prostředí, a proto hojně využíváme k výtvarným aktivitám školní zahradu a okolí školy.

Zásadní a výchovné vzdělávací postupy, které ve vyučovacím předmětu **Výtvarná výchova** směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení KK 1

- zprostředkovávat žákovi pohled na umění a kulturu jako na způsob poznávání světa, vedeme žáky k učení se prostřednictvím vlastní tvorby
- vést žáka uvádět věci do souvislostí, propojovat do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytvářet komplexnější pohled na kulturní jevy
- vedeme žáky k samostatnému pozorování, vnímání a rozvoj tvořivosti aktivním osvojováním různých výtvarných technik
- vedeme žáky k hodnocení výsledků vlastní tvorby

Kompetence k řešení problémů KK 2

- vést žáky k využívání získaných vědomostí a dovedností, k objevování různých variant ztvárnění, nenechat se odradit případným nezdarem a hledat řešení problému
- vedeme žáky k uvědomování si vlastního pokroku v kulturním projevu

vedeme žáky k rozvoji kritického myšlení při posuzování uměleckého díla a vlastní tvorby

Kompetence komunikativní KK 3

- vést žáky k správné formulaci a vyjádření svých myšlenek a názoru v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně a kultivovaně
- vést žáky k naslouchání a porozumění druhých lidí, vhodně reagovat, účinně se zapojovat do diskuse a obhajovat své stanovisko vhodnou argumentací
- otevírat před žáky možnost přistupovat k umění a kultuře jako ke způsobu dorozumívání

Kompetence sociální a personální KK4

- poskytování prostoru pro osobité výtvarné projevy žáků
- vytváříme potřebu pobytu v estetickém prostředí
- vést žáky podílet se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu a účinně v něm spolupracovat
- vést žáky k vytváření si pozitivní představy o sobě samém (sebedůvěra, seberozvoj, sebeuspokojení a sebeúcta)

Kompetence občanské KK5

- vést žáky k seznamování, respektování a zachování našich tradic a kulturního i historického dědictví
- podporovat v žácích potřebu výtvarného projevu a vlastní tvorby

Kompetence pracovní KK 6

- vést žáky k osvojování výtvarných technik a nástrojů
- vést žáky k dodržování hygienických a bezpečnostních pravidel a udržování jejich učebního prostoru

Výtvarná výchova

1. ročník

Očekávaný výstup z RVP	Školní výstup	Učivo	Přesahy a vazby
žák rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazového vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ	- žák se seznamuje s liniemi a tvary - žák poznává základní klasifikaci barev - žák objevuje základní technické dovednosti	- linie, tvary, objemy, objekty - barvy -světlostní a barevné kvality - textury - jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše, objem v prostoru - uspořádání objektů do celků na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém - vyjádření - výtvarné techniky	
žák v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání	žák poznává sám sebe, pozoruje svět kolem sebe, nachází tvůrčí schopnosti a uplatňuje je ve své tvorbě	- uplatňování subjektivity - typy vizuálně obrazných vyjádření – jejich rozlišení,	

linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace		výběr a uplatnění (volná malba, ilustrace textu, hračky, objekty, ...)	
• žák vyjadřuje rozdíly při vnímání událostí různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky	• žák poznává a rozvíjí svou smyslovou citlivost, objevuje charakter výrazových prostředků a materiály	• <i>rozvíjení smyslové citlivosti</i> • <i>reflexe a vztahy zrakového vnímání</i> • k vnímání ostatními smysly- vizuálně obrazná vnímání podmětů: hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových a vyjádření vizuálních podmětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly • <i>smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření</i> • umělecká výtvarná tvorba • fotogalerie • film • tiskoviny • elektronická média • <i>prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností</i> • manipulace s objekty	Čj, Pč
• žák interpretuje, podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření, odlišné interpretace	• žák se učí na základě objevovaných kritérií posuzovat vizuálně – obrazná vyjádření svá a spolužáků, dokáže ocenit,	• <i>ověřování komunikačních účinků</i> • osobní postoj v komunikaci	

porovnává se svojí dosavadní zkušeností	pochválit	(jeho utváření a zdůvodňování) • odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření • jejich porovnávání s vlastní interpretací	
• žák na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	• žák hledá obsah děl dle svých schopností a zkušeností, získává základy zásad komunikace	• <i>komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření v komunikaci se spolužáky</i> • vysvětlování výsledků tvorby podle svých schopností a zaměření • <i>proměny komunikačního obsahu</i> - záměry tvorby a proměny obsahu vlastních děl i děl výtvarného umění	

Výtvarná výchova

2. ročník

Očekávaný výstup z RVP	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
žák rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazového vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ	- žák se seznamuje s objekty, objemy i rozpoznává line a tvary - žák využívá základní klasifikaci barev a objevuje světlostní a teplotní kontrast - žák rozvíjí další technické dovednosti	- linie, tvary, objemy, objekty - barvy -světlostní a barevné kvality - textury jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše, objem v prostoru - uspořádání objektů do celků na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém - vyjádření - výtvarné techniky	
žák v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání line, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace	žák své životní zkušenosti používá ve výtvarné projevu, seznamuje se se vzájemnými souvislostmi	- uplatňování subjektivity - typy vizuálně obrazných vyjádření – jejich rozlišení, výběr a uplatnění (volná malba, ilustrace textu, hračky, objekty, ...)	

• žák vyjadřuje rozdíly při vnímání událostí různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky	• žák prohlubuje smyslové sebezpoznání, hledá a nachází vhodné prostředky a materiály	• <i>rozvíjení smyslové citlivosti</i> • <i>reflexe a vztahy zrakového vnímání</i> • k vnímání ostatními smysly- vizuálně obrazná vnímání podmětů: hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových a vyjádření vizuálních podmětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly • <i>smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření</i> • umělecká výtvarná tvorba • fotogalerie • film • tiskoviny • elektronická média • <i>prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností</i> • manipulace s objekty	Čj, Pč
• žák interpretuje, podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření, odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností	• žák posuzuje na základě osvojovaných norem a kritérií tvorbu svou i svých spolužáků, umí poradit	• <i>ověřování komunikačních účinků</i> • osobní postoj v komunikaci (jeho utváření a zdůvodňování) • odlišné interpretace vizuálně obrazných	

		vyjádření	
• žák na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	• žák dle svých schopností a zkušeností nalézá obsah děl vlastních, vybraných či upravených a nachází stanovisko	• jejich porovnávání s vlastní interpretací	
		• <i>komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření v komunikaci se spolužáky</i> • vysvětlování výsledků tvorby podle svých schopností a zaměření • <i>proměny komunikačního obsahu</i> - záměry tvorby a proměny obsahu vlastních děl i děl výtvarného umění	

Výtvarná výchova

3. ročník

Očekávaný výstup z RVP	Školní výstup	Učivo	Přesahy a vazby
žák rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazového vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ	- žák rozpoznává a pojmenovává linie, tvary, objemy, objekty; porovnává je a třídí - žák aplikuje ve výtvarném pojetí základní klasifikaci barev, světlostní a teplotní kontrast; seznamuje se s výrazovými vlastnostmi barvy - žák ovládá základní technické dovednosti	- linie, tvary, objemy, objekty - barvy - světlostní a barevné kvality - textury - jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše, objem v prostoru - uspořádání objektů do celku - na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření - výtvarné techniky	
žák v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání	žák řeší přiměřené úkoly v plošných i prostorových zobrazovaných předmětech a uplatňuje při práci představivost a	- uplatňování subjektivity - typy vizuálně obrazných vyjádření – jejich rozlišení,	

linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace	fantazii pracích; chápe vzájemné souvislosti	výběr a uplatnění (volná malba, ilustrace textu, hračky, objekty, ...)	
• žák vyjadřuje rozdíly při vnímání událostí různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky	• žák využívá při vnímání různé smysly, v tvorbě volí vhodné prostředky a uvědoměle zachází s materiály	• <i>rozvíjení smyslové citlivosti</i> • <i>reflexe a vztahy zrakového vnímání</i> – k vnímání ostatními smysly- vizuálně obrazná vnímání podmětů: hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových a vyjádření vizuálních podmětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly • <i>smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření</i> – umělecká výtvarná tvorba – fotogalerie – film – tiskoviny – elektronická média • <i>prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností</i> – manipulace s objekty	Čj, Pč
• žák interpretuje, podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření, odlišné interpretace	• žák interpretuje podle svých schopností tvorbu svou i svých spolužáků, odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní	• <i>ověřování komunikačních účinků</i> – osobní postoj v komunikaci	

porovnává se svojí dosavadní zkušeností	zkušeností, diskutuje nad tvorbou, umí poradit a radu akceptovat	(jeho utváření a zdůvodňování) – odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření – jejich porovnávání s vlastní interpretací	
žák na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	žák dle svých schopností a zkušeností uchopuje obsah děl vlastních, vybraných či upravených a komunikuje o něm a zaujme stanovisko	<i>komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření v komunikaci se spolužáky</i> - vysvětlování výsledků tvorby podle svých schopností a zaměření <i>proměny komunikačního obsahu</i> - záměry tvorby a proměny obsahu vlastních děl i děl výtvarného umění	

Výtvarná výchova

4. ročník

Očekávaný výstup z RVP	Školní výstup	Učivo	Přesahy a vazby
žák při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních, životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy	- žák do své tvorby promítá vlastní, životní zkušenosti - žák hledá, hodnotí a nachází účinnost prvků v komunikační hodnotě své tvorby	<i>prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad fantazie, představ a osobních zkušeností</i> - akční tvar malby a kresby - manipulace s objekty - pohyb těla a jeho umístění v prostoru (linie, tvary, objemy, barvy, objekty)	
- žák nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření, vzniká na základě vztahu zrakového vnímání - k vnímání dalšími smysly, uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě	- žák vytváří svá díla na základě zrakového vnímání a vnímání dalšími smysly - žák objevuje vhodné prostředky pro ztvárnění subjektivních zážitků při vlastní tvorbě	<i>uplatňování subjektivity</i> <i>přístupy k vizuálně obrazným vnímání</i> 3. hledisko jejich vnímání (vizuálně, haptické, statické, dynamické) <i>plošná, objemová i prostorová tvorba v reflexích a vztazích zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly</i>	
žák osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě i interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků.	žák hledá sám sebe ve vztahu k realitě, tvorbě a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření	<i>předkládání předmětů pro vnímání všemi smysly</i> <i>smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření</i> - umělecká, výtvarná tvorba	

• žák svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění)	• žák zkoumá prostředky, postupy a možnosti výtvarného umění minulosti i současnosti, zvažuje emočně kombinace	• média, reklama • <i>ponechání prostoru k sebe vyjádření</i> • <i>uplatnění subjektivity – prostředky pro sebevyjádření</i> • akční tvar malby a kresby • manipulace s objekty • <i>pohyb těla a jeho umístění v prostoru</i>	
• žák porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace	• žák pozoruje a vnímá různé vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako k možné inspiraci	• <i>rozvíjení smyslové citlivosti</i> • výstavy, divadla, filmy, svět kolem nás • <i>ověřování komunikačních účinků</i> • <i>osobní postoj v komunikaci</i> • jeho utváření a zdůvodňování si • odlišné interpretace vizuálně obrazového vnímání v rámci skupiny, v nichž se dítě pohybuje • jejich porovnávání s vlastní interpretací	
• žák nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	• žák hledá a zdůvodňuje obsah vlastních vybraných či upravených vizuálně obrazných vyjádření	• <i>ověřování komunikačních účinků</i> • <i>proměny komunikačního obsahu</i> • záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazného	

	• žák nalézá vhodné výrazy ke zdůvodnění obsahu výsledků vlastní tvorby podle svých schopností a zaměření	vyjádření i děl výtvarného umění • <i>komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření</i> • v sociální komunikaci • vysvětlování výsledků tvorby podle svých schopností	
--	---	---	--

ZŠ A MŠ SLAPY - KOPCE

Výtvarná výchova

5. ročník

Očekávaný výstup z RVP	Školní výstup	Učivo	Přesahy a vazby
žák při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních, životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy	žák do své tvorby vědomě promítá vlastní, životní zkušenosti, užité prvky vizuálně obrazných vyjádření mají komunikační účinky	<i>prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností</i> - akční tvar malby a kresby - manipulace s objekty - pohyb těla a jeho umístění v prostoru (linie, tvary, objemy, barvy, objekty)	
žák nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření, vzniká na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly, uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě	- žák vědomě vytváří vizuálně obrazných vyjádření na základě zrakového vnímání a vnímání dalšími smysly - žák nalézá a uplatňuje vhodné prostředky pro ztvárnění subjektivních zážitků při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření	<i>uplatňování subjektivity</i> <i>přístupy k vizuálně obrazným vnímání</i> - hledisko jejich vnímání (vizuálně, haptické, statické, dynamické) <i>plošná, objemová i prostorová tvorba v reflexích a vztazích zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly</i>	

• žák osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě i interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků. Svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění)	• žák hledá a nachází sám sebe ve vztahu k realitě, tvorbě a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření • žák svobodně volí a kombinuje prostředky pro vyjádření svých pocitů a prožitků	• <i>předkládání předmětů pro vnímání všemi smysly</i> • <i>smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření</i> – umělecká, výtvarná tvorba – média, reklama • <i>ponechání prostoru k sebevyjádření</i> • <i>uplatnění subjektivity – prostředky pro sebevyjádření</i> – akční tvar malby a kresby – manipulace s objekty – pohyb těla a jeho umístění v prostoru	
• žák porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace	• žák porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a inspiruje se jimi	• <i>rozvíjení smyslové citlivosti</i> – výstavy, divadla, filmy, svět kolem nás • <i>ověřování komunikačních účinků</i> • <i>osobní postoj v komunikaci</i> – jeho utváření a zdůvodňování si – odlišné interpretace vizuálně obrazového vnímání v rámci skupiny, v nichž se dítě pohybuje – jejich porovnávání s vlastní interpretací	

• žák nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	• žák nalézá obsah vlastních vybraných či upravených vizuálně obrazných vyjádření • žák vysvětluje obsah výsledků tvorby podle svých schopností a zaměření	• <i>ověřování komunikačních účinků</i> • <i>proměny komunikačního obsahu</i> – záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazného vyjádření i děl výtvarného umění • <i>kommunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření</i> – v sociální komunikaci – vysvětlování výsledků tvorby podle svých schopností
---	---	--

9.2 Charakteristika předmětu: HUDEBNÍ VÝCHOVA

Vyučovací předmět **Hudební výchova** je vyučován ve všech ročnících prvního stupně. Jeho obsahem je celý vzdělávací obor **Hudební výchova**, který je v RVP ZV stanoven pro první stupeň.

Naší snahou je vést žáka k porozumění hudebnímu umění, k aktivnímu vnímání hudby a zpěvu a jejich využívání jako svébytného prostředku komunikace prostřednictvím *vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností*.

Vzájemným propojováním jednotlivých hudebních činností se snažíme rozvíjet celkovou osobnost žáka. Rozvíjíme v žákovi jeho hudebnost - jeho hudební schopnosti, které se projevují individuálními hudebními dovednostmi, dle jejich možností a předpokladů.

Obsahem *Vokálních činností* je práce s hlasem, při níž dochází ke kultivaci pěveckého i mluvního projevu v souvislosti s uplatňováním a posilováním správných pěveckých návyků.

Obsahem *Instrumentálních činností* je hra na hudební nástroje a jejich využití při hudební reprodukci i produkci.

Obsahem *Hudebně pohybových činností* je ztvárňování hudby a reagování na ni pomocí pohybu, tance a gest.

Obsahem *Poslechových činností* je aktivní vnímání (percepce) znějící hudby, při níž žák poznává hudbu ve všech jejích žánrových, stylových i funkčních podobách, učí se hudbu analyzovat a interpretovat.

Výuka probíhá většinou v kmenových třídách. Tam, kde je to organizačně nutné, jsou dva ročníky spojeni do jedné třídy.

Zásadní a výchovné vzdělávací postupy, které ve vyučovacím předmětu **Hudební výchova** směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení KK 1

- zprostředkovávat žákovi pohled na umění a kulturu jako na způsob poznávání světa, vedeme žáky k učení se prostřednictvím vlastní tvorby
- vedeme žáky k samostatnému vnímání a rozvoji tvořivosti aktivním osvojováním různých hudebních technik a experimenty
- vedeme žáky k hodnocení výsledků vlastní tvorby

Kompetence k řešení problémů KK 2

- vést žáky k využívání získaných vědomostí a dovedností, k objevování a aktivnímu vnímání hudby a zpěvu, nenechat se odradit případným nezdarem
- vedeme žáky k uvědomování si vlastního pokroku v kulturním projevu
- vedeme žáky k rozvoji kritického myšlení při posuzování uměleckého díla a vlastní tvorby

Kompetence komunikativní KK 3

- vést žáky k správné formulaci a vyjádření svých myšlenek a názoru v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně a kultivovaně
- vedeme žáky k porozumění různých typů textů a záznamům, běžně užívaných gest a zvuků a vedeme je k přemýšlení o nich a k adekvátním reakcím na ně a možnosti tvořivě je využívat ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění
- vést žáky k naslouchání a porozumění druhých lidí, vhodně reagovat, účinně se zapojovat do diskuse a obhajovat své stanovisko vhodnou argumentací

- otevírat před žáky možnost přistupovat k umění a kultuře jako ke způsobu dorozumívání

Kompetence sociální a personální KK4

- poskytování prostoru pro osobité hudební projevy žáků
- vést žáky podílet se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu a účinně v něm spolupracovat
- vést žáky k vytváření si pozitivní představy o sobě samém (sebedůvěra, seberozvoj, sebeuspokojení a sebeúcta)

Kompetence občanské KK5

- vést žáky k seznamování, respektování a zachování našich tradic a kulturního i historického dědictví
- podporovat v žácích potřebu hudebního a hudebně pohybového projevu a vlastní tvorby

Kompetence pracovní KK 6

- vést žáky k osvojování hudebních technik (vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových)
- vést žáky k dodržování hygienických a bezpečnostních pravidel

ZŠ A MŠ SLAPY - KOPIE

Hudební výchova

1. ročník

Očekávaný výstup z RVP	Školní výstup	Učivo	Přesahy a vazby
žák zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase	žák se snaží o intonačně čistý a rytmický jednohlas	- základy pěveckých dovedností - dýchání - výslovnost - nasazení a tvorba tónů - dynamicky odlišný zpěv - hlasová hygiena - rozšiřování hlasového rozsahu - jednoduchá intonace - hudební hry (ozvěna, otázka - odpověď)	
žák rytmitizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem	žák objevuje a dle svých možností nachází zákonitosti rytmitizace a melodizace jednoduchých textů, pokouší se o improvizaci	- hudební rytmus - jednoduché hudební nástroje - hra na tělo (tleskání, luskání, pleskání, dupání,...) - realizace písni ve 2/4, 3/4 taktu - melodizace jednoduchého textu	

• žák využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	• žák se seznamuje a využívá Orffův instrumentář – rytmický k jednoduché doprovodné hře	• <i>hra na hudební nástroje</i> • Orffův instrumentář • reprodukce motivů • improvizace • hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď) • jednoduchá písňová forma (a – b) • akcentace těžké doby	
• žák reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie	• žák hledá a probouzí v sobě možnosti vyjádření hudby pohybem • žák se seznamuje s možností vyjádření metrum, tempo, dynamiky a směru melodie	• <i>pohybové vyjádření hudby</i> • pantomima • improvizace • <i>vyjádření tempa, dynamiky a směru melodie</i> • <i>hudebně pohybová cvičení hry (ve 2dobém /3dobém taktu)</i> • tvoření hry se zpěvem • jednoduché lidové tance s přísuvným a poskočným krokem • <i>orientace v prostoru</i>	TV
• žák rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby	• žák poznává dle svých možností kvalitu tónu a zvuků • žák se seznamuje s výrazovými, tempovými dynamickými změnami v proudu znějící hudby	• <i>délka tónu, nota - čtvrtěová, půlová, celá</i> • <i>síla tónu p – f</i> • <i>barva tónu (klavír, housle, trubka, buben ev. další)</i> • <i>výška tónu</i>	

		• <i>libozvuk x nelibozvuk</i> • <i>rytmus</i> • <i>melodie</i> • <i>barva</i> • <i>pohyb melodie</i> (vzestupná, sestupná) • <i>změny v hudebním proudu</i> (změna rytmu, taktu, dynamiky) • <i>pochod, ukolébavka</i>	
• žák rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	• žák se dle svých možností snaží v proudu hudby rozpoznat některé hudební nástroje • žák odliší lidské hlasy x zvuky, hudební nástroj, hudbu vokální a instrumentální • žák se seznamuje s prvky hudební nauky	• <i>rozpoznávání některých hudebních nástrojů (klavír, housle, trubka, buben ev. další)</i> • <i>základní skupiny nástrojů</i> (bicí, dechové, strunné) • <i>hudba vokální</i> • <i>hudba instrumentální</i> • <i>hudba instrumentálně vokální</i> • <i>lidský hlas</i> • <i>zvuky</i> • <i>hudební nástroj</i> • <i>poslech české hudby pro slavnostní příležitosti</i> (B. Smetana, A. Dvořák) • <i>poslech státní hymny</i> • <i>nota = značka</i> • <i>notová osnova</i>	

Hudební výchova

2. ročník

Očekávaný výstup z RVP	Školní výstup	Učivo	Přesahy a vazby
MÍSTO, KDE ŽIJEME			
žák zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase	žák rozvíjí své schopnosti v intonačně čistém a rytmicky přesném jednohlasně	- základy pěveckých dovedností - dýchání - výslovnost - nasazení a tvorba tónů - dynamicky odlišný zpěv - hlasová hygiena - rozšiřování hlasového rozsahu - jednoduchá intonace - hudební hry (ozvěna, otázka - odpověď)	
žák rytmitizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem	žák kultivuje objevené zákonitosti rytmitizace a melodizace jednoduchých textů, podle svých možností improvizuje	- hudební rytmus - jednoduché hudební nástroje - hra na tělo (tleskání, luskání, pleskání, dupání,...) - realizace písni ve 2/4, 3/4 taktu - melodizace jednoduchého textu	
žák využívá jednoduché hudební	žák využívá Orffův instrumentář a	hra na hudební nástroje	

nástroje k doprovodné hře	seznamuje se s melodickým instrumentárem (jednoduchá doprovodná hra)	• Orffův instrumentál • reprodukce motivů • improvizace • hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď) • jednoduchá písňová forma (a – b) • akcentace těžké doby	
• žák reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie	• žák nachází a rozvíjí možnosti reprodukční a produkční schopnosti a dovednosti v realizacích na znějící hudbu • žák rozvíjí schopnost vyjadřovat metrum, tempo, dynamiku a směr melodie	• <i>pohybové vyjádření hudby</i> • pantomima • improvizace • <i>vyjádření tempa, dynamiky a směru melodie</i> • <i>hudebně pohybová cvičení hry (ve 2dobém / 3dobém taktu)</i> • tvoření hry se zpěvem • jednoduché lidové tance s přísuvným a poskočným krokem • <i>orientace v prostoru</i>	TV
• žák rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby	• žák se snaží rozlišit kvalitu tónu • žák nachází výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby	• <i>délka tónu, nota - čtvrtěová, půlová, celá</i> • <i>síla tónu p – f</i> • <i>barva tónu (klavír, housle, trubka, buben ev. další)</i> • <i>výška tónu</i> • <i>libozvuk x nelibozvuk</i> • <i>rytmus</i>	

		• <i>melodie</i> • <i>barva</i> • <i>pohyb melodie</i> (vzestupná, sestupná) • <i>změny v hudebním proudu</i> • <i>pochod, ukořebavka</i>	
• žák rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	• žák se dle svých možností snaží v proudu hudby rozpoznat některé hudební nástroje • žák vnímá a je schopen rozlišit hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální • žák se seznamuje se základy hudební nauky	• <i>rozpoznávání některých hudebních nástrojů (klavír, housle, trubka, buben ev. další)</i> • <i>základní skupiny nástrojů</i> (bicí, dechové, strunné) • <i>hudba vokální</i> • <i>hudba instrumentální</i> • <i>hudba instrumentálně vokální</i> • <i>lidský hlas</i> • <i>zvuky</i> • <i>hudební nástroj</i> • <i>poslech české hudby pro slavnostní příležitosti</i> (B. Smetana, A. Dvořák) • <i>poslech státní hymny</i> • <i>notová osnova</i> • <i>noty - celá, půlová, čtvrtová, osminová</i> • <i>houslový klíč</i> • <i>takt</i>	

Hudební výchova

3. ročník

Očekávaný výstup z RVP	Školní výstup	Učivo	Přesahy a vazby
žák zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase	žák zpívá dle svých možností intonačně čistě a rytmicky jednohlase	- základy pěveckých dovedností - dýchání - výslovnost - nasazení a tvorba tónů - dynamicky odlišný zpěv - hlasová hygiena - rozšiřování hlasového rozsahu - jednoduchá intonace - hudební hry (ozvěna, otázka - odpověď)	
žák rytmitizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem	žák improvizuje v jednodušších hudebních formách a dle svých možností rytmitizuje a melodizuje jednoduché texty	- hudební rytmus - jednoduché hudební nástroje - hra na tělo (tleskání, luskání, pleskání, dupání,..) - realizace písni ve 2/4, 3/4 taktu - melodizace jednoduchého textu	

• žák využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	• žák využívá Orffův instrumentář rytmicky i melodicky k jednoduché doprovodné hře	• <i>hra na hudební nástroje</i> – Orffův instrumentář – reprodukce motivů – improvizace – hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď) – jednoduchá písňová forma (a – b) – akcentace těžké doby	
• žák reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie	• žák reaguje na hudbu pohybem • žák vyjadřuje dle svých možností metrum, tempo, dynamiku a směr melodie	• <i>pohybové vyjádření hudby</i> – pantomima – improvizace • <i>vyjádření tempa, dynamiky a směru melodie</i> • <i>hudebně pohybová cvičení hry (ve 2dobém a 3dobém taktu)</i> – tvoření hry se zpěvem – jednoduché lidové tance s přísuvným a poskočným krokem • <i>orientace v prostoru</i>	TV
• žák rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby	• žák rozlišuje kvalitu tónů • žák rozpoznává dle svých možností výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby	• <i>délka tónu, nota - čtvrt'ová, půlová, celá</i> • <i>síla tónu p - mf – f</i> • <i>barva tónu (klavír, housle, trubka, buben ev. další)</i> • <i>výška tónu</i> • <i>libozvuk x nelibozvuk</i>	

		• <i>rytmus</i> • <i>melodie</i> • <i>barva</i> • <i>pohyb melodie</i> (vzestupná, sestupná) • <i>změny v hudebním proudu</i> • <i>pochod, ukolébavka</i>	
• žák rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	• žák se dle svých možností snaží v proudu hudby rozpoznat některé hudební nástroje • žák odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální • žák se orientuje v základech hudební nauky	• <i>rozpoznávání některých hudebních nástrojů (klavír, housle, trubka, buben ev. další)</i> • <i>základní skupiny nástrojů</i> (bicí, dechové, strunné) • <i>hudba vokální</i> • <i>hudba instrumentální</i> • <i>hudba instrumentálně vokální</i> • <i>lidský hlas</i> • <i>zvuky</i> • <i>hudební nástroj</i> • <i>poslech české hudby pro slavnostní příležitosti</i> (B. Smetana, A. Dvořák) • <i>poslech státní hymny</i> • <i>nota celá, půlová, čtvrtová, osminová</i> • <i>pomlky čtvrtová, půlová</i> • <i>nota c1- a1</i> • <i>takt 2/4, 3/4</i>	

Hudební výchova

4. ročník

Očekávaný výstup z RVP	Školní výstup	Učivo	Přesahy a vazby
žák zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlas v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti	- žák rozvíjí a využívá dle svých možností získané dovednosti ve zpěvu jednohlasém, průprava dvojhlasu - žák dle svých možností zvládá písně ve 2/4, 3/4, 4/4 taktu v D dur seznamuje se s tóninou moll	- pěvecké dovednosti - dýchání - výslovnost - nasazení a tvorba tónu - dynamicky odlišný zpěv - písně ve 2/4, 3/4, 4/4 taktu v dur i moll - rozšiřování hlasového rozsahu - jednohlas - lidový dvojhlas - kánon - prodleva - intonace - diatonické postupy v dur i moll (rozezpívání) - hudební hry (ozvěna, otázka - odpověď)	

• žák realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not	• žák dle svých schopností zpívá, hraje, tančí a doprovází jednoduché melodie v dur i moll • žák se pokouší o záznam jednoduché melodie	• <i>jednoduché melodie či písně v dur i moll</i> • zpěv • hra • tanec • doprovodná hra • <i>zachycení melodie pomocí jednoduchého grafického vyjádření (linky)</i> • <i>nota = znak pro tón, nota osminová, čtvrtová, půlová celá, c1 – d2</i> • <i>pomlky: celá, půlová, čtvrtová, osminová</i> • <i>křížky, béčka – pouze funkce</i> • <i>zápis rytmu jednoduché písně</i> • <i>notový zápis jako opora při realizaci písně</i>	
• žák využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní	• žák dle svých schopností a dovedností využívá k doprovodné hře jednoduché hudební nástroje	• <i>hra na hudební nástroje</i> • reprodukce motivů, témat a jednoduchých skladiček • Orffův instrumentář	
• žák rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby	• žák se seznamuje s jednoduchými písňovými formami či formami skladeb	• <i>hudební forma (písňová v poslechových skladbách)</i> • a – b	

		• A – B – C • rondo • variace	
• žák vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přede hry, mezihry a do hry a provádí elementární hudební improvizace	• žák dle svých schopností vytváří jednoduché přede hry, mezihry a do hry • žák dle svých schopností provádí jednoduchou hudební improvizaci	• <i>rytmizace, melodizace a stylizace</i> • tvorba přede her, meziher a do her rytmických i melodických • hudební doprovod (ostinato prodleva, akcentace těžké doby v rytmickém doprovodu) • <i>hudební improvizace</i> • <i>hudební hry</i> (ozvěna, otázka a odpověď)	
• žák rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metrorytmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny	• žák dle svých schopností rozpoznává v proudu znějící hudby některé z užitých výrazových prostředků	• <i>kvalita tónů - délka, síla, barva, výška</i> • <i>vztahy mezi tóny</i> – souzvuk, akord • <i>hudební výrazové prostředky</i> • rytmus • melodie, harmonie • barva • kontrast a gradace • pohyb melodie (vzestupná, sestupná) • zvukomalba • změny v hudebním proudu: metrické, rytmické,	

		dynamické, harmonické • <i>hudba</i>: vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas, hudební nástroj • <i>hudební nástroje</i> – rozdělení skupin + někteří zástupci • <i>orchestry</i> • <i>hudební styly a žánry dle doby a trendů</i> • <i>slovní interpretace hudby</i>	
• žák ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace	• žák dle svých schopností ztvárňuje hudbu pohybem • žák dle svých schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace	• <i>taktování</i> (2/4, 3/4 takt) • <i>taneční hry se zpěvem</i> • <i>jednoduché tance</i> • <i>pohybové improvizace a pantomima</i> - jednoduchý taneční krok - reakce na změnu v proudu znějící hudby • <i>orientace v prostoru</i> • utvoření pohybové paměti • reprodukce pohybů při tanci a pohybových hrách	

Hudební výchova

5. ročník

Očekávaný výstup z RVP	Školní výstup	Učivo	Přesahy a vazby
žák zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlasě v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti	- žák dle svých možností zvládá a využívá získané dovednosti ve zpěvu jednohlasem i dvojhlasem - žák dle svých možností zvládá písně ve 2/4, 3/4, 4/4 taktu v dur i moll intonačně čistě a rytmicky přesně	- pěvecké dovednosti - dýchání - výslovnost - nasazení a tvorba tónu - dynamicky odlišný zpěv - písně ve 2/4, 3/4, 4/4 taktu v dur i moll - rozšiřování hlasového rozsahu - jednohlas - lidový dvojhlas - kánon - prodleva - intonace - diatonické postupy v dur i moll - hudební hry (ozvěna, otázka - odpověď)	

• žák realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not	• žák dle svých schopností kultivuje zpěv, hraní, tanec, doprovod jednoduché melodie či písně v dur i moll • žák dle svých schopností provádí záznam jednoduché melodie či vokální hudby	• <i>jednoduché melodie či písně v dur i moll</i> – zpěv – hra – tanec – doprovodná hra • <i>zachycení melodie pomocí jednoduchého grafického vyjádření (linky)</i> • <i>nota = znak pro tón, nota osminová, čtvrtová, půlová celá, c1 – d2)</i> • <i>pomlky celá půlová, čtvrtová, osminová</i> • <i>křížky, béčka – pouze funkce</i> • <i>zápis rytmu jednoduché písně</i> • <i>notový zápis jako opora při realizaci písně</i>	
• žák využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní	• žák dle svých schopností a dovedností využívá k doprovodné hře jednoduché hudební nástroje popřípadě složitější hudební nástroje	• <i>hra na hudební nástroje</i> – reprodukce motivů, témat a jednoduchých skladbiček – Orffův instrumentář	

• žák rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby	• žák rozpozná hudební formu jednoduché písně a skladby	• <i>hudební forma</i> (písně v poslechových skladbách) – a – b – A – B – C, A – B – A – rondo – variace	
• žák vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace	• žák dle svých schopností vytváří jednoduché přede hry, mezihry a dohry • žák dle svých schopností provádí jednoduchou hudební improvizaci	• <i>rytmizace, melodizace a stylizace</i> – tvorba přede her, meziher a doher rytmických i melodických – hudební doprovod (ostinato prodleva, akcentace těžké doby v rytmickém doprovodu) • <i>hudební improvizace</i> • <i>hudební hry</i> (ozvěna, otázka a odpověď)	
• žák rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metroritmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny	• žák dle svých schopností rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých výrazových prostředků	• <i>kvalita tónů - délka, síla, barva, výška</i> • <i>vztahy mezi tóny</i> – souzvuk, akord • <i>hudební výrazové prostředky</i> – rytmus – melodie, harmonie – barva – kontrast a gradace – pohyb melodie (vzestupná, sestupná)	

		– zvukomalba – změny v hudebním proudu: metrické, rytmické, dynamické, harmonické • <i>hudba</i>: vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas, hudební nástroj • <i>hudební nástroje</i> – rozdělení skupin + někteří zástupci • <i>orchestra</i> • <i>hudební styly a žánry dle doby a trendů</i> • <i>slovní interpretace hudby</i>	
• žák ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace	• žák dle svých schopností ztvárňuje hudbu pohybem • žák dle svých schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace	• <i>taktování</i> (2/4, 3/4, 4/4 takt) • <i>taneční hry se zpěvem</i> • <i>jednoduché tance</i> • <i>pohybové improvizace - a pantomima</i> – jednoduchý taneční krok – reakce na změnu v proudu znějící hudby • <i>orientace v prostoru</i> – utvoření pohybové paměti – reprodukce pohybů při tanci a pohybových hrách	

10. ČLOVĚK A ZDRAVÍ

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Člověk a zdraví** přináší základní podněty pro pozitivní ovlivňování zdraví (poznatky, činnosti, způsoby chování), s nimiž se žáci seznamují, učí se je využívat a aplikovat ve svém životě. Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje především k tomu, aby žáci poznávali sami sebe jako živé bytosti, aby pochopili hodnotu zdraví, způsob jeho ochrany i hloubku problémů spojených s nemocí či jiným poškozením zdraví. Žáci se seznamují s různými riziky, která ohrožují zdraví v běžných i mimořádných situacích, osvojují si dovednosti a způsoby chování (rozhodování), které vedou k zachování či posílení zdraví, a získávají potřebnou míru odpovědnosti za zdraví vlastní i zdraví jiných. Jde tedy z velké části o poznávání zásadních životních hodnot, o postupné utváření postojů k nim a o aktivní jednání v souladu s nimi.

Při realizaci této vzdělávací oblasti je třeba klást důraz především na praktické dovednosti a jejich aplikace v modelových situacích i v každodenním životě školy. Proto je velmi důležité, aby celý život školy byl ve shodě s tím, co se žáci o zdraví učí a co z pohledu zdraví potřebují. Zpočátku musí být vzdělávání silně ovlivněno kladným osobním příkladem učitele, jeho všestrannou pomocí a celkovou příznivou atmosférou ve škole. Později přistupuje důraz i na větší samostatnost a odpovědnost žáků v jednání, rozhodování a činnostech souvisejících se zdravím. Takto chápané vzdělávání je základem pro vytváření aktivních přístupů žáků k rozvoji i ochraně zdraví.

Vzdělávací obor **Tělesná výchova** jako součást komplexnějšího vzdělávání žáků v problematice zdraví směřuje na jedné straně k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, na druhé straně k poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. Pohybové vzdělávání postupuje od *spontánní* pohybové činnosti žáků k činnosti *řízené* a *výběrové*, jejímž smyslem je schopnost samostatně ohodnotit úroveň své zdatnosti a řadit do denního režimu pohybové činnosti pro uspokojování vlastních pohybových potřeb i zájmů, pro optimální rozvoj *zdatnosti* a *výkonnosti*, pro *regeneraci sil* a *kompensaci* různého zatížení, pro podporu zdraví a ochranu života. Předpokladem pro osvojování pohybových dovedností je v základním vzdělávání žáků *prožitky z pohybu* a *z komunikace při pohybu*, dobře zvládnutá dovednost pak zpětně kvalitu jeho prožitku umocňuje. **V tělesné výchově je velmi důležité motivační hodnocení žáků, které vychází ze somatotypu žáka a je postaveno na posuzování osobních výkonů každého jednotlivce a jejich zlepšování – bez paušálního porovnávání žáků podle výkonových norem (tabulky, grafy aj.), které neberou v úvahu růstové a genetické předpoklady a aktuální zdravotní stav žáků.**

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k:

- poznávání zdraví jako důležité hodnoty v kontextu dalších životních hodnot
- pochopení zdraví jako vyváženého stavu
- duševní i sociální pohody a k vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem, příjemným prostředím a atmosférou příznivých vztahů
- poznávání člověka jako jedince závislého v jednotlivých etapách života na způsobu vlastního jednání a rozhodování, na úrovni mezilidských vztahů i na kvalitě prostředí
- získávání základní orientace v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, i na to, co zdraví ohrožuje a poškozuje
- využívání osvojených preventivních postupů pro ovlivňování zdraví v denním režimu, k upevňování způsobů rozhodování a jednání v souladu s aktivní podporou zdraví v každé

- životní situaci i k poznávání a využívání míst souvisejících s preventivní ochranou zdraví
- propojování činností a jednání souvisejících se zdravím a zdravými mezilidskými vztahy se základními etickými a morálními postoji, s volným úsilím atd.
- chápání zdatnosti, dobrého fyzického vzhledu i duševní pohody jako významného předpokladu výběru profesní dráhy, partnerů, společenských činností atd.
- ochraně zdraví a životů při každodenních rizikových situacích i mimořádných událostech a k využívání osvojených postupů spojených s řešením jednotlivých mimořádných událostí
- aktivnímu zapojování do činností podporujících zdraví a do propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i obci

Zařazená průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova PT 1

z tematického okruhu PT 1.1 - **Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopností poznávání**

- cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění
- cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů

- **Sebepoznání a sebepojetí**

- **Seberegulace a sebeorganizace**

- cvičení sebekontroly, sebeovládání
- regulace vlastního jednání i prožívání, vůle

- **Psychohygiena**

z tematického okruhu PT 1.2 - **Sociální rozvoj**

z tematického okruhu PT 1.3 - **Morální rozvoj**

- **Řešení problémů a rozhodovací dovednosti**

- dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z různých hledisek
- zvládání problémů v seberegulaci

PT 1.4 - **Hodnoty, postoje, praktická etika**

Výchova demokratického občana PT 2

z tematického okruhu PT 2.1 - **Občanská společnost a škola**

- škola a třída jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství

Multikulturní výchova PT 4

z tematického okruhu PT 4.1 - **Kulturní difference**

- jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti
- člověk jako nedílná jednotu tělesné i duševní stránky, ale i jako součást etnika

z tematického okruhu PT 4.2 - **Lidské vztahy**

- udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi
- lidská solidarita, fair play

Environmentální výchova PT 5

z tematického okruhu PT 5.4 - **Vztah člověka k prostředí** - náš životní styl

- prostředí a zdraví

Mediální výchova PT 6

z tematického okruhu PT 6.1 - **Receptivní činnosti**

- fungování a vliv médií ve společnosti PT 6.1.5 - vliv médií

- na každodenní život (sportovci jako kladný vzor)
- z tematického okruhu PT 6.2 - **Produktivních činností - tvorba mediálního sdělení PT 6.2.1**
- vyhledávání mediálních sdělení z dané oblasti, jejich zpracování a prezentace
- **práce v realizačním týmu PT 6.2.2**

Obsah vzdělávací oblasti **Člověk a zdraví** se realizuje v souladu s věkem žáků ve vzdělávacích oborech **Výchova ke zdraví** a **Tělesná výchova** a v povinném předmětu **Tělesná výchova**.

Charakteristika předmětu: TĚLESNÁ VÝCHOVA

Vyučovací předmět Tělesná výchova je vyučován ve všech ročnících prvního stupně. Jeho obsahem je celý vzdělávací obor Tělesná výchova, který je RVP ZV stanoven pro první stupeň.

- **Vzdělávací předmět Tělesná výchova je zařazen povinně do všech ročníků. Z důvodů vybudování a otevření nové tělocvičny se již hodiny TV mohou organizovat 2x jedna hodina nebo 1x dvě hodiny dle rozhodnutí pedagogů.**
- **Od 1. 9. 2017 se doplňuje o povinnou výuku plavání pro žáky 1. stupně - z rozhodnutí ředitele školy pro 2. – 3. ročník**
- **V našem školním programu jsme zohlednili i „Standards pro základní vzdělávání“, jejich smyslem je účinně napomáhat při dosahování cílů stanovených v RVP ZV. Viz. příloha č.1.**

Tělesná výchova představuje nejdůležitější formu pohybového učení a pohybové kultivace žáků a je pro žáky hlavním zdrojem poznatků a námětů pro zdravotní, rekreační i sportovní využití pohybu v režimu školy i mimoškolních aktivitách. Současně se snažíme, aby se pohybové aktivity staly součástí jejich zdravého životního stylu.

Výuka probíhá většinou v kmenových třídách. Tam, kde je to organizačně nutné, jsou dva ročníky spojeny do jedné třídy. Výuka Tělesné výchovy probíhá ve dvouhodinových blocích z důvodu většího časového prostoru k přesunům na sportoviště. Naše škola se nachází ve zdravotně příznivém prostředí, a proto hojně využíváme k pohybovým aktivitám školní zahradu, okolí školy i fotbalové hřiště místní tělovýchovné jednoty.

Zásadní a výchovně vzdělávací postupy, které ve vyučovacím předmětu **Tělesná výchova** směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení KK 1

- vést žáky k plánování, organizování a řazení vlastních pohybových aktivit a dle možností žáků i aktivit celé skupiny
- rozvíjet u žáka pochopení smyslu a cíle učení, pozitivního vztahu k učení, posouzení vlastního pokroku
- na základě prožitku úspěchu vést žáky k potřebě dalšího studia a celoživotního vzdělávání v této oblasti
- nabízet žákům různé způsoby, metody a strategie učení, které jim umožní učit se samostatně organizovat a řídit vlastní učení
- ukázat žákům, že jejich vlastní prožitky jim umožní intenzivněji prožívat kvalitnější život
- vést žáky k tomu, aby se naučili rozumět používaným termínům této oblasti a aby s nimi dovedli dle svých možností zacházet

Kompetence k řešení problémů KK 2

- vést žáky k tomu, aby na základě zkušenosti, získaných vědomostí a dovedností a dle svých

možností samostatně řešili problémy a volili vhodné způsoby řešení

- motivovat žáky, aby se nenechali odradit případným nezdarem
- vedeme žáky k zodpovědnosti za výsledky svých činů a za svá rozhodnutí

Kompetence komunikativní KK 3

- ukázat žákům, že vyslechnout názor druhých lidí na společný prožitek a vhodně na něj reagovat může být přínosem
- vést žáky k využívání širokých možností informačních a komunikačních prostředků

Kompetence sociální a personální KK4

- vést žáky k podílu na utváření příjemné atmosféry ve třídě i celé škole, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi se učí přispívat k upevňování dobrých mezilidských vztahů
- vést žáky k tomu, aby dokázali poskytnout pomoc nebo o ni požádat
- vést žáky k vytváření si pozitivní představy o sobě samém (sebedůvěra, seberozvoj, sebeuspokojení a sebeúcta)
- chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými ve sportovním týmu, chápe důležitost svých úkolů i rolí, které v týmu plní

Kompetence občanské KK5

- vést žáky k tomu, aby se aktivně zapojovali do místních i regionálních sportovních aktivit
- vedeme žáky k zodpovědnému chování a k dovednosti poskytnout dle svých možností účinnou pomoc v krizových situacích i situacích ohrožujících život a zdraví člověka

Kompetence pracovní KK 6

- vést žáky k pochopení nutnosti ochrany zdraví svého i druhých
- vést žáky k dodržování pravidel ve sportu i mimo něj, vést je k dodržování pravidel fair play
- objasnit a rozvíjet u žáka potřebu pohybu pro člověka, který se nevěnuje výkonnostnímu nebo vrcholovému sportu

Tělesná výchova

1. ročník

Očekávaný výstup z RVP	Školní výstup	Učivo	Přesahy a vazby
žák spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti	- žák poznává význam pohybu pro zdraví - žák objevuje důležitost rozvoje různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu	Činnosti ovlivňující zdraví - význam pohybu pro zdraví – pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu - rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti a koordinace pohybu	PT1.1;PT1.3; PT4.1
žák zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení	- žák je obeznámen s důležitostí zařazení přípravných napínacích, protahovacích a uklidňovacích cviků při pohybových činnostech - žák se seznamuje se zdravotně zaměřenými činnostmi - žák využívá k pohybové hře i hračky a jiné předměty než tělocvičné náčiní	- příprava organismu příprava před pohybovou činností - napínací a protahovací cviky uklidnění po zátěži Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností - pohybové hry - s různým zaměřením - netradiční pohybové hry a aktivity - využití hráče a netradičního	PT1 PT2.1;PT4.1

	• žák se seznamuje se základními prvky gymnastiky, které napomáhají ke správnému držení těla, ovlivňování pohyblivosti, obratnosti a síly • žák poznává důležitost zpevnění těla při gymnastických cvičeních • žák zvládá průpravná cvičení kotoulu vpřed i prosté skoky snožmo z trampolinky	• náčiní při cvičení • pohybová tvořivost • <i>základy gymnastiky</i> • průpravná cvičení - svalové napětí a uvolnění celého těla a jeho částí Akrobacie <i>« průpravná cvičení pro zvládnutí »</i> • kotoulu vpřed <i>«Kotoul vpřed»</i> Cvičení s náčiním a na nářadí <i>« přeskok »</i> • průpravná cvičení pro nácvik gymnastického odrazu z trampolinky • skoky prosté odrazem snožmo z trampolinky • výskok do vzporu dřepmo na sníženou švédskou bednu odrazem z trampolinky <i>« kladinka »</i> • chůze s dopomocí	
--	---	--	--

	• žák zvládá s pomocí chůzi po lavičce, kladince a nacvičuje chůzi bez dopomoci • žák se seznamuje s pojmenováním základních postojů, kroků, konkrétních osvojovaných tanců • žák se snaží dle svých možností o základní estetické držení těla	• průpravná chůze bez dopomoci « rytmické a kondiční formy cvičení pro děti » • vnímání a prožívání rytmu, tempa a melodie • základní estetický pohyb těla a jeho částí (chůze, běh, poskoky, obraty, pohyby různých částí těla) • rytmitizovaný pohyb	Hv
	• žák objevuje možnosti vyjádření jednoduché melodie, rytmu a hlasitosti pohybem • žák umí 2 až 3 tanečky založené na taneční chůzi a běhu • žák se chová v duchu fair play • žák zvládá přípravná cvičení pro základní techniku běhu, skoku do dálky a hodů • žák se seznamuje se základními pravidly bezpečnosti při atletických činnostech a za pomoci učitele je dodržuje	• tvořivé vyjádření rytmu a melodie pohybem • tance založené na taneční chůzi a běhu (klusu) « přípravné úpolý » • průpravné přetahy a přetlaky • hry s přetlaky a přetahy « základy atletiky » • přípravná cvičení pro ovlivňování běžecké rychlosti, vytrvalosti, odrazové síly a obranyschopnosti • rychlý běh • motivovaný běh v terénu až do 10 minut • skok do dálky z rozběhu • hod míčkem z místa, z chůze	Hv

• žák spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích	• žák zvládá přípravné cvičení pro základní způsoby házení a chytání míče odpovídající velikosti a hmotnosti	« <i>základy sportovních her</i> • <i>manipulace s míčem</i> • držení míče jednoruč, obouruč manipulace s míčem na místě, v pohybu vyvolenou i opačnou rukou, nohou • <i>základní přihrávky rukou a nohou</i> • <i>základní sportovní hry dle možnosti školy</i>	PT1;PT2.1;PT4.2
	• žák ví, že turistika a pobyt v přírodě patří k nejzdravějším pohybovým aktivitám • žák zvládá základní techniku chůze • žák se umí připravit na turistickou akci (obléct, sbalit batoh) i za pomoci dospělých • žák se seznamuje s orientací v přírodě podle značek a výrazných přírodních úkazů • žák dle svých schopností si uvědomuje možná nebezpečí při přepravě, putování, táboření a chová se podle toho (s pomocí učitele) • žák dovede ošetřit drobná poranění, dovede pomoci při přípravě a likvidaci tábořiště (s pomocí učitele)	« <i>turistika a pobyt v přírodě</i> • <i>přesun do terénu, chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, ochrana přírody</i>	PT5.4
		• <i>orientace v přírodě</i> • <i>seznamování s nebezpečími při přepravě, táboření</i> • <i>základy první pomoci</i>	EVVO ČaS
			ČaS

• žák uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy	• žák se seznamuje a uplatňuje hlavní zásady hygieny při Tv • žák se seznamuje a dodržuje bezpečnost při pohybových činnostech	• <i>hygiena při Tv</i> • hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí • vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity • <i>bezpečnost při pohybových činnostech</i> • organizace a bezpečnost cvičebního prostoru • <i>zdravotně zaměřené činnosti</i> • správné držení těla • správné zvedání zátěže • průpravná, kompenzační relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití • bezpečnost v šatnách a umyvárnách • bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek • první pomoc v podmínkách TV	PT5.4 ČaS PT2.1
• žák reaguje na základní pokyny povely k osvojované činnosti a její organizace	• žák si osvojuje základní pravidla chování při Tv a sportu a řídí se jimi za pomoci učitele • žák umí reagovat na základní pokyny, signály a gesta učitele	• <i>pravidla chování při TV a sportu</i> • <i>smluvené signály, povely, znamení, gesta, ...</i>	

	• žák se dovede samostatně převléct do cvičebního úboru a umýt se • žák se seznamuje s důležitostí pitného režimu a za pomoci učitele ho dodržuje • žák za pomoci učitele umí ošetřit drobná poranění a přivolá pomoc	• <i>převlékání a hygiena před i po TV</i> • <i>pitný režim</i> • <i>první pomoc</i>	ČaS
--	---	--	-----

ZŠ A MŠ SLAPY - KOPIE

Tělesná výchova

2. ročník

Očekávaný výstup z RVP	Školní výstup	Učivo	Přesahy a vazby
žák spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti	- žák poznává význam pohybu pro zdraví - žák poznává důležitost rozvoje různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu	Činnosti ovlivňující zdraví - význam pohybu pro zdraví – pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu - rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti a koordinace pohybu	PT1.1;PT1.3; PT4.1
žák zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině ; usiluje o jejich zlepšení	- žák zná důležitost zařazení přípravných napínacích, protahovacích a uklidňovacích cviků při pohybových činnostech - žák poznává důležitost zdravotně zaměřených činností - žák aktivně a samostatně využívá k pohybové hře i hračky a jiné předměty než tělocvičné náčiní	- příprava organismu příprava před pohybovou činností napínací a protahovací cviky uklidnění po zátěži Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností - pohybové hry - s různým zaměřením - netradiční pohybové hry a aktivity - využití hráče a netradičního náčiní při cvičení	PT1 PT2.1;PT4.1

	• pohybová tvořivost • <i>základy gymnastiky</i> • <i>průpravná cvičení - svalové napětí a uvolnění celého těla a jeho částí</i> Akrobacie <i>« průpravná cvičení pro zvládnutí »</i> • kotoulu vpřed Cvičení s náčiním a na náradí - přeskok • <i>průpravná cvičení pro nácvik gymnastického odrazu z trampolinky</i> • <i>skoky prosté odrazem snožmo z trampolinky</i> • <i>výskok do vzporu dřepmo na sníženou švédskou bednu odrazem z trampolinky</i> « kladinka » • <i>chůze s dopomocí</i> • <i>průpravná chůze bez dopomoci</i> « rytmické a kondiční formy cvičení pro děti » • <i>vnímání a prožívání rytmu, tempa a melodie</i>	
	• žák dle svých možností chápe důležitost základních druhů cvičení, které napomáhají ke správnému držení těla, ovlivňování pohyblivosti, obratnosti a síly • žák prohlubuje znalost důležitosti zpevnění těla při gymnastických cvičeních • žák zvládá základy gymnastického odrazu, umí kotoul vpřed zvládá průpravná cvičení pro kotoul vzad • žák zvládá chůzi s dopomocí a dle schopností bez dopomoci po lavičce a kladince • žák reaguje na pojmenování základních postojů, kroků, konkrétních osvojovaných tanců a umí je pojmenovat • žák se snaží dle svých možností o základní estetické držení těla	

	• žák objevuje možnosti vyjádření jednoduché melodie, rytmu a hlasitosti pohybem • žák umí 2 až 3 tanečky založené na taneční chůzi a běhu • žák se chová v duchu fair play • žák zvládá přípravná cvičení pro základní techniku běhu, skoku do dálky a hodu • žák se seznamuje se základními pravidly bezpečnosti při atletických činnostech a za pomoci učitele je dodržuje	• <i>základní estetický pohyb těla a jeho části (chůze, běh, poskoky, obraty, pohyby různých částí těla)</i> • <i>rytmizovaný pohyb</i> • <i>tvorivé vyjádření rytmu a melodie pohybem</i> • <i>tance založené na taneční chůzi a běhu (klusu)</i> « přípravné úpoly » • <i>průpravné přetahy a přetlaky</i> • <i>hry s přetlaky a přetahy</i> « základy atletiky » • <i>přípravná cvičení pro ovlivňování běžecké rychlosti, vytrvalosti, odrazové síly a obranyschopnosti</i> • <i>rychlý běh</i> • <i>motivovaný běh v terénu až do 10 minut</i> • <i>skok do dálky z rozběhu</i> • <i>hod míčkem z místa, z chůze</i>	Hv Hv Hv Hv Hv
• žák spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích	• žák zvládá základní způsoby házení a chytání míče odpovídající velikosti a hmotnosti	« základy sportovních her » • <i>manipulace s míčem</i> • <i>držení míče jednou rukou, obou rukou manipulace s míčem na místě,</i>	PT1;PT2.1;PT4.2

	• žák ví, že turistika a pobyt v přírodě patří k nejzdravějším pohybovým aktivitám • žák zvládá základní techniku chůze a nacvičuje chůzi se zátěží • žák se umí připravit na turistickou akci (obléct, sbalit batoh) i za pomoci dospělých • žák zvládá pod vedením učitele orientaci v přírodě podle značek a výrazných přírodních úkazů • žák si uvědomuje možná nebezpečí při přepravě, putování, táboření a chová se podle toho (s pomocí učitele) • žák dovede ošetřit drobná poranění, dovede pomoci při přípravě a likvidaci tábořiště (s pomocí učitele)	v pohybu vyvolenou i opačnou rukou, nohou • základní příhrávky rukou a nohou • <i>základní sportovní hry dle možnosti školy</i> « turistika a pobyt v přírodě » • <i>přesun do terénu, chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, ochrana přírody</i> • <i>orientace v přírodě</i> • <i>seznamování s nebezpečími při přepravě, táboření</i> • <i>základy první pomoci</i>	PT5.4 EVVO ČaS ČaS
• žák uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy	• žák se seznamuje a uplatňuje hlavní zásady hygieny při Tv	• <i>hygiena při Tv</i> • <i>hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí</i> • <i>vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity</i>	PT5.4 ČaS

	• žák se seznamuje a dodržuje bezpečnost při pohybových činnostech	• <i>bezpečnost při pohybových činnostech</i> • organizace a bezpečnost cvičebního prostoru • <i>zdravotně zaměřené činnosti</i> • správné držení těla • správné zvedání zátěže • průpravná, kompenzační relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití • bezpečnost v šatnách a umyvárnách • bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek • první pomoc v podmínkách TV	PT2.1
• žák reaguje na základní pokyny povely k osvojované činnosti a její organizace	• žák zná základní pravidla chování při TV a sportu a řídí se jimi za pomoci učitele • žák umí reagovat na základní pokyny, signály a gesta učitele • žák se dovede samostatně převléct do cvičebního úboru a umýt se • žák za pomoci učitele dodržuje pitný režim • žák umí ošetřit drobná poranění bez pomoci učitele a přivolá pomoc	• <i>pravidla chování při TV a sportu</i> • <i>smluvené signály, povely, znamení, gesta, ...</i> • <i>převlékání a hygiena před i po TV</i> • <i>pitný režim</i> • <i>první pomoc</i>	ČaS

Tělesná výchova

3. ročník

Očekávaný výstup z RVP	Školní výstup	Učivo	Přesahy a vazby
žák spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti	- žák poznává význam pohybu pro zdraví - žák chápe důležitost rozvoje různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu	Činnosti ovlivňující zdraví - význam pohybu pro zdraví – pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu - rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti a koordinace pohybu	PT1.1;PT1.3; PT4.1
žák zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení	- žák chápe důležitost zařazení přípravných napínavých, protahovacích a uklidňovacích cviků při pohybových činnostech - žák zvládá zdravotně zaměřené činnosti - žák umí k pohybové hře využít i hračky a jiné předměty než tělocvičné náčiní	- příprava organismu - příprava před pohybovou činností - napínavé a protahovací cviky - uklidnění po zátěži Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností - pohybové hry - s různým zaměřením - netradiční pohybové hry a aktivity - využití hraček a netradičního náčiní při cvičení	PT1 PT2.1;PT4.1

	• žák ví, že gymnastika obsahuje základní druhy cvičení, které napomáhají ke správnému držení těla, ovlivňování pohyblivosti, obratnosti a síly • žák ví že při zpevnění těla se provádí gymnastická cvičení snáze • žák umí kotoul vpřed, nacvičuje kotoul vzad, prosté skoky snožmo z trampolínky a zvládá základy gymnastického odrazu • žák zvládá chůzi s pomocí i bez pomoci	– pohybová tvořivost • <i>základy gymnastiky</i> – průpravná cvičení - svalové napětí a uvolnění celého těla a jeho částí Akrobacie «<i>průpravná cvičení pro zvládnutí</i>» – kotoulu vpřed (1., 2. ročník) – kotoulu vzad (3. ročník) Cvičení s náčiním a na nářadí «<i>přeskok</i>» • <i>průpravná cvičení pro nácvik gymnastického odrazu z trampolínky</i> • <i>skoky prosté odrazem snožmo z trampolínky</i> • <i>výskok do vzporu dřepmo na sníženou švédskou bednu odrazem z trampolínky</i> «<i>kladinka</i>» • <i>chůze bez pomoci</i> «<i>rytmické a kondiční formy cvičení pro děti</i>»	
--	---	---	--

	• žák umí pojmenovat základní postoje, pohyby, kroky, konkrétní osvojované tance a zvládá jejich provedení • žák se snaží o základní estetické držení těla • žák umí vyjádřit jednoduchou melodii rytmus a hlasitost doprovodu pohybem • žák umí 2 až 3 tanečky založené na taneční chůzi a běhu • žák se chová v duchu fair play • žák zvládá základní techniku běhu, skoku do dálky nebo do výšky a hod • žák zná základní pravidla bezpečnosti při atletických činnostech a za pomoci učitele je dodržuje u míčkem	• <i>vnímání a prožívání rytmu, tempa a melodie</i> • <i>základní estetický pohyb těla a jeho části (chůze, běh, poskoky, obraty, pohyby různých částí těla)</i> • <i>rytmizovaný pohyb</i> • <i>tvořivé vyjádření rytmu a melodie pohybem</i> • <i>tance založené na taneční chůzi a běhu (klusu)</i> « přípravné úpoly » • <i>průpravné přetahy a přetlaky</i> • <i>hry s přetlaky a přetahy</i> « základy atletiky » • <i>přípravná cvičení pro ovlivňování běžecké rychlosti, vytrvalosti, odrazové síly a obranyschopnosti</i> • <i>rychlý běh</i> • <i>motivovaný běh v terénu až do 10 minut</i> • <i>skok do dálky z rozběhu</i> • <i>hod míčkem z místa, z chůze</i>	Hv Hv Hv Hv Hv
• žák spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích	• žák zvládá základní způsoby házení a chytání míče odpovídající velikosti a hmotnosti a využívá je ve hrách	« základy sportovních her » • <i>manipulace s míčem</i> – držení míče jednou rukou, obou rukou manipulace s míčem na místě,	PT1;PT2.1;PT4.2

	• žák ví, že turistika a pobyt v přírodě patří k nejzdravějším pohybovým aktivitám • žák zvládá základní techniku chůze i se zátěží • žák se umí připravit na turistickou akci (obléct, sbalit batoh) i za pomoci dospělých • žák se dovede orientovat v přírodě podle značek a výrazných přírodních úkazů • žák si uvědomuje možná nebezpečí při přepravě, putování, táboření a chová se podle toho (s pomocí učitele) • žák dovede ošetřit drobná poranění, dovede pomoci při přípravě a likvidaci tábořiště (s pomocí učitele)	v pohybu vyvolenou i opačnou rukou, nohou – základní přihrávky rukou a nohou • <i>základní sportovní hry dle možnosti školy</i> « turistika a pobyt v přírodě » • <i>přesun do terénu, chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, ochrana přírody</i> • <i>orientace v přírodě</i> • <i>seznamování s nebezpečími při přepravě, táboření</i> • <i>základy první pomoci</i>	PT5.4 EVVO Člověk a svět ČaS
• žák uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy	• žák se seznamuje a uplatňuje hlavní zásady hygieny při TV	• <i>hygiena při Tv</i> – hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí – vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity	PT5.4 Člověk a svět

	• žák se seznamuje a dodržuje bezpečnost při pohybových činnostech	• <i>bezpečnost při pohybových činnostech</i> – organizace a bezpečnost cvičebního prostoru • <i>zdravotně zaměřené činnosti</i> – správné držení těla – správné zvedání zátěže – průpravná, kompenzační relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití – bezpečnost v šatnách a umyvárnách – bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek – první pomoc v podmínkách TV	PT2.1
• žák reaguje na základní pokyny , povely k osvojované činnosti a její organizaci	• žák zná základní pravidla chování při TV a sportu a řídí se jimi za pomoci učitele • žák umí reagovat na základní pokyny, signály a gesta učitele • žák se dovede samostatně převléct do cvičebního úboru a umýt se • žák dodržuje pitný režim • žák umí ošetřit drobná poranění a za pomoci učitele přivolá pomoc	• <i>pravidla chování při TV a sportu</i> • <i>smluvené signály, povely, znamení, gesta, ...</i> • <i>převlékání a hygiena před i po TV</i> • <i>pitný režim</i> • <i>první pomoc</i>	ČaS

Tělesná výchova

4. ročník

Očekávaný výstup z RVP	Školní výstup	Učivo	Přesahy a vazby
žák se podílí na realizaci pravidelného pohybového režimu, uplatňuje kondičně zaměřené činnosti, projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti	- žák se seznamuje se základními nevhodnými činnostmi, které ohrožují jeho zdraví - žák poznává základní způsoby rozvoje kondičních a koordinačních předpokladů a snaží se o zvyšování jejich úrovně (za pomoci učitele, rodičů i samostatně) - žák objevuje několik základních cviků z každé osvojované oblasti a hledá vhodné kombinace cviků a řadí je do ucelené sestavy za pomoci učitele - žák dovede prožívat cvičení a soustředit se na správné provedení pohybu - žák hledá možnosti naplánování jednoduché pochodové trasy	Význam pohybu pro zdraví <i>pohybový režim žáků</i> <i>délka a intenzita pohybu</i> Kondiční formy cvičení - základní technika jednotlivých cviků - způsoby rozvoje kondičních a koordinačních předpokladů - vhodné podmínky pro jednotlivé druhy cvičení ve škole i doma - základní způsoby kontroly správnosti provádění cvičení (spolužák, učitel, pocity) - protahovací a napínací cvičení - rychlostně silová cvičení (5 až 15 s max. zátěž, 2min.- odpočinek) - vytrvalostní cvičení (10 – 15 min. mírná)	

	• žák zvládá základní pohyb v mírně náročném terénu i se zátěží • žák se umí chovat ohleduplně k přírodě	intenzita) • cvičení pro rozvoj flexibility a pohybové obratnosti • <i>turistika a pobyt v přírodě</i> (dle možností školy) • přesun do terénu • chůze v terénu • <i>ochrana přírody</i>	Př, VI
• žák zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením	• žák si je vědom, že je nutná příprava organismu před pohybovou činností a uvolnění po zátěži • žák za pomoci učitele zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením	Příprava organismu • příprava před pohybovou činností • uklidnění po zátěži • napínací a protahovací cvičení Zdravotně zaměřené činnosti • cvičení pro správné držení těla • správné zvedání zátěže • průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení • cvičení vyrovnávací	
• žák zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti, vytváří varianty osvojených pohybových her	• žák vnímavě poznává nutnost rozvoje, rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu pro zdravý životní styl • žák hledá varianty známých her	Rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu Pohybové hry	

	• žák se seznamuje se základními pravidly sportovních her a miniher • žák umí pohybově vyjádřit předmět, bytost, zvíře, tvar, náladu	• s různým zaměřením • <i>základy sportovních her</i> (zjednodušená pravidla minisportů) - dle možností školy - pohybová tvořivost	
• žák uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí, adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka	• žák uplatňuje hlavní zásady hygieny při Tv • žák dodržuje bezpečnost při pohybových činnostech	• <i>hygiena při TV</i> • hygiena pohybových činností • hygiena cvičebního prostředí • vhodné oblečení a obutí pro pohyb • <i>bezpečnost při pohybových činnostech</i> • organizace a bezpečnost cvičebního prostoru • bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek • první pomoc v podmínkách TV	
• žák jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti	• žák dle svých schopností jednoduše hodnotí kvalitu pohybových činností vlastních i spolužáků • žák reaguje na pokyny ke správnému provádění cviků	• <i>hodnocení pohybových činností</i> • <i>cvičení podle pokynů učitele, spolužáků</i>	

• žák jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje, respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví	• žák dodržuje pravidla her, závodů, soutěží • žák pozná, označí a reaguje na přestupky proti pravidlům • žáci se vzájemně respektují, jsou k sobě ohleduplní	Činnosti podporující pohybové učení • <i>pravidla zjednodušených pohybových činností</i> - her, závodů, soutěží • <i>zásady jednání a chování</i> • fair play • sportovci jako vzory (olympijské hry, MS, ME,...)	
• žák užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví, cvičí podle jednoduchého nákresu popisu cvičení	• žák získává základní orientaci v prostoru i orientaci v činnostech • žák zná a reaguje na smluvené povely a signály a seznamuje se se základním Tv názvoslovím • žák dle svých schopností zvládá základy gymnastiky	• <i>organizace při TV</i> • základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí • <i>komunikace v TV</i> • základní tělocvičné názvosloví • smluvené povely a signály • <i>základy gymnastiky</i> • průpravná cvičení • akrobacie (kotoul vpřed, vzad, stoj na rukou průpravná cvičení) • přeskok (průpravná cvičení - roznožka přes nářadí odpovídající výšky) • kladinka (chůze a cviky bez dopomoci) dle možnosti školy	

• žák zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy	• žák dle svých možností připraví pro třídu různé hry, soutěže, pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy	• <i>soutěže, hry a pohybové činnosti</i>	
• žák změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky	• žák chápe význam běhu pro rozvoj zdatnosti • žák trénuje základní techniku skoku (do výšky, do dálky – dle možností školy) • žák se učí měřit a zaznamenávat výkony	• <i>základy atletiky</i> • rychlý běh (do 60 m) • motivovaný rychlý běh (do 1000m, do 15 min v terénu) - skok do dálky nebo do výšky - hod míčkem z rozběhu • <i>průpravné úpoly</i> - přetahy a přetlaky	
• žák se orientuje v informačních zdrojích a pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště, samostatně získá potřebné informace	• žák vyhledává informace o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v okolí, seznamuje se s informačními zdroji a dle svých možností se v nich orientuje	• <i>zdroje informací o pohybových činnostech</i>	

Tělesná výchova

5. ročník

Očekávaný výstup z RVP	Školní výstup	Učivo	Přesahy a vazby
žák se podílí na realizaci pravidelného pohybového režimu, uplatňuje kondičně zaměřené činnosti, projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti	- žák zná základní nevhodné činnosti, které ohrožují jeho zdraví - žák zná základní způsoby rozvoje kondičních a koordinačních předpokladů a snaží se o zvyšování jejich úrovně (za pomoci učitele, rodičů i samostatně) - žák zná několik základních cviků z každé osvojované oblasti a dovede je s pomocí učitele seřadit do ucelené sestavy - žák vnímavě prožívá cvičení a soustředit se na správné provedení pohybu - žák umí napláňovat jednoduchou pochodovou trasu	Význam pohybu pro zdraví - pohybový režim žáků - délka a intenzita pohybu Kondiční formy cvičení - základní technika jednotlivých cviků - způsoby rozvoje kondičních a koordinačních předpokladů - vhodné podmínky pro jednotlivé druhy cvičení ve škole i doma - základní způsoby kontroly správnosti provádění cvičení (spolužák, učitel, pocity) - protahovací a napínací cvičení - rychlostně silová cvičení (5 až 15 s max. zátěž, 2min.- odpočinek) - vytrvalostní cvičení (10 – 15 min. mírná	

	• žák zvládá základní pohyb v mírně náročném terénu i se zátěží • žák se umí chovat ohleduplně k přírodě	intenzita) – cvičení pro rozvoj flexibility a pohybové obratnosti • <i>turistika a pobyt v přírodě</i> (dle možností školy) – přesun do terénu – chůze v terénu – <i>ochrana přírody</i>	Př, VI
• žák zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením	• žák si je vědom, že je nutná příprava organismu před pohybovou činností a uvolnění po zátěži • žák zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením	Příprava organismu – příprava před pohybovou činností – uklidnění po zátěži – napínací a protahovací cvičení Zdravotně zaměřené činnosti – cvičení pro správné držení těla – správné zvedání zátěže – průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení – cvičení vyrovnávací	
• žák zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti, vytváří varianty osvojených pohybových her	• žák chápe nutnost rozvoje, rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu pro zdravý životní styl • žák vytváří varianty známých her	Rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu Pohybové hry	

	• žák se seznamuje se základními pravidly sportovních her a miniher • žák umí pohybově vyjádřit předmět, bytost, zvíře, tvar, náladu	– s různým zaměřením • <i>základy sportovních her</i> (zjednodušená pravidla minisportů) – dle možnosti školy – pohybová tvořivost	
• žák uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí, adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka	• žák vědomě uplatňuje hlavní zásady hygieny při TV • žák vědomě dodržuje bezpečnost při pohybových činnostech	• <i>hygiena při TV</i> – hygiena pohybových činností – hygiena cvičebního prostředí – vhodné oblečení a obutí pro pohyb • <i>bezpečnost při pohybových činnostech</i> – organizace a bezpečnost cvičebního prostoru – bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek – první pomoc v podmínkách TV	
• žák jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti	• žák jednoduše hodnotí kvalitu pohybových činností vlastních i spolužáků • žák reaguje na pokyny ke správnému provádění cviků	• <i>hodnocení pohybových činností</i> • <i>cvičení podle pokynů učitele, spolužáků</i>	

• žák jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje, respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví	• žák dodržuje pravidla her, závodů, soutěží • žák pozná, označí a reaguje na přestupky proti pravidlům • žáci se vzájemně respektují, jsou k sobě ohleduplní	Činnosti podporující pohybové učení • <i>pravidla zjednodušených pohybových činností</i> - her, závodů, soutěží • <i>zásady jednání a chování</i> - fair play - sportovci jako vzory (olympijské hry, MS, ME,...)	
• žák užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví, cvičí podle jednoduchého nákresu popisu cvičení	• žák zvládá základní organizaci prostoru i činností • žák zná a reaguje na základní TV názvosloví a smluvené povely a signály • žák zvládá základy gymnastiky	• <i>organizace při TV</i> - základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí • <i>komunikace v TV</i> - základní tělocvičné názvosloví - smluvené povely a signály • <i>základy gymnastiky</i> - průpravná cvičení - akrobacie (kotoul vpřed, vzad, stoj na rukou s dopomocí) - přeskok (průpravná cvičení, roznožka přes nářadí odpovídající výšky) - kladinka (chůze a cviky bez dopomoci) dle možností školy	

• žák zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy	• žák zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy	• <i>soutěže, hry a pohybové činnosti</i>	
• žák změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky	• žák chápe význam běhu pro rozvoj zdatnosti • žák zvládá základní techniku skoku (do výšky, do dálky – dle možností školy) • žák umí změřit a zapsat výkony, porovnává je	• <i>základy atletiky</i> – rychlý běh (do 60 m) – motivovaný rychlý běh (do 1000m, do 15 min v terénu) - skok do dálky nebo do výšky – hod míčkem z rozběhu • <i>průpravné úpoly</i> – přetahy a přetlaky	
• žák se orientuje v informačních zdrojích a pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště, samostatně získá potřebné informace	• žák samostatně získává informace o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v okolí, orientuje se v informačních zdrojích	• <i>zdroje informací o pohybových činnostech</i>	

11. ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

Charakteristika vzdělávací oblasti

Oblast **Člověk a svět práce** postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků.

Vzdělávací oblast **Člověk a svět práce** se cíleně zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky. Je založena na tvůrčí myšlenkové spoluúčasti žáků.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru **Člověk a svět práce** je rozdělen na 1. stupni na čtyři tematické okruhy: Práce s drobným materiálem, Konstrukční činnosti, Pěstitelské práce, Příprava pokrmů.

Vzdělávací obsah je realizován v průběhu celého základního vzdělávání a je určen všem žákům (tedy chlapcům i dívkám bez rozdílu). Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci. V závislosti na věku žáků se postupně buduje systém, který žákům poskytuje důležité informace ze sféry výkonu práce a pomáhá jim při odpovědném rozhodování o dalším profesním zaměření. Proto je vhodné zařazovat do vzdělávání žáků co největší počet tematických okruhů.

Vzdělávací oblast **Člověk a svět práce** je realizována v souladu s RVP ZV ve vzdělávacím oboru **Člověk a svět práce**, v povinném vyučovacím předmětu – **Pracovní činnosti**.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k:

- pozitivnímu vztahu k práci a k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- osvojení základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí, k organizaci a plánování práce a k používání vhodných nástrojů, náradí a pomůcek při práci i v běžném životě
- vytrvalosti a soustavnosti při plnění zadaných úkolů, k uplatňování tvořivosti a vlastních nápadů při pracovní činnosti a k vynakládání úsilí na dosažení kvalitního výsledku
- poznání, že technika jako významná součást lidské kultury je vždy úzce spojena s pracovní činností člověka
- autentickému a objektivnímu poznávání okolního světa, k potřebné sebedůvěře, k novému postoji a hodnotám ve vztahu k práci člověka, technice a životnímu prostředí
- chápání práce a pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci, sebeaktualizaci a k rozvíjení podnikatelského myšlení
- orientaci v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce a osvojení potřebných poznatků a dovedností významných pro možnost uplatnění, pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci

Zařazená průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova PT 1

z tematického okruhu PT 1.1 - **Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopností poznávání**

- **Sebepoznání a sebepojetí**
- **Seberegulace a sebeorganizace**
 - sebekontrola a sebeovládání - regulace vlastního jednání i prožívání vůle, organizace vlastního času
- **Psychohygiena**
 - dovednosti pro pozitivní naladění myslí a dobrý vztah k sobě samému
- **Kreativita**
 - cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality)

z tematického okruhu PT 1.2 - **Sociální rozvoj - Mezilidské vztahy**

- péče o dobré vztahy
- chování podporující empatii a pohled na svět očima druhého, respektování, podporu a pomoc
- **Kooperace**
 - rozvoj individuálních i sociálních dovedností při kooperaci

z tematického okruhu PT 1.3 - **Morální rozvoj - Hodnoty, postoje, praktická etika**

- vytváření povědomí o kvalitách typu: tolerance a odpovědnost

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech PT 3

tematický okruh PT 3.1 - **Evropa a svět nás zajímá** - lidové zvyky a tradice národů Evropy

tematický okruh PT 3.2 - **Objevujeme Evropu a svět** - život Evropanů a styl života v evropských rodinách

Multikulturní výchova PT 4

z tematického okruhu PT 4.1 - **Kulturní difference** - jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti

- člověk jako nedílná jednotka tělesné i duševní stránky, ale i jako součást etnika

tematický okruh PT 4.2 - **Lidské vztahy Enviromentální výchova PT 5**

- Enviromentální výchova je členěna do tematických okruhů, které umožňují celistvé pochopení problematiky vztahů člověka k životnímu prostředí, vést žáky k ekologickému smýšlení a odpovědnosti současné generace za život v budoucnosti.

z tematického okruhu PT 5.2 - **Základní podmínky života** - energie

- přírodní zdroje

z tematického okruhu PT 5.3 - **Lidské aktivity a problémy životního prostředí**

- dlouhodobé projekty zaměřené k růstu ekologického vědomí žáků a veřejnosti a akce (př. Den Země)

z tematického okruhu PT 5.4 - **Vztah člověka k prostředí** - náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vliv na prostředí)

Obsah vzdělávací oblasti **Člověk a svět práce** se realizuje v souladu s věkem žáků ve vzdělávacím oboru **Člověk a svět práce**, v povinném předmětu **Pracovní činnosti**.

Charakteristika předmětu: PRACOVNÍ ČINNOSTI

Vyučovací předmět **Pracovní činnosti** je vyučován ve všech ročnících prvního stupně. Jeho obsahem je celý vzdělávací obor **Člověk a svět práce**, který je v RVP ZV stanoven pro první stupeň.

Vedeme žáky k práci s různými materiály a k osvojení si základních pracovních dovedností a návyků. Učíme žáky plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnosti samostatně i v týmu. Snažíme se žákům nabízet přímý kontakt s lidskou činností a při práci v hodinách vycházet z konkrétních životních situací. Tím budujeme systém, který žákům a rodičům poskytuje důležité informace ze sféry výkonu práce a pomáhá jim při směřování k budoucímu profesnímu zaměření. Při veškerých činnostech soustavně vedeme žáky k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

Pracovní činnosti jsou nástrojem poznávání a prožívání lidské existence. Vedeme žáky k radosti z dobře vykonané práce.

Výuka probíhá většinou v kmenových třídách. Tam, kde je to organizačně nutné, jsou dva ročníky spojeny do jedné třídy. Výuka Pracovních činností probíhá v prvním období ve dvouhodinových blocích jedenkrát za čtrnáct dní a střídají se s výukou výtvarné výchovy, ve druhém období může výuka pracovních činností z organizačních důvodů probíhat jak v jednohodinové časové dotaci za týden, tak ve dvouhodinových blocích jako v prvním období. V případě projektů se Pracovní činnosti zařazují do bloků s ostatními předměty.

Zásadní a výchovné vzdělávací postupy, které ve vyučovacím předmětu **Pracovní činnosti** směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení KK 1

- vedeme žáky k získávání zkušeností a na základě jejich propojení a systematizace se žáci snaží je efektivně využívat v pracovních činnostech a v praktickém
- životě a získávat tak komplexnější pohled na svět
- zprostředkováváme žákovi praktické osvojování práce podle návodu
- vedeme žáky k tvůrčí činnosti
- ukazujeme žákům cestu smysluplné práce a učíme je mít k práci pozitivní vztah, tím že výsledky své činnosti uplatní
- vedeme žáky k promyšlenému postupu činnosti a jejímu zhodnocení
- vedeme žáky k hodnocení výsledků vlastní činnosti a ponaučení se z chyb

Kompetence k řešení problémů KK 2

- vedeme žáky k uvědomování si potřeby praktického ověřování řešení problémů
- vedeme žáky k využívání získaných vědomostí a dovedností k objevování různých cest řešení
- ukazujeme žákům cesty, jak se nenechat odradit případným nezdarem
- vedeme žáky k uvědomování si vlastního pokroku
- vedeme žáky k rozvoji kritického myšlení, k zodpovědnosti za svá rozhodnutí a za výsledky svých činů

Kompetence komunikativní KK 3

- vedeme žáky k správné formulaci a vyjádření svých myšlenek a názorů v logickém sledu
- vedeme žáky k naslouchání a porozumění druhých lidí, vhodně reagovat, účinně se zapojovat do diskuse a obhajovat své stanovisko vhodnou argumentací

Kompetence sociální a personální KK4

- vedeme žáky účinně spolupracovat ve skupině, podílet se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti, pozitivně ovlivňovat kvalitu společné práce
- vedeme žáky k podílení se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívat k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytnout pomoc nebo o ni požádat
- vedeme žáky k vytváření si pozitivní představy o sobě samém (sebedůvěra, seberozvoj, sebeuspokojení a sebeúcta)

Kompetence občanské KK5

- vedeme žáky k odmítání útlaču a hrubého zacházení a uvědomování si povinnosti upozornit na fyzické a psychické násilí
- vedeme žáky k seznamování, respektování a zachování našich tradic a kulturního i historického dědictví
- podporovat v žácích potřebu estetického projevu a vlastní tvorby

Kompetence pracovní KK 6

- vedeme žáky k bezpečnému a účinnému používání materiálů, nástrojů a vybavení, k dodržování vymezených pravidel, plnění povinností a závazků, k adaptaci na změněné nebo nové pracovní podmínky
- vedeme žáky k přístupu k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenskému významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot
- vedeme žáky k využívání znalostí a zkušeností získaných v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost

Pracovní činnosti

1. ročník

Očekávaný výstup z RVP	Školní výstup	Učivo	Přesahy a vazby
PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM			
žák vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů	- žák dodržuje zásady BOZP a hygieny práce - žák se seznamuje s jednoduchými postupy a organizací práce a funkcí jednoduchých nástrojů - žák vytváří různé jednoduché předměty dle svých možností	- zásady BOZP a hygieny práce - udržuje pořádek na pracovním místě - vlastnosti materiálu přírodniny, modelovací hmota (i keramická hlína), papír, kartón, textil, dráty ... - funkce a využití jednoduchých pracovních pomůcek a nástrojů - tvorba jednoduchých předmětů - lidové zvyky, tradice a řemesla	
žák pracuje podle slovního návodu a předlohy	žák pracuje podle slovního návodu a předlohy	jednoduché pracovní operace a postupy při vytváření různých předmětů	

KONSTRUKČNÍ ČINNOST			
• žák zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicí	• žák zvládá základní dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	• stavebnice (<i>plošné, prostorové, konstrukční</i>) - montážní a demontážní činnosti	
PĚSTITELSKÉ PRÁCE			
• žák provádí pozorování přírody, zaznamenává a zhodnotí výsledky pozorování	• žák na základě pozorování přírody zaznamenává a ústně vyhodnocuje	• pozorování přírody (vyhodnocování) • základní podmínky pro pěstování rostlin • půda a její zpracování • výživa rostlin	ČaS
• žák pečuje o nenáročné rostliny	• žák pečuje o nenáročné rostliny	• pěstování pokojových rostlin • pěstování rostlin v místnosti, na zahradě (zelenina, okrasné rostliny, léčivky)	
PŘÍPRAVA POKRMŮ			
• žák připraví tabuli pro jednoduché stolování	• žák se seznamuje s výběrem a nákupem potravin • žák připraví tabuli pro jednoduché stolování	• výběr, nákup a skladování potravin • jednoduchá úprava stolu	Školní jídelna
• žák se chová vhodně při stolování	• žák se chová vhodně při stolování	• pravidla správného stolování	

Pracovní činnosti

2. ročník

Očekávaný výstup z RVP	Školní výstup	Učivo	Přesahy a vazby
PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM			
• žák vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů	• žák dodržuje zásady BOZP a hygieny práce • žák se seznamuje s jednoduchými postupy a organizací práce a funkcí jednoduchých nástrojů • žák vytváří různé jednoduché předměty dle svých možností	• <i>zásady BOZP a hygieny práce</i> • <i>udržuje pořádek na pracovním místě</i> • <i>vlastnosti materiálu</i> přírodniny, modelovací hmota (i keramická hlína), papír, kartón, textil, dráty ... • <i>funkce a využití jednoduchých pracovních pomůcek a nástrojů</i> • <i>tvorba jednoduchých předmětů</i> • <i>lidové zvyky, tradice a řemesla</i>	
• žák pracuje podle slovního návodu a předlohy	• žák pracuje podle slovního návodu a předlohy	• <i>jednoduché pracovní operace a postupy při vytváření různých předmětů</i>	

KONSTRUKČNÍ ČINNOST			
• žák zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicí	• žák zvládá základní dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	• stavebnice (<i>plošné, prostorové, konstrukční</i>) - montážní a demontážní činnosti	
PĚSTITELSKÉ PRÁCE			
• žák provádí pozorování přírody, zaznamenává a zhodnotí výsledky pozorování	• žák na základě pozorování přírody zaznamenává, písemně vyhodnocuje a pokouší se stanovovat zásady pro pěstování rostlin	• <i>pozorování přírody (vyhodnocování)</i> • <i>základní podmínky pro pěstování rostlin</i> • <i>půda a její zpracování</i> • <i>výživa rostlin</i>	ČaS
• žák pečuje o nenáročné rostliny	• žák pečuje o nenáročné rostliny	• <i>pěstování pokojových rostlin</i> • <i>pěstování rostlin v místnosti, na zahradě (zelenina, okrasné rostliny, léčivky)</i>	
PŘÍPRAVA POKRMŮ			
• žák připraví tabuli pro jednoduché stolování	• žák se seznamuje s výběrem a nákupem potravin a seznamuje se se skladováním • žák připraví tabuli pro jednoduché stolování	• <i>výběr, nákup a skladování potravin (ekonomika domácnosti)</i> • <i>jednoduchá úprava stolu</i>	Školní jídelna
• žák se chová vhodně při stolování	• žák se chová vhodně při stolování	• <i>pravidla správného stolování</i>	

Pracovní činnosti

3. ročník

Očekávaný výstup z RVP	Školní výstup	Učivo	Přesahy a vazby
PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM			
žák vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů	- žák dodržuje zásady BOZP a hygieny práce - žák se seznamuje s jednoduchými postupy a organizací práce a funkcí jednoduchých nástrojů - žák vytváří různé jednoduché předměty dle svých možností	<i>zásady BOZP a hygieny práce</i> <i>udržuje pořádek na pracovním místě</i> <i>vlastnosti materiálu</i> - přírodniny, modelovací hmota (i keramická hlína), papír, kartón, textil, dráty,... <i>funkce a využití jednoduchých pracovních pomůcek a nástrojů</i> <i>tvorba jednoduchých předmětů</i> <i>lidové zvyky, tradice a řemesla</i>	
žák pracuje podle slovního návodu a předlohy	žák pracuje podle slovního návodu a předlohy	<i>jednoduché pracovní operace a postupy při vytváření různých předmětů</i>	

KONSTRUKČNÍ ČINNOST			
žák zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicí	žák zvládá základní dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	stavebnice (<i>plošné, prostorové, konstrukční</i>) - montážní a demontážní činnosti	
PĚSTITELSKÉ PRÁCE			
žák provádí pozorování přírody, zaznamenává a zhodnotí výsledky pozorování	žák na základě pozorování přírody a jeho vyhodnocování stanovuje zásady pro pěstování rostlin	- pozorování přírody (vyhodnocování) - základní podmínky pro pěstování rostlin - půda a její zpracování - výživa rostlin	Člověk a svět
žák pečuje o nenáročné rostliny	žák pečuje o nenáročné rostliny	- pěstování pokojových rostlin - pěstování rostlin v místnosti, na zahradě (zelenina, okrasné rostliny, léčivky)	
PŘÍPRAVA POKRMŮ			
žák připraví tabuli pro jednoduché stolování	žák vybírá a nakupuje a seznamuje se se skladováním dalších potravin	- výběr, nákup a skladování potravin - jednoduchá úprava stolu	Školní jídelna
žák se chová vhodně při stolování	žák se chová vhodně při stolování	pravidla správného stolování	

Pracovní činnosti

4. ročník

Očekávaný výstup z RVP	Školní výstup	Učivo	Přesahy a vazby
PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM			
žák vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu	žák vytváří na základě svých schopností a představivosti různé výrobky z různých materiálů	- organizace práce - tvorba výrobku - přiměřené pracovní operace a postupy	
žák využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic	žák tvořivě pracuje s materiálem a využívá prvky lidových tradic	lidové zvyky a tradice, řemesla	
žák volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu	žák poznává vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu	funkce a využití pracovních pomůcek a nástrojů	
žák udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	- žák udržuje pořádek na pracovním místě - žák dodržuje zásady BOZP a hygieny práce - žák poskytne první pomoc při úrazu	- zásady BOZP a hygieny práce - udržování pořádku na pracovním místě - organizace práce	
KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI			
žák provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž	žák provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž	- stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční) - sestavování modelů	

• žák pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtku	• žák pracuje podle návodů, předloh a jednoduchých náčrtů	• práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem	
• žák dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytuje první pomoc při úrazu	• žák dodržuje zásady BOZP a hygieny práce se stavebnicemi • žák seznamuje s první pomocí při úrazu	• zásady BOZP a hygieny práce • první pomoc	Př
PĚSTITELSKÉ PRÁCE			
• žák provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování	• žák provádí jednoduché práce na zahradě • žák se dle svých schopností na základě pokusů seznamuje a vyvozuje základní podmínky pro pěstování rostlin • žák za pomoci učitele vede pokusy a pozorování	• zásady a provádění jednoduchých pěstitelských činností • základní podmínky pro pěstování rostlin (světlo, voda, vzduch, půda, výživa, osivo, škůdci) • pěstitelské pokusy a pozorování	Př
• žák ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové a jiné rostliny	• žák ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové a jiné rostliny	• pěstování rostlin ze semen v místnosti na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, zelenina,...) • pěstování pokojových rostlin	
• žák volí podle pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní	• žák poznává pěstitelský materiál, nářadí, pomůcky a správně s nimi pracuje	• pěstitelské pomůcky, nástroje a náčiní	
• žák dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytuje první pomoc při úrazu	• žák zná a dodržuje zásady BOZP a hygieny práce • žák se seznamuje s jednotlivými rostlinami, rostlinami jako drogami, alergii • žák v rámci svých kompetencí poskytne	• BOZP a zásady hygieny práce • rostliny jedovaté, alergie • první pomoc při úrazu	

	první pomoc		
PŘÍPRAVA POKRMŮ			
• žák se orientuje v základním vybavení kuchyně	• žák se seznamuje se základním vybavením kuchyně	• <i>základní vybavení kuchyně</i> • <i>technika kuchyní</i> - historie a význam	
• žák připraví samostatně jednoduchý pokrm	• žák připraví samostatně jednoduchý pokrm	• <i>výběr, nákup a skladování potravin (ekonomika domácnosti)</i> • <i>příprava jednoduchého pokrmu</i>	
• žák dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování	• žák dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování	• <i>pravidla správného stolování</i> • <i>jednoduchá úprava stolu</i>	
• žák udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni	• žák provádí základní úklid pracovních povrchů a nádobí • žák se seznamuje s poskytnutím první pomoci při úrazu v kuchyni	• <i>úklid pracovních ploch</i> • <i>první pomoc v kuchyni</i>	

Pracovní činnosti

5. ročník

Očekávaný výstup z RVP	Školní výstup	Učivo	Přesahy a vazby
PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM			
žák vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu	žák vytváří na základě svých schopností a představivosti různé výrobky z různých materiálů	- organizace práce - tvorba výrobku - přiměřené pracovní operace a postupy	
žák využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic	žák tvořivě pracuje s materiálem a využívá prvky lidových tradic	lidové zvyky a tradice, řemesla	
žák volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu	žák volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k materiálu	funkce a využití pracovních pomůcek a nástrojů	
žák udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	- žák udržuje pořádek na pracovním místě - žák dodržuje zásady BOZP a hygieny Práce - žák poskytne první pomoc při úrazu	- zásady BOZP a hygieny práce - udržování pořádku na pracovním místě - organizace práce	

KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI			
• žák provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž	• žák provádí jednoduché montážní a demontážní práce se stavebnicemi	• stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční) • sestavování modelů	
• žák pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtku	• žák pracuje podle návodů, předloh a jednoduchých náčrtů	• práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem	
• žák dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytuje první pomoc při úrazu	• žák dodržuje zásady BOZP a hygieny práce se stavebnicemi • žák poskytne základní první pomoc při úrazu	• zásady BOZP a hygieny práce • první pomoc	Př
PĚSTITELSKÉ PRÁCE			
• žák provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování	• žák provádí jednoduché práce na zahradě • žák se na základě pokusů seznamuje a vyvozuje základní podmínky pro pěstování rostlin • žák samostatně vede pokusy a pozorování	• zásady a provádění jednoduchých pěstitelských činností • základní podmínky pro pěstování rostlin (světlo, voda, vzduch, půda, výživa, osivo, škůdci) • pěstitelské pokusy a pozorování	Př
• žák ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové a jiné rostliny	• žák ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové a jiné rostliny	• pěstování rostlin ze semen v místnosti na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, zelenina,...) • pěstování pokojových rostlin	

• žák volí podle pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní	• žák volí podle pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní	• <i>pěstitelské pomůcky, nástroje a náčiní</i>	
• žák dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	• žák zná a dodržuje zásady BOZP a hygieny práce • žák se seznamuje s jednotlivými rostlinami, rostlinami jako drogami, alergiemi • žák v rámci svých kompetencí poskytne první pomoc	• <i>BOZP a zásady hygieny práce</i> • <i>rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie</i> • <i>první pomoc při úrazu</i>	
PŘÍPRAVA POKRMŮ			
• žák se orientuje v základním vybavení kuchyně	• žák se orientuje v základním vybavení kuchyně	• <i>základní vybavení kuchyně</i> • <i>technika kuchyní</i> • <i>- historie a význam</i>	
• žák připraví samostatně jednoduchý pokrm	• žák připraví samostatně jednoduchý pokrm	• <i>výběr, nákup a skladování potravin (ekonomika domácnosti)</i> • <i>příprava jednoduchého pokrmu</i>	
• žák dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování	• žák dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování	• <i>pravidla správného stolování</i> • <i>jednoduchá úprava stolu</i>	
• žák udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni	• žák provádí základní úklid pracovních povrchů a nádobí • žák poskytne první pomoc při úrazu v kuchyni	• <i>úklid pracovních ploch</i> • <i>první pomoc v kuchyni</i>	

12. Dodatek k ŠVP – zařazení etické výchovy do vzdělávacích oblastí a oborů

Do Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání se do části 5.10 Doplnující vzdělávací obory se vkládá jako část 5.10.3 nový doplňující vzdělávací obor s názvem Etická výchova.

V naší škole se tomuto doplňujícímu oboru maximálně věnujeme, prolíná všemi předměty, plnění očekávaných výstupů probíhá i při ranních kruzích, „schodišťácích“, o přestávkách, ve školních družinách, při mimoškolních akcích, výletech, atd. Výstupy se objevují ve všech ročnících, vždy dle potřeby žáků, kolektivu, pedagogů i rodičů.

ETICKÁ VÝCHOVA

DOPLŇUJÍCÍ VZDĚLÁVACÍ OBOR - 5.10.3

Obsah doplňujícího vzdělávacího oboru tvoří následující **10 témat**:

1. Mezilidské vztahy a komunikace.
2. Důstojnost lidské osoby. Pozitivní hodnocení sebe.
3. Pozitivní hodnocení druhých.
4. Kreativita a iniciativa. Řešení problémů a úkolů. Přijetí vlastního a společného rozhodnutí.
5. Komunikace citů.
6. Interpersonální a sociální empatie.
7. Asertivita. Zvládnutí agresivity a soutěživosti. Sebeovládání. Řešení konfliktů.
8. Reálné a zobrazené vzory.
9. Prosociální chování v osobních vztazích. Pomoc, darování, dělení se, spolupráce, přátelství.
10. Prosociální chování ve veřejném životě. Solidarita a sociální problémy.

Na deset základních témat navazuje **šest aplikačních témat**, mezi která patří:

- Etické hodnoty
- Sexuální zdraví
- Rodinný život
- Duchovní rozměr člověka
- Ekonomické hodnoty
- Ochrana přírody a životního prostředí
- Hledání pravdy a dobra jako součást přirozenosti člověka
- **Etická výchova vytváří celou řadu mezipředmětových vztahů.**

Ve vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace:

- **ve vzdělávacím oboru Český jazyk a literatura** navazuje etická výchova na učivo: naslouchání, mluvený projev, písemný projev a tvořivé činnosti s literárním textem
- **ve vzdělávacím oboru Cizí jazyk** na učivo: pravidla komunikace v běžných každodenních situacích

Ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět navazuje na učivo: domov, škola, rodina, soužití lidí, chování lidí, základní globální problémy, ohleduplné chování k přírodě, ochrana přírody, partnerství, rodičovství a základy sexuální výchovy.

Ve vzdělávací oblasti Člověk a kultura:

- **ve vzdělávacím oboru Výtvarná výchova** navazuje na učivo: prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností a ověřování komunikačních účinků

Ve vzdělávací oblasti Člověk a zdraví:

- **ve vzdělávacím oboru Výchova ke zdraví** navazuje na učivo: vztahy mezi lidmi a formy soužití, změny v životě člověka a jejich reflexe, zdravý způsob života a péče o zdraví, rizika ohrožující zdraví a jejich prevence a osobnostní a sociální rozvoj.

Z průřezových témat navazuje především na vzdělávací obsah **osobnostní a sociální výchovy, multikulturní výchovy, environmentální výchovy a mediální výchovy.**

Etická výchova žáka především vede: k navázání a udržování uspokojivých vztahů, k vytvoření si pravdivé představy o sobě samém, k tvořivému řešení každodenních problémů, k formulaci svých názorů a postojů na základě vlastního úsudku s využitím poznatků z diskuze s druhými, ke kritickému vnímání vlivu vzorů při vytváření vlastního světonázoru, k pochopení základních environmentálních a ekologických problémů a souvislostí moderního světa.

Doplňující vzdělávací obor etická výchova u žáka rozvíjí: sociální dovednosti, které jsou zaměřeny nejen na vlastní prospěch, ale také na prospěch jiných lidí a celé společnosti, na samostatné pozorování s následným kritickým posouzením a vyvozením závěrů pro praktický život, samostatnost při hledání vhodných způsobů řešení problémů, správné způsoby komunikace, respekt k hodnotám, názorům a přesvědčení jiných lidí, schopnost vcítit se do situací ostatních lidí, pozitivní představu o sobě samém a schopnost účinné spolupráce.

Vzdělávací obsah

1. stupeň

Očekávané výstupy - 1. období (1.-3. ročník)

žák

- si osvojí oslovování křestními jmény, používání vhodných forem pozdravu, naslouchání, dodržování jednoduchých komunikačních pravidel ve třídě, poděkování, omluvu, přiměřenou gestikulaci
- se podílí na vytváření společenství třídy prostřednictvím dodržování jasných a splnitelných pravidel
- si osvojí základní (předpoklady) vědomosti a dovednosti pro vytvoření sebeúcty a úcty k druhým
- si osvojí základy pozitivního hodnocení a přijetí druhých
- zvládá prosociální chování: pomoc v běžných školních situacích, dělení se, vyjádření soucitu, zájem o spolužáky
- vyjadřuje city v jednoduchých situacích
- využívá prvky tvořivosti při společném plnění úkolů
- reflektuje situaci druhých a adekvátně poskytuje pomoc

Očekávané výstupy - 2. období (4.a 5.ročník)

žák

- reflektuje důležitost prvků neverbální komunikace, eliminuje hrubé výrazy z verbální komunikace, zvládá položit vhodnou otázku
- si uvědomuje své schopnosti a silné stránky, utváří své pozitivní sebehodnocení
- se dokáže těšit z radosti a úspěchu jiných, vyjadřuje účast na radosti i bolesti druhých, pozitivně hodnotí druhé v běžných podmínkách
- identifikuje základní city, vede rozhovor s druhými o jejich prožitcích, na základě empatického vnímání přemýšlí nad konkrétní pomocí
- jednoduchými skutky realizuje tvořivost v mezilidských vztazích, především v rodině a v kolektivu třídy
- iniciativně vstupuje do vztahů s vrstevníky, dokáže rozlišit jejich nabídky k aktivitě a na nevhodné reaguje asertivně

Učivo

ZÁKLADNÍ KOMUNIKAČNÍ DOVEDNOSTI

- **komunikace při vytváření výchovného kolektivu** – představení se, vytvoření základní komunikačních pravidel kolektivu, zdvořilost, otevřená komunikace
- **základní prvky verbální komunikace v mezilidských vztazích** - pozdrav, otázka, prosba, poděkování, omluva
- **základy neverbální komunikace**- seznámení se s možnostmi neverbální komunikace, postoje těla, mimika, zrakový kontakt, gesta, podání ruky
- **komunikace citů** – identifikace, vyjádření a usměrňování základních citů, pocity spokojenosti, radosti, sympatie, smutku, obav a hněvu

POZITIVNÍ HODNOCENÍ SEBE A DRUHÝCH

- **sebepojetí** - sebepoznání, sebehodnocení, sebezpřijetí, sebezprezentace, sebeovládání, podpora sebeoceňování
- **pozitivní hodnocení druhých** – v běžných podmínkách projevování pozornosti a laskavosti, vyjádření uznání, účinnost pochvaly, připsování pozitivních vlastností druhým, správná reakce na pochvalu
- **akceptace druhého** - zážitek přijetí pro každé dítě, nácvik přátelského přijetí, umění odpustit, pomocí empatie předpokládat reakci druhých

TVOŘIVOST A ZÁKLADY SPOLUPRÁCE

- **tvořivost v mezilidských vztazích** – vytváření prožitků radosti pro druhé, společné plnění úkolů, zbavování se strachu z neznámého řešení úkolu a z tvořivého experimentování
- **schopnost spolupráce** – radost ze společné činnosti a výsledku, vyjádření zájmu, základní pravidla spolupráce
- **elementární prosociálnost** – darování, ochota dělit se, povzbuzení, služba, vyjádření soucitu, přátelství

ZÁKLADY ASERTIVNÍHO CHOVÁNÍ

- **iniciativa** – ve vztahu k jiným, hledání možnosti jak vycházet s jinými lidmi v rodině, ve třídě, mezi vrstevníky, iniciativa nepřijata jinými, zpracování neúspěchu
- **asertivní chování** – rozlišování mezi nabídkami druhých, schopnost odmítnutí nabídky k podvodu, krádeži, pomlouvání, zneužívání návykových látek a sexuálnímu zneužívání

13. Hodnocení žáků

13.1 Hodnocení žáka ve škole

Nedílnou součástí výchovně vzdělávacího procesu ve škole je hodnocení žáků. Hodnocení žáků je běžnou činností, kterou učitel ve škole vykonává průběžně ve výuce (ale i mimo ni) po celý školní rok.

Cílem hodnocení je poskytnout žákovi zpětnou vazbu, prostřednictvím které získává informace o tom, jak danou problematiku zvládá, jak dovede zacházet s tím, co se naučil, v čem se zlepšil a v čem ještě chybuje. Nedílnou součástí hodnocení musí být konkrétní návod, jak má žák postupovat, aby přetrvávající nedostatky odstranil.

Hodnocení nesmí být zaměřeno primárně na srovnávání žáka s jeho spolužáky, mělo by se soustředit i na individuální pokrok každého žáka, respektive na hodnocení naplnění předem stanovených požadavků. Učitelé dbají na to, aby prostřednictvím hodnocení nedocházelo k rozdělování žáků na úspěšné a neúspěšné, schopné a neschopné. Součástí hodnocení žáka ve škole je též hodnocení jeho chování a projevu. Celkově však hodnocení nesmí vést ke snižování důstojnosti a sebedůvěry žáka.

Jedním z hlavních cílů naší pedagogické práce je oslabování vnější motivace žáků – motivace prostřednictvím známek, naopak vedeme žáky k posilování motivace vnitřní, která je podporována žákovým vlastním (sebe)hodnocením.

Velmi cenným nástrojem pro hodnocení práce žáků je žákovské „portfolio“. Jedná se o shromažďování materiálů různého druhu tak, aby dokumentovaly stav vědomostí a dovedností žáka, případně úroveň osvojení jednotlivých kompetencí ve vzdělávání. Materiály mají různou podobu a v každém případě musí obsahovat doklady o tom, jak se žák vyrovnal s dovednostmi sebehodnocení své práce. Žáci mohou po dohodě s vyučujícím do svého portfolio zařazovat i osobní záznamy o úspěších v mimoškolní činnosti. Budeme se o vytváření tohoto „portfolio“ společně se žáky i rodiči snažit.

Nutností je, aby žáci byli předem seznámeni s výukovými cíli, očekávanými výstupy pro daný ročník - specifikovanými pro hodnocené období.

Nejčastěji používané hodnocení je hodnocení pomocí klasifikace, které může být doplněno či nahrazeno slovním hodnocením na žádost zákonných zástupců, bodovým nebo procentuálním hodnocením. Slovní hodnocení dokáže lépe postihnout individuální pokrok každého žáka a poskytnou celistvější informace o silných a slabých stránkách jeho výkonu. Umožňuje kvalitněji hodnotit například skupinové práce, protože hodnotí i jiné aspekty vzdělávání, může být i hodnotným východiskem pro rozhovor o výsledcích žáka s ním samotným i jeho rodiči.

13.1.1 Závazné formy hodnocení

Podrobná pravidla pro hodnocení žáků jsou zpracována v Klasifikačním řádu Školního řádu školy.

Vysvědčení resp. výpis z vysvědčení

Hodnocení žáka na vysvědčení musí vystihnout úroveň rozvoje, kterého žák dosáhl ve vztahu k očekávaným výstupům jednotlivých vzdělávacích oblastí v daném pololetí školního roku. Hodnocení je všestranné, postihuje všechny vyučované předměty.

Příloha 1 - Novela ŠVP k 1.9.2017

Č.j. ŠVP 5/2017

Věc: Doplnění ŠVP po novelizaci RVP ZV k 1.9. 2017

Doplňuje a upravuje se v kapitole 4 Učební plán 4.2. Poznámky k učebnímu plánu odrážky Tělesná výchova k 1. 9. 2017

- Vzdělávací předmět **Tělesná výchova** je zařazen povinně do všech ročníků. Z důvodů vybudování a otevření nové tělocvičny se již hodiny TV mohou organizovat 2x jedna hodina nebo 1x dvě hodiny dle rozhodnutí pedagogů.
- Od 1. 9. 2017 se doplňuje o povinnou výuku plavání pro žáky 1. stupně - z rozhodnutí ředitele školy pro 2. – 3. ročník
- V našem školním programu jsme zohlednili i „Standardy pro základní vzdělávání“, jejich smyslem je účinně napomáhat při dosahování cílů stanovených v RVP ZV. Viz. příloha č.1.

Mgr. Renata Hacaperková, ředitel školy

Projednáno pedagogickou radou dne 29. 8. 2017

Schváleno školskou radou dne 7. 9. 2017

Příloha 2 - Identifikační údaje (aktualizace k 1. 9. 2019)

Název vzdělávacího programu:

Základní škola – „Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání – Škola Emanuela Frynty“

Adresa školy:

Základní škola a Mateřská škola Slapy, okres Praha západ

Slapy 50, 252 08 Slapy

IČO: 71006656

IZO: 000241652

REDIZO: 600053431

Ředitel školy:

Mgr. Renata Hacaperková

Statutární zástupce:

Mgr.Bc. Michaela Vacková

Koordinátor ŠVP:

Mgr. Renata Hacaperková

Kontakty:

Ředitelství: 222352140, 607 214 350

ZŠ: 222 352 140

MŠ:702 081 004

ŠD:725 347 335

ŠJ: 222 352 141

web: www.zsamsslapy.cz

E-mail: reditel@zsamsslapy.cz

Zřizovatel školy:

Obecní úřad Slapy

Slapy 72

252 08 Slapy

IČO: 241652

telefon: 257750322

ou.slapy@volny.cz

www.slapynadvltavou.cz

Platnost dokumentu:

od: 1. září 2016, novela ze dne: 1. 9. 2017, **aktualizace kapitoly 1, 2 ze dne:1. 9. 2019**

ŠVP byl kladně přijat Radou školy dne: 30. 8. 2016

.....
Mgr. Renata Hacaperková

Příloha 3 - Charakteristika školy (aktualizace k 1. 9. 2019)

Velikost a úplnost školy

Základní škola a Mateřská škola Slapy, okres Praha – západ, Slapy čp. 50. Škola je státní s právní subjektivitou, zřizovaná Obecním úřadem Slapy. Je pětiletá s 1. - 5. ročníkem prvního stupně ZŠ. Součástí školy je dvoutřídní mateřská škola, školní družina se dvěma odděleními a školní jídelna. Do školy jsou přijímáni i žáci, kteří jsou vzděláváni podle § 41 zákona č. 541/2004 sb. Individuální vzdělávání.

Škola se nachází v rekreační oblasti „Střední Povltaví“, je situována do středu obce s dobrou dostupností městské hromadné dopravy. Od roku 1669 se vyskytují v listinách zprávy o slapské škole o jejích učitelích. Od 19. století máme již zachovanou školní kroniku. Ze zápisů školní kroniky se dovídáme, že naši školu navštěvoval i zdejší rodák český básník a literát Emanuel Frynta, jehož otec působil na zdejší škole jako řídící učitel.

Charakteristickým znakem naší školy je rodinné prostředí, které spoluvytvářejí všichni zaměstnanci školy spolu s žáky, rodiči a veřejností.

Naše škola zatím neumožňuje bezbariérový přístup.

Charakteristika pedagogického sboru

Žák je v naší škole absolutním středem zájmu. Aby tomu tak ale opravdu bylo, je zapotřebí, aby ten, kdo se nejvíce těší denně do školy, byl učitel.

Spokojený učitel = spokojený žák = spokojený rodič = efektivní, dobrá a dobře hodnocená škola.

Pedagogický sbor je složen pouze z žen a má 16 členů: MŠ 4 kvalifikovaní pedagogové, 2 asistenti pedagoga, ZŠ 8 pedagogů – 5 kvalifikovaných a 3 nekvalifikované, ale jejich nekvalifikovanost nemá vliv na kvalitu výchovy a vzdělávání. Ale i tak škola hledá kvalifikované pedagogy pro ZŠ, v ŠD pracují 2 kvalifikované paní vychovatelky. V kolektivu se spojují mladí a zkušení pedagogové.

Ve škole pracuje 1 výchovný poradce, 1 specialista pro environmentální výchovu, 1 specialista pro ICT – všichni se splněných kvalifikačním studiem a 1 metodik prevence sociálně patologických jevů, který si studium dodělává.

Od školního roku 2019/2020 ve škole pracuje školní psycholog financovaný z projektu, který žádala MAS Dolnobřežansko.

Prioritou školy je vzdělávání a výchova žáků podle poznatků o psychosomatickém vývoji dětí a mládeže, tudíž je velký důraz kladen na další vzdělávání pedagogických pracovníků. Prioritními oblastmi DVPP jsou psychologie, pedagogika, osobnostní a sociální výchova, moderní metody v didaktice předmětů, metody kritického myšlení a v neposlední řadě i práce s výpočetní a komunikační technikou.

Všichni učitelé se aktivně zapojují do dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.